

Rapport

Brukerundersøkelsen blant barn og unge i barnevernsinstitusjoner

Oppdragsgiver
Barne-, ungdoms-,
og familiedirektoratet

Leverandør
Rambøll Management
Consulting

Dato
Mars
2024

Brukerundersøkelsen blant barn og unge i barnevernsinstitusjoner

Oppdragsnavn	Undersøkelse blant barn og unge i barnevernsinstitusjoner
Mottaker	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Dato	24.03.2024

INNHALDSFORTEGNELSE

Sammendrag	3
1. Om undersøkelsen	7
1.1 Bakgrunn	7
1.1.1 Barnevernets oppgaver og organisering	7
1.1.2 Barnevernreform og ny lov om barnevern	7
1.1.3 Om barnevernsinstitusjoner	8
1.1.4 Barn på barnevernsinstitusjon	8
1.1.5 Psykisk helse og trivsel hos barn og unge i barnevernsinstitusjoner	9
1.2 Spørreskjema	9
1.2.1 Pilotering	10
1.3 Gjennomføring	10
1.3.1 Målgruppe og undersøkelsesdesign	10
1.3.2 Datainnsamling	11
1.4 Deltakelse	11
1.5 Systematisk frafall	14
1.6 Resultatene i rapporten	15
1.7 Hvordan svarte barna og ungdommene på undersøkelsen?	15
2. Overordnede resultater	16
3. Trygghet og forståelse for egen situasjon	19
3.1 Introduksjon	19
3.2 Hvor trygg føler du deg her?	19
3.3 Jeg forstår hvorfor jeg er her	23
4. Opplevelsen av å bli tatt på alvor	25
4.1 Introduksjon	25
4.2 Jeg stoler på de voksne her	25
4.3 De voksne her lytter til meg	26
4.4 Jeg opplever at de voksne her har tro på meg	26
4.5 Hvis jeg trenger hjelp med noe har jeg en voksen her jeg kan gå til	27
5. Medbestemmelse	28
5.1 Introduksjon	28
5.2 Får du være med å bestemme over hverdagen din?	28
5.3 Får du være med å påvirke hva slags hjelp du får?	29
5.4 Har du fått god informasjon av de voksne her om dine rettigheter i barnevernet?	29
5.5 Har du bedt om å få lese rapporter som skrives om deg?	30
5.6 Får du vite hva som står i rapporter som skrives om deg når du ber om det?	31
6. Helsehjelp	32
6.1 Introduksjon	32
6.2 Får du den helsehjelpen du trenger?	32

6.3	Får du hjelp av de voksne her til å få den helsehjelpen du trenger?	33
6.4	Psykisk helsetilbud	34
6.4.1	Har du fått behandling på BUP?	34
6.4.2	Jeg er fornøyd med behandlingen jeg fikk fra BUP	35
6.4.3	Jeg har fått tilbud om psykisk helsehjelp, men takket nei	35
7.	Støttespillere	37
7.1	Introduksjon	37
7.2	De voksne her har tid til meg	38
7.3	Jeg får hjelp av de voksne her til å drive med fritidsaktiviteter	38
7.4	Jeg snakker med de voksne her om livet mitt på sosiale medier	39
7.5	Følger kontaktpersonen din i barnevernstjenesten deg opp på en god måte?	39
7.6	Jeg har noen å være sammen med på fritiden	40
7.7	Jeg har en eller flere gode venner i livet mitt	40
7.8	Jeg får den hjelpen jeg ønsker til å holde kontakt med familien min	41
8.	Sosiale medier	42
8.1	Introduksjon	42
8.2	Å ha kontakt med venner på sosiale medier er svært viktig for meg	43
8.3	Sosiale medier har ført til at jeg har blitt involvert i situasjoner jeg opplever som ubehagelige	44
8.4	Hvor mye tid bruker du typisk på mobiltelefonen din i løpet av dagen?	44
9.	Dagtilbud	46
9.1	Introduksjon	46
9.2	Syssetsetting	46
9.3	Trives du på skolen/på læringsplassen/på dagtilbudet?	47
9.4	Får du hjelp av de voksne her til å følge opp skolen/dagtilbudet?	47
10.	Hva gjør at barn og unge føler seg trygge på barnevernsinstitusjonen?	49
10.1	Betydningen av foreldrenes bakgrunn	50
10.2	Betydningen av kjønn	51
10.3	Betydningen av institusjonens eieform	53
11.	Historisk sammenligning	55
11.1	Trygghet og relasjoner	56
11.1.1	De voksne på institusjonen	58
11.2	Rettigheter	59
11.3	Utvikling over lengere tidsserier	60
	Referanser	62
	Vedlegg 1: Spørreskjema	65
	Vedlegg 2: Frafallsanalyse	71

SAMMENDRAG

Rambøll Management Consulting har på oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) gjennomført en brukerundersøkelse blant barn og ungdom i barnevernsinstitusjoner. Brukerundersøkelsen er basert på en spørreundersøkelse som ble sendt ut til samtlige barnevernsinstitusjoner i Norge. 100 barn og unge valgte å svare på undersøkelsen, og denne rapporten presenterer deres opplevelse av hverdagen på barnevernsinstitusjon. Rapportens resultater kan ikke generaliseres til alle barn og unge i barnevernsinstitusjoner, men gir oss et bilde på hvordan de som har svart på undersøkelsen opplever å bo på en barnevernsinstitusjon.

Flertallet føler seg trygge på institusjonen de bor på, men det varierer med alder, kjønn og institusjonstype

Å føle seg trygg spiller en avgjørende rolle for trivselen til barn og unge i barnevernsinstitusjoner, med betydelige konsekvenser for både psykisk og fysisk helse, samt opplevelsen av livsmestring og livskvalitet (Barneombudet, 2020). Forskning fremhever viktigheten av å etablere et trygt og stabilt miljø, samt tillitsbaserte relasjoner for å støtte barnas utvikling (Kayed et al., 2015; Paulsen, 2016). Våre funn viser at flertallet av barna og ungdommene føler seg trygge og har forståelse for sin tilværelse i barnevernsinstitusjoner. Imidlertid avdekker analysene betydelige forskjeller basert på alder, kjønn og eieform. Eldre ungdommer, gutter og barn og unge i private kommersielle institusjoner rapporterer generelt høyere trygghetsfølelse enn yngre, jenter og barn og unge i statlige institusjoner. Ulike faktorer som uvisshet om fremtiden og dårlige relasjoner med ansatte og medbeboere påvirker de som ikke føler seg trygge. Jentene viser også mindre forståelse for sin situasjon sammenlignet med guttene. Disse funnene understreker behovet for å vurdere differensiert oppfølging og tiltak basert på alder, kjønn og institusjonstype, for å styrke tryggheten og trivselen til barna og ungdommene i barnevernsinstitusjoner.

De aller fleste har gode relasjoner med og stoler på de ansatte på institusjonen, samtidig som en fjerdedel opplever det motsatte og har lav tillit til de ansatte

Opplevelse av å bli tatt på alvor er en sentral faktor for å oppleve trygghet og trivsel i sosiale relasjoner (Paulsen, 2016). Mange barn og unge på barnevernsinstitusjoner har opplevd mangelfull omsorg i oppveksten preget av relasjons- og tillitsbrudd. Konsekvensene av dette kan være svekket tillit til voksne (Barneombudet, 2022). Gjennom aktiv relasjonsbygging kjennetegnet av gjensidig tillit og respekt, har man et godt utgangspunkt for å skape miljø der barna/ungdommer opplever trygghet og trivsel (Paulsen, 2016). Samlet sett viser resultatene våre at de fleste respondentene er positive omkring deres relasjon til de ansatte på institusjonen. Flertallet opplever at de stoler på de voksne, de voksne lytter til dem, de voksne har tro på dem, i tillegg til at flesteparten har en voksen de kan gå til dersom de trenger hjelp. På den annen side, ser vi også en gjennomgående tendens til at omtrent en fjerdedel av barna/ungdommene er uenige i nevnte påstander. Dette funnet må tas på alvor, da dette innebærer at én fjerdedel av de som svarte på undersøkelsen opplever lav grad av tillit til de ansatte.

Flertallet rapporterer at de har medbestemmelse i sin hverdag, men fremstår mindre oppdatert på hvilke rettigheter de har

Selv om mange barn og ungdom som befinner seg på institusjon er under myndighetsalderen, er det likevel avgjørende at de får erfare en følelse av medbestemmelse og deltakelse i beslutninger som angår deres eget liv (Barneombudet, 2020). Prinsippet underbygges av barnevernsreformens og barnevernslovens fokus på barnets beste. I vurderingen av barnets beste er involvering av barn og unges mening sentral, da barnets rett til medvirkning er lovfestet jf. Bvl. §§ 1-3 og 1-4. Imidlertid har tidligere forskning vist at kravet imøtekommes i begrenset grad (Paulsen, 2016).

Respondentene har relativt utbredt grad av medbestemmelse. Flertallet får være med å bestemme over deres hverdag, og mulighet til å påvirke hjelpen de får. Samtidig ser vi at de i mindre grad fremstår oppdatert omkring egne rettigheter og dagens status for barnevernet i helhet. Det er en jevnere fordeling mellom de som har og ikke har fått god informasjon om rettighetene deres. Sett i lys av at en flertallet ikke er interessert i hva som skrives om dem i rapporter, kan dette tyde på at barna/ungdommene bryr seg i mindre grad om medbestemmelse på systemnivå.

Flertallet er fornøyd med helsetilbudet de får på institusjonen, samtidig som det er delte meninger om behandlingen som man har fått gjennom BUP

Tidligere forskning har vist at høyt antall barn og unge i barnevernsinstitusjoner har psykiske lidelser og komplekse problemer (Kayed et al., 2015). Samtidig ser man et misforhold mellom andelen som behøver behandling og de som mottar dette (Kanestrøm et al., 2023). Komorbiditet, hvilket er forekomst av flere ulike sykdommer, og kompleksitet utfordrer problemstillingene, der aktive tiltak blant ansatte er sentrale for å imøtekommen utfordringene.

Overordnet, er respondentene fornøyd med helsetilbudet de får på deres institusjon. Flertallet rapporterer at de får nødvendig helsehjelp, samt opplever at de voksne er behjelpelige med å gi dem tilgang til denne helsehjelpen. Oppfatningen av tilstedeværende helsehjelp underbygges av at flertallet har fått behandling på BUP. Imidlertid ser vi at de respondentene som har fått behandling gjennom BUP har delte meninger. Mens 46 prosent er fornøyd med behandlingen de fikk, så er 40 prosent misfornøyd. Et mindretall har takket nei til tilbud om helsehjelp.

Utover dette er det interessant at det er signifikante forskjeller mellom gutter og jenters erfaringer. Jenter opplever i mindre grad å få nødvendig helsehjelp, og opplever i tillegg at de voksne er mindre behjelpelige med å gi nødvendig helsehjelp. Dette funnet er interessant i lys av at jenter opplever seg mindre trygge og har mindre forståelse av egen situasjon.

Mange opplever god sosial støtte fra ansatt og kontaktperson. Likevel er det bare en tredjedel som snakker med de ansatte om livet deres på sosiale medier.

Sosial kontakt og følelsen av aksept er avgjørende for psykisk helse. Gjennom å praktisere disse aspektene i hverdagen, kan de ansatte skape et sunt og bærekraftig miljø rundt barnet og ungdommen (Paulsen, 2016).

Resultatene viser at mange opplever å få god støtte fra de rundt seg. Flertallet opplever at de ansatte har tid til dem og legger til rette for at de kan utøve fritidsaktiviteter. De fleste mener også at kontaktpersonen følger dem opp på en god måte, samt at de i stor grad får den hjelpen de ønsker til å holde kontakt med familien sin. Dette gjelder i særlig grad respondenter fra private kommersielle institusjoner og i mindre grad de fra statlige institusjoner. Utover dette har flesteparten noen å være sammen med på fritiden, der 8 av 10 har en eller flere gode venner deres i liv.

På den andre siden, ser vi at kun 1 av 3 snakker med de ansatte om livet deres på sosiale medier. Dette indikerer at det er potensielt store deler av hverdagen til barna/ungdommene som de ansatte ikke får innsikt i. På en side kan sosiale medier slik fungere som en kilde til privatliv og trygghet for de unge. Samtidig synliggjør det en potensiell barriere for etablering av fortrolige relasjoner mellom barna/ungdommen og de ansatte (Aamodt & Mossinge, 2018).

Kontakt med venner via sosiale medier er viktig, og mange bruker mye tid på mobiltelefonen (mer enn 6 timer hver dag).

Mange barn og unge er eksperter i bruk av sosiale medier og opplever det som en nødvendig del av sin daglige tilværelse (Folkehelseinstituttet, 2022). For barn og unge som bor på barnevernsinstitusjoner, utgjør sosiale medier ofte et særlig viktig verktøy for å opprettholde kontakt med venner og omverdenen. Imidlertid presenterer sosiale medier også et utfordrende dilemma i slike institusjoner. På den ene siden kan sosiale medier virke beroligende og fungere som en kilde til trøst for barna og ungdommene. På den andre siden kan tilgjengeligheten av sosiale medier samtidig hindre utviklingen av relasjoner med andre omsorgspersoner (Aamodt & Mossinge, 2018). Sosiale medier representerer også en risiko for økt forekomst av negative og ubehagelige opplevelser. Redd Barna argumenterer i sin rapport (2020) for at barn og unge på barnevernsinstitusjoner er spesielt utsatt for slike situasjoner, og sårbare for lovbrudd i form av seksuell utnyttning over nett. Tilstrekkelige rammer og tiltak for å håndtere denne risikoen er avgjørende for at ansatte kan bidra til trygghet blant barn og unge i barnevernsinstitusjoner.

Samlet sett viser resultatene at barna/ungdommen setter stor pris på mobiltelefonen og sosiale medier. I underkant av 9 av 10 mener at det å ha kontakt med venner på sosiale medier er svært viktig for dem, i tillegg til at nærmest halvparten bruker mer enn 6 timer på mobiltelefonen per dag. Relatert til betydningen av gode relasjoner internt på barnevernsinstitusjonen, representerer sosiale medier en betydningsfull variabel. I lys av at vi tidligere har sett at barna/ungdommen i liten grad deler med de voksne om livet sitt på sosiale medier, understreker dette behovet for ytterligere fokus på dette temaet. Poenget forsterkes ytterligere av at en tredjedel svarer at de har blitt involverte i ubehagelige situasjoner på sosiale medier.

Respondentene er fornøyde med dagtilbudet de har, men resultatene kan tyde på et behov for mer likestilte rutiner for oppfølging av skolen/dagtilbudet

Oppholdet på barnevernsinstitusjon kan innebære endret hverdag i form av ny skole, lærlingeplass eller dagtilbud. Lite kjennskap og tillit til skole og lignende kan være årsaker til at barn og unge i barnevernsinstitusjoner føler seg mindre trygge (Rambøll, 2022). God oppfølging fra de ansatte kan være en viktig faktor for å styrke dette inntrykket.

Resultatene viser at respondentene som er skoleelev, lærling eller har et dagtilbud trives med dette. Flertallet får i tillegg hjelp av de voksne til å følge opp skolen/dagtilbudet. Videre analyser viser imidlertid at dette gjelder i større grad guttene enn jentene. Resultatet indikerer et behov for mer likestilte rutiner for oppfølging av skolen/dagtilbudet.

***Funn fra regresjonsanalyse:* God helsehjelp og følelsen av å bli tatt på alvor har betydning for respondentenes følelse av trygghet på institusjon**

I tillegg til nevnte analyser ble det også gjennomført en regresjonsanalyse. Analysen gjør det mulig å predikere i hvilken grad det eksisterer en samvariasjon mellom forklaringsvariablene og opplevelsen av trygghet. Analysen gir et mål på hvor mye av variansen blant respondentenes trygghet som kan forklares av forklaringsvariablene.

Regresjonsanalysen viser at forklaringsvariablene «Helsehjelp» og «Å bli tatt på alvor» har en signifikant samvariasjon med «Hvor trygg føler du deg her?». Samlet sett indikerer resultatene at det som er viktig for barnas og ungdommenes opplevelse av trygghet på barnevernsinstitusjonen er at de opplever å få nødvendig helsehjelp og å bli tatt på alvor av de voksne på institusjonen.

1. OM UNDERSØKELSEN

Dette kapittelet beskriver hvordan vi gikk frem for å løse oppdraget og hvordan undersøkelsen har blitt gjennomført i praksis.

1.1 Bakgrunn

1.1.1 Barnevernets oppgaver og organisering

Barnevernets hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. I tillegg skal barnevernet bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår (Bufdir, 2022a). Dette ansvaret er forankret både i norske lover og internasjonale konvensjoner. Barnevernet gir hjelp til barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling (jf. Barnevernsloven).

Det offentliges ansvar for å utføre barnevernsoppgaver er delt mellom staten og kommunene. Alle kommuner skal ha en barnevernstjeneste, som er barnevernets førstelinje. Kommunen har ansvaret for alt som barnevernloven ikke har lagt til et statlig organ. Den kommunale barnevernstjenesten skal blant annet gi råd og veiledning, gjennomgå bekymringsmeldinger og gjøre undersøkelser, gjøre vedtak om frivillige tiltak, treffe akuttvedtak eller forberede saker for behandling i fylkesnemnda, og sette i verk og følge opp saker (Bufdir, 2023a). Det er kommunen som beslutter om et barn eller ungdom skal plasseres på institusjon eller i fosterhjem. Den kommunale barnevernstjenesten har også ansvar for oppfølgingen av barnet mens barnet bor på institusjon. Alle barn i barnevernsinstitusjoner skal ha en kontaktperson i kommunalt barnevern som har ansvaret for at barnet og familien får tilstrekkelig støtte, at tiltak er koordinerte og at barnets beste blir ivare tatt.

Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) har ansvar for det statlige barnevernet. De har ansvar for etablering og drift av barnevernsinstitusjoner, og godkjenning av private og kommunale institusjoner som benyttes etter barnevernloven. De skal også bistå barnevernstjenesten i kommunen med plassering av barn utenfor hjemmet, bistå kommunene med rekruttering og formidling av fosterhjem, og har ansvar for at fosterhjemmene får opplæring og veiledning (Bufdir, u.d.)

Bufdir har ansvar for styringen av Bufetat, og oppgaver som fagdirektorat for hele barnevernet. Formålet er å styrke utviklingen av et kunnskapsbasert barnevern, formidle kunnskap om forskning og utvikle faglige anbefalinger (Bufdir, 2023a).

1.1.2 Barnevernreform og ny lov om barnevern

Barnevernsreformen trådte i kraft i 2022 og tilfører kommunene mer ansvar for barnevernområdet, både faglig og økonomisk. Reformens overordnede målsetting var styrket tidlig innsats og forebygging, der man ønsker å sette barnevernets arbeid inn i en helhetlig ramme for barns oppvekst, hvor forebygging av skjevutvikling og tidlig innsats i utsatte barn og unges liv står sentralt (Regjeringen, 2017). I tråd med dette omtales reformen som en oppvekstreform.

Barnevernsreformen understøttes av endringer i barnevernloven. Endringene tydeliggjør kommunenes og andre aktørers ansvar, styrker kommunenes styring av barnevernet og hever kompetansekravet innad tjenestene (Barne- og likestillingsdepartementet, 2016, s.8). Bufdir sitt fokus på aktiv kunnskapsinnhenting og formidling ses i sammenheng med disse formålene, der denne brukerundersøkelsen er et aktivt tilskudd til økt innsikt i statlige, kommunale og private barnevernsinstitusjoner.

1.1.3 Om barnevernsinstitusjoner

Bufetat har flere typer institusjoner som har ulike funksjoner. Institusjonstilbudet i Norge er tredelt og består av akuttinstitusjoner, omsorgsinstitusjoner og behandlingsinstitusjoner som følger av grunnlaget for plassering etter barnevernsloven (Bufdir, 2023b, s. 6). Overordnet kan de deles inn i følgende typer:

Figur 1-1: Institusjonstyper

Type	Beskrivelse
Atferd	Atferdsplasseringer springer ut fra barnevernloven §§ 6-1 og 6-2. Det er en plassering for barn og unge med alvorlige atferdsvansker.
Omsorg	Omsorgsplasseringer springer ut fra barnevernloven § 5-1, omsorgsovertagelse og § 3-2, frivillig hjelpetiltak. Det er en plassering for barn og unge som på grunn av manglende omsorg og/eller overgrep, ikke kan bo hjemme.
Akutt	Akuttplasseringer er en plassering for barn og unge som trenger hjelp og tiltak med det samme. Behovet for akutt hjelp og tiltak kan være et resultat av både manglende omsorg og fare for skade i sitt eget hjem, og alvorlige atferdsvansker. Plasseringen er ment å vare for en kortere periode, hvor man prøver å komme frem til en løsning som er best for barnet/ungdommen på lang sikt (Barnevernsloven kapittel 4).

Bufetat er delt inn i fem regioner: Vest, Nord, Øst, Sør og Midt-Norge.

1.1.4 Barn på barnevernsinstitusjon

Barn og unge på barnevernsinstitusjoner utgjør en særlig sårbar gruppe. De har ofte komplekse behov knyttet til omsorg, beskyttelse og støtte, og mange har psykiske helseutfordringer som depresjon og angst. I tillegg rapporterer flere om lav livskvalitet sammenlignet med generell befolkning, samt dårligere fysisk helse (Kayed m.fl., 2015). Dette er interessant gitt at forskning har vist at lav livskvalitet henger sammen med dårlig fysisk helse. Noen barn og unge kan oppleve hyppige plasseringsskifter, noe som kan påvirke deres evne til å danne stabile relasjoner og få nødvendig støtte for utvikling (Barneombudet, 2020). De kan også møte utfordringer knyttet til utdanning, inkludert hyppige skolebytter og manglende støtte for akademisk fremgang (Bufdir, 2022c, Rambøll Management Consulting, 2015b).

Rambøll Management Consultings rapport «Barn og unge i barnevernsinstitusjoner» fra 2022 viser at mange barn og unge i barnevernsinstitusjoner føler seg trygge og ivaretatt av voksne på

institusjonen. Samtidig er det en betydelig andel som oppgir at de ikke føler seg trygge. Noen opplever manglende omsorg og urettferdig behandling. En del synes det er vanskelig å be om hjelp, og noen har ingen å gå til. Informasjon om rettigheter er ikke alltid tilstrekkelig, og det er variasjon i opplevelsen av forutsigbarhet og transparens. Psykisk helsebelastning er tydelig, og barn og unge på institusjon rapporterer høyere nivåer av ensomhet, bekymring og mangel på glede sammenlignet med den generelle ungdomsbefolkningen.

1.1.5 Psykisk helse og trivsel hos barn og unge i barnevernsinstitusjoner

Disse funnene bekreftes av øvrig forskning, som viser at høye andeler barn og unge i barnevernsinstitusjoner har psykiske lidelser og komplekse utfordringer. Norske studier har funnet at over halvparten av ungdommer i barnevernsinstitusjoner har psykiske lidelser (Kanestrøm et al., 2023), der enkelte studier viser til en andel på 76 prosent (Kayed et al., 2015). En fellesnevner for disse ungdommene er at de ofte har komplekse utfordringer i utbredt grad som følge av alvorlige livserfaringer og -opplevelser. Utfordringene kan forsterkes av det å være plassert utenfor hjemmet (Lehmann et al., 2013), samt manglende sosiale relasjoner som følge av hyppig flytting og korte opphold. Konsekvensene er nedsatt funksjon i hverdagen, samt lavere livskvalitet i forhold til øvrige ungdomsbefolkning (Kayed et al., 2015).

Manglende tilpasset helsehjelp representerer en utfordring for å kunne imøtekomme disse utfordringene. Flere studier peker på et misforhold mellom andelen som behøver psykisk helsehjelp sammenlignet med de som mottar slik behandling (Kanestrøm et al., 2023). En underliggende utfordring er høy grad av komorbiditet, da flere ungdommer opplever flere lidelser samtidig. Eksempelvis kan utbredt omfang av ADHD, depresjon og angst komplisere behandlingsprosessen. Bred kartlegging av helsetilstanden kan her danne grunnlag for tilpasset helsehjelp og en systematisk behandlingsprosess. Herunder argumenterer forskere om at det vil være ugunstig å kategorisere barn og unge ut fra deres hovedproblematikk, men heller innta et helhetssperspektiv (Kanestrøm et al., 2023; Kayed et al., 2015). Slik kan man unngå at dette blir vedvarende utfordringer.

Samtidig viser studiene at flertallet av barn og unge på barnevernsinstitusjoner opplever oppholdet som positivt, da det sosiale miljøet oppleves bra. Imidlertid er det også en betydelig andel barn og unge som ikke føler seg trygge på institusjonene (Rambøll Management Consulting, 2022). For å imøtekomme dette skillet spiller de ansatte en sentral rolle. Bomiljø kjennetegnet av gode relasjoner preget av tillit og respekt har vist seg å gi barn og unge i barnevernsinstitusjoner opplevelse av medvirkning. Videre viser det seg at medvirkning igjen bidrar til gode relasjoner (Paulsen, 2016). Dette aktualiserer behovet for kompetente ansatte som skaper gode opphold. Behovet understrekes av det faktum at flere barnevernsbarn og -ungdommer ofte sliter å danne vennskap utenfor institusjonen (Kayed et al., 2015). Vennskap er spesielt viktig for den psykologiske utviklingen i ungdomstiden, da intimitet, fellesskap og fortrolighet med venner er sentralt (del Valle et al., 2010). I lys av dette kan vi anta at opplevelse av trygghet i stor grad forutsetter gode relasjoner med de ansatte.

1.2 Spørreskjema

En del av oppdraget var å lage et relevant og dekkende spørreskjema som fanger opp hvordan barn og unge som bor på barnevernsinstitusjoner har det i hverdagen. Rambøll satte opp et forslag til spørreskjema basert på forrige brukerundersøkelse (Rambøll Management Consulting, 2022). Videre ble det gjennomført en spørreskjemaworkshop med deltakere fra Bufdir og

Rambøll. I workshopen ble spørsmålsstillingene justert. Endelig spørreskjema ble sendt til Bufdir for godkjenning.

Spørreskjema består av en blanding av skalaspørsmål, flervalgsspørsmål og «Ja/Nei»-spørsmål. Se vedlegg 1 for fullstendig spørreskjema.

1.2.1 Pilotering

For å sørge for at barna og ungdommene forsto spørsmålene i undersøkelsen, ble det sendt ut en pilot av undersøkelsen til to deltakende institusjoner. Til sammen svarte tre barn og unge på spørreskjema i piloten.

Piloten ble gjennomført via åpen kode/QR-kode i en invitasjon. Invitasjonsbrevet og informasjon til barn og unge ble sendt på e-post til de deltakende institusjonene. I e-posten lå det også ved informasjon til de ansatte ved institusjonene/avdelingene som skulle hjelpe barna og ungdommene med å gjennomføre. En ansatt ved avdelingen skulle skrive ut invitasjonene og informasjonen til barna og ungdommene, og dele den ut til dem. Barna og ungdommene kom rett til undersøkelsen via en QR-kode og/eller kode i invitasjonen.

I selve spørreskjema hadde barna og ungdommene mulighet til å huke av dersom et spørsmål var vanskelig å forstå. I tillegg hadde de mulighet til å skrive inn innspill i et åpent kommentarfelt til slutt i undersøkelsen.

I etterkant av piloten, ble spørreskjema justert etter tilbakemeldinger fra barna og ungdommene som hadde svart på piloten.

1.3 Gjennomføring

Undersøkelsen ble gjennomført som en digital spørreskjemaundersøkelse med personlig svarkode/QR-kode til barn og unge.

1.3.1 Målgruppe og undersøkelsesdesign

Undersøkelsens målgruppe er alle barn og unge 13 år eller eldre i kommunale, statlige og private barnevernsinstitusjoner.

På grunn av målgruppens sårbare situasjon, var barn og unges personvern og anonymitet en hovedfaktor i planleggingen av undersøkelsesdesign. I tillegg var det en målsetting at det skulle være så enkelt som mulig for de ansatte på institusjonen/avdelingen å legge til rette for at barn og unge kunne delta.

De ansatte ved institusjonene/avdelingene var ansvarlige for den lokale datainnsamlingen på sin institusjon/avdeling. Med utgangspunkt i en oversikt fra Bufdir, over institusjoner og avdelinger med kontaktopplysninger til disse, fikk en ansvarlig ved alle institusjoner og avdelinger tilgang til en prosjektportal.

I prosjektportalen kunne den ansvarlige finne informasjon om undersøkelsen (både til de ansatte og til barn og unge), spørreskjema, en demo av undersøkelsen, samt kontaktopplysninger til Rambøll og Bufdir.

1.3.2 Datainnsamling

De ansatte på institusjonene/avdelingene var ansvarlige for å dele ut invitasjonene til barna og ungdommene. I prosjektportalen registrerte de antall barn og unge som skulle delta i undersøkelsen. Det ble automatisk generert samme antall invitasjoner som antall barn og unge de registrerte. Invitasjonene ble tilgjengelig med det samme i nedlastbart PDF-format. Den ansvarlige måtte så skrive ut invitasjonene (samt informasjonen til barn og unge), og dele dette ut til barn og unge som kunne delta på institusjonen/avdelingen.

Barna og ungdommene skulle selv kunne velge når, og om, de ville delta i undersøkelsen i etterkant av å ha fått utdelt invitasjonen.

I invitasjonen lå det informasjon om undersøkelsen og en QR-kode som barna og ungdommene kunne scanne med smarttelefonen sin for å komme direkte til besvarelsen sin. Det var også mulighet for å gå til en nettside og taste inn en kode.

Undersøkelsen var åpen i perioden 31. oktober 2023 til og med 31. januar 2024.

Rambøll fulgte opp avdelinger uten deltakende barn og unge både gjennom påminnelser via e-post og flere runder med telefonkontakt. I tillegg har Bufdir fulgt opp Bufetat for å oppfordre til å tilrettelegge for deltakelse.

1.4 Deltakelse

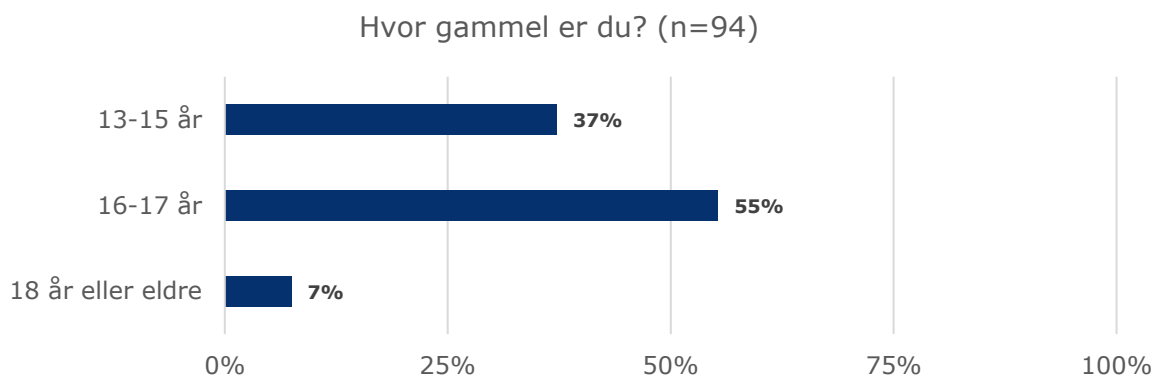
Målgruppen er en svært sammensatt gruppe, med til dels store utfordringer og i en svært sårbar livssituasjon (Kayed mfl., 2015). På bakgrunn av våre egne erfaringer, er målgruppen en svært vanskelig gruppe å innhente svar fra.

Totalt startet 103 barn og unge på undersøkelsen. Av disse, huket tre stykker av for at de ikke ville delta i undersøkelsen. 100 barn og unge svarte på hele undersøkelsen. Til sammen er det 751 barn og unge 13 år eller eldre i barnevernsinstitusjoner per. 31. januar 2024. Det gir en svarprosent på 13 %. Svarprosenten ble også lav ved forrige brukerundersøkelse – da endte den på 20 % (Rambøll Management Consulting, 2022).

Dette avsnittet presenterer kjennetegn ved barn og unge som svarte på undersøkelsen.

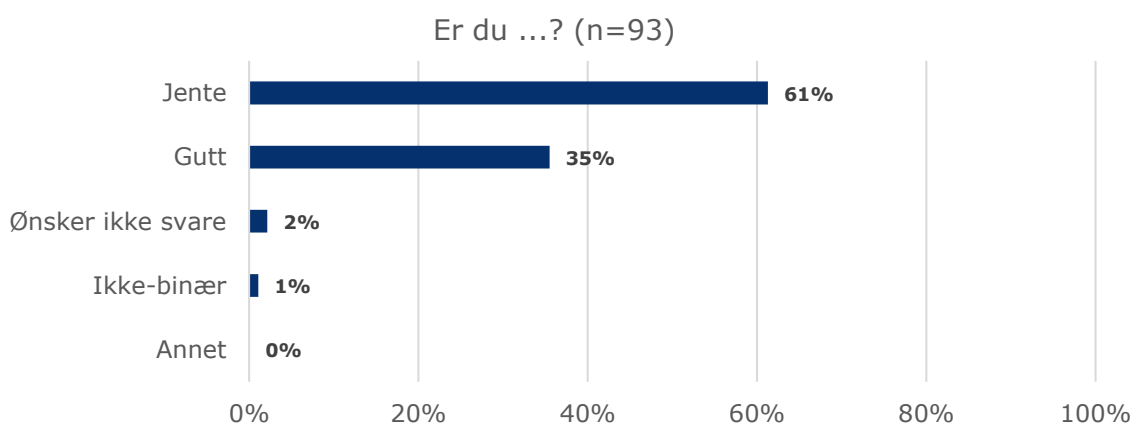
Blant de som svarte på undersøkelsen er 37 prosent 13-15 år, 55 prosent 16-17 år og 7 prosent 18 år eller eldre (Figur 1-2).

Figur 1-2: Alder (n=94)

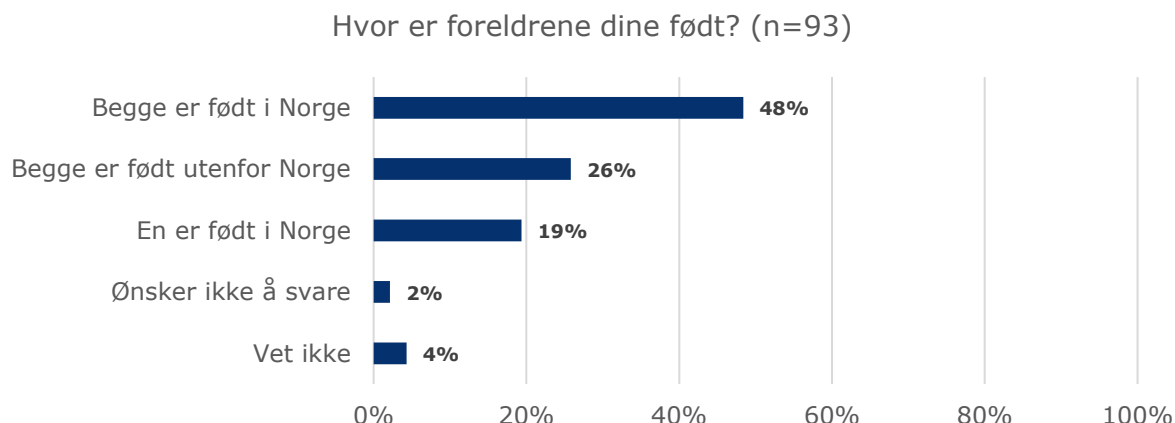
Flertallet av respondentene er jenter (61 prosent), mens 35 prosent er gutter (Figur 1-3). 2 prosent ønsker ikke å svare, og 1 prosent er ikke-binær. Ingen svarer «Annet».

Figur 1-3: Kjønnfordeling (n=93)

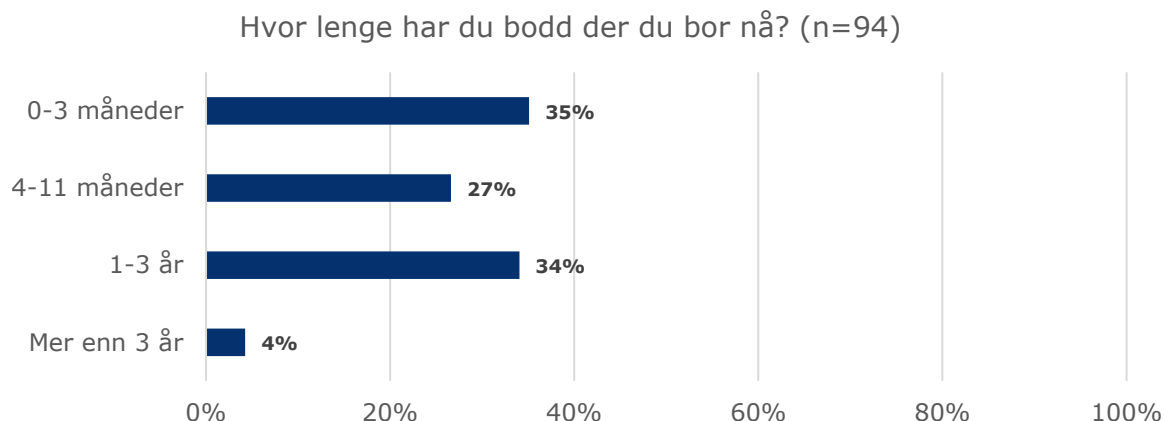
Får å få bedre innsikt i bakgrunnen til respondentene, spurte vi også hvor deres foreldre er født (Figur 1-4). Underkant av halvparten svarte at begge foreldrene er født i Norge (48 prosent), en fjerdedel har foreldre som har blitt født utenfor Norge (26 prosent), mens 19 prosent har foreldre der én er født i Norge. 2 prosent ønsket ikke å svare, mens 4 prosent svarte at de ikke vet.

Figur 1-4: Foreldrenes bakgrunn (n=93)

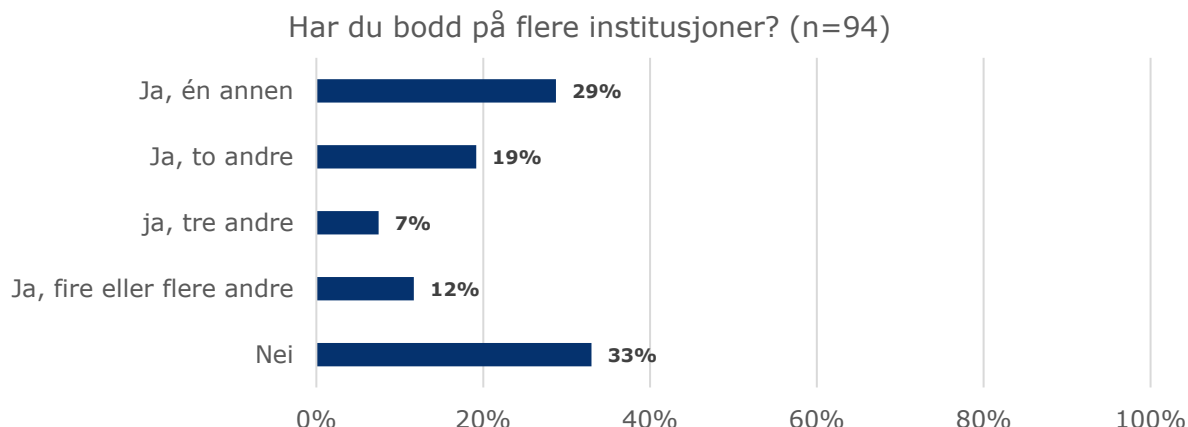
Bovarighet kan ofte spille inn på hvordan ungdommene opplever oppholdet (Figur 1-5). I utvalget er det 35 prosent som har bodd der de er nå i 0-3 måneder, 27 prosent har vært der i 4-12 måneder, 34 prosent har bodd der i 1-3 år, mens 4 prosent har en bovarighet på mer enn 3 år.

Figur 1-5: Bovarighet (n=94)

I tråd med bovarighet, kan hyppige bytter av institusjon ha negativ innvirkning på barn og ungdommers trivsel og psykiske helse (Kayed et al., 2015). Figur 1-6 viser at flesteparten (33 prosent) av barna/ungdommene ikke har bodd på flere institusjoner. Til forveksling har 29 prosent bodd på én annen, 19 prosent har bodd på to andre, 7 prosent har bodd på tre andre, mens 12 prosent har bodd på fire eller flere andre.

Figur 1-6: Antall flyttinger (n=94)

1.5 Systematisk frafall

Frafallsanalyser av deltakelsen blant grupper sett opp mot andelen gruppen utgjør i populasjonen viser et særlig stort frafall blant:

- **Gutter:** Kjønnfordelingen er omtrent 50 % jenter og 50 % gutter blant barn og unge i barnevernsinstitusjoner. Deltakelsen i undersøkelsen er imidlertid mye lavere blant gutter enn blant jenter. Dette igjen fører til en overrepresentasjon av jenter i undersøkelsen. Som vi skal se av resultatene senere, er det i tillegg en stor kjønnsforskjell i svarfordelingene. Gutter svarer generelt mer positivt enn jenter på undersøkelsens spørsmål.
- **Atferdsplasseringer:** Barn og unge på atferdsplasseringer er også underrepresentert i resultatene. Barn og unge i akutt-plasseringer er noe overrepresentert.
- **Plasseringer på private institusjoner:** Barn og unge i private institusjoner er også noe underrepresentert i resultatene. Barn og unge i statlige institusjoner er noe overrepresentert.

For fullstendig frafallsanalyse se vedlegg 2.

Til tross for disse skjevhetene i deltakelsen, har vi likevel valgt å ikke vekte besvarelsene. Dette handler om antall besvarelser innenfor hver gruppe. Ser vi på kjønn der vi har besvarelser fra 57 jenter og 33 gutter, og forskjellen i svarstil er størst, vet vi ikke om de svarene vi har hentet inn fra gutter og jenter er representative for alle gutter og for alle jenter i barnevernsinstitusjoner. Å vekte resultatene vil derfor kunne gi mer vekt til besvarelser vi ikke vet om er representative for populasjonen, og dermed ikke nødvendigvis gi oss et mer korrekt bilde av totalresultatet.

På bakgrunn av dette, samt den generelle lave deltakelse, anbefaler vi å ikke generalisere resultatene fra undersøkelsen til populasjonen av barn og unge i barnevernsinstitusjoner. Vi anbefaler å tolke resultatene som et uttrykk for opplevelsen til de 100 barna og ungdommene som har svart på undersøkelsen, og ikke ser på resultatene som en samlet tilbakemelding fra alle barn og unge i barnevernsinstitusjoner.

1.6 Resultatene i rapporten

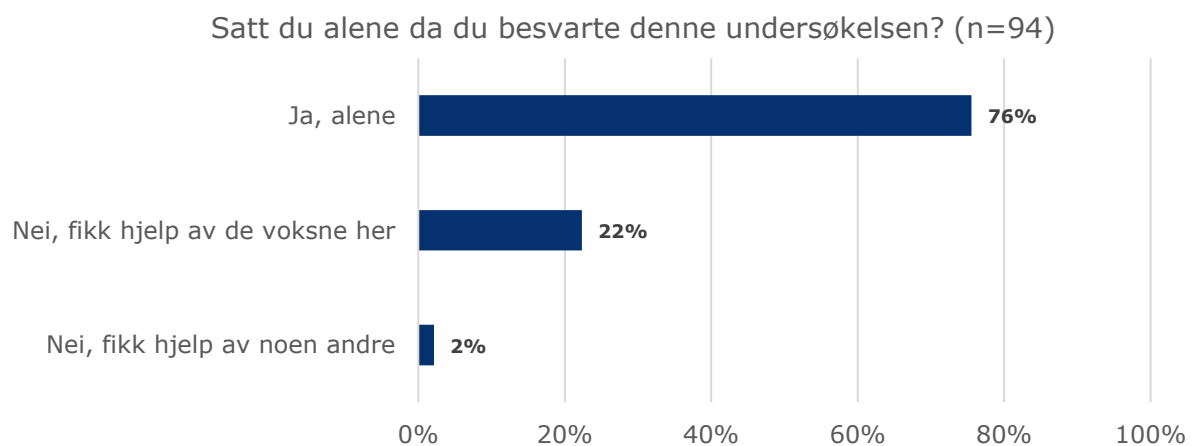
Rapporten presenterer alle totalresultater fra undersøkelsen.

Utvalgte signifikante forskjeller på tvers av barnas/ungdommenes kjønn, alder, botid, foreldres bakgrunn eller hvor de bodde før, samt utvalgte signifikante forskjeller på tvers av institusjonens region, eieform eller type tiltak, er kommentert i teksten.

1.7 Hvordan svarte barna og ungdommene på undersøkelsen?

Det er interessant å se om barna/ungdommene gjennomførte undersøkelsen alene eller om de fikk hjelp av en voksen eller andre (Figur 1-7). 76 prosent svarer at de satt alene da de gjennomførte undersøkelsen, mens 22 prosent ikke satt alene da de fikk hjelp av en voksen. Kun 2 prosent fikk hjelp av noen andre.

Figur 1-7: Gjennomføring

2. OVERORDNEDE RESULTATER

For å strukturere funnene fra spørreundersøkelsen har vi delt spørsmålene inn i ulike tematikker, som kan sees i figuren under. Grupperingen er gjort etter teoretiske antakelser basert på tidligere undersøkelser (Rambøll Management Consulting, 2022 og 2016), samt validert gjennom statistiske analyser over hvorvidt spørsmålene passe sammen (intern reliabilitet i de ulike grupperingene (Chronbach's Alpha)).

Figur 2-1: Undersøkelsens tematikker

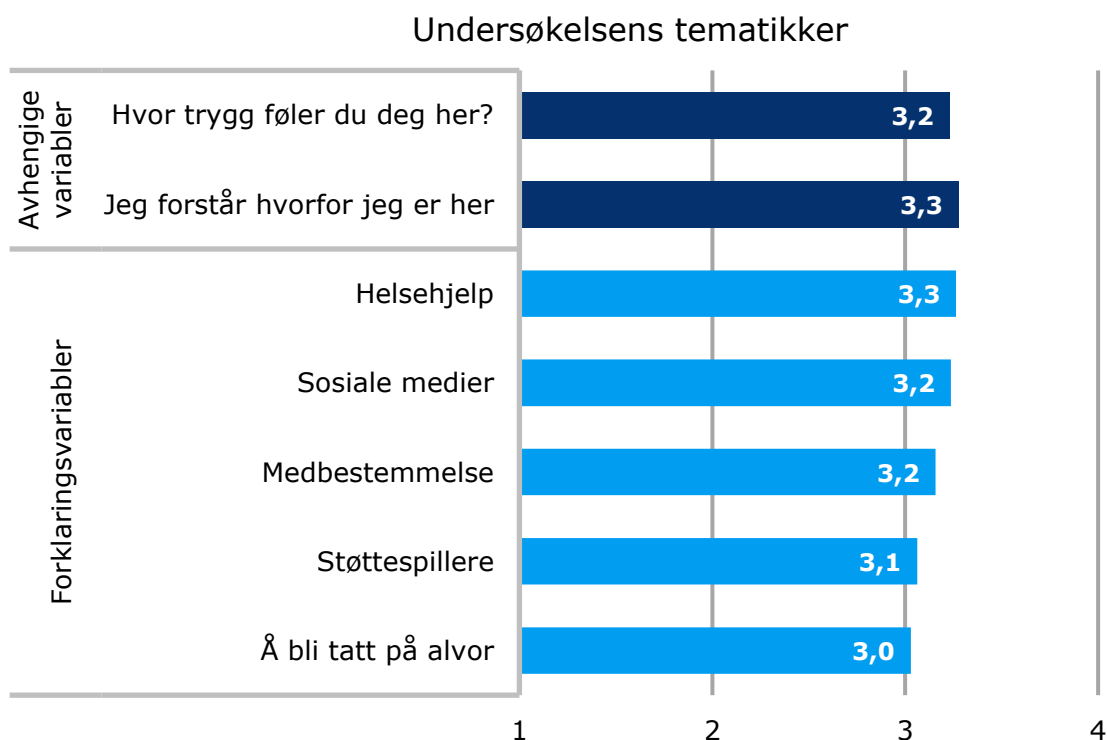
De avhengige variablene i undersøkelsen, «Hvor trygg føler du deg her?» og «Jeg forstår hvorfor jeg er her», er forhold vi forsøker å få mer av. Vi vil gjerne at barn og unge i barnevernsinstitusjoner skal oppleve trygghet og forståelse for egen situasjon. Hypotesen er at dette er forhold som bidrar til økt livsmestring og øker sannsynligheten for å klare seg bedre i livet. De ulike tematikkenes omhandler følgende:

- «Støttespillere» handler om opplevelsen av å «ha noen i ditt hjørne» - enten det er venner, familie, voksne på institusjonen eller kontaktpersonen i det kommunale barnevernet.
- «Å bli tatt på alvor» er en relativt selvforklarende forklaringsvariabel som handler om barnas opplevelse av at de voksne på institusjonen tar dem på alvor.
- «Helsehjelp» handler om helsehjelpen barn og unge i barnevernsinstitusjoner får.
- «Medbestemmelse» handler om hvorvidt barna og ungdommene opplever å få være med å bestemme over sin egen hverdag, inkludert hvorvidt barna og ungdommene på institusjon har fått informasjon om sine rettigheter, samt hvorvidt de får lese eventuelle rapporter som skrives om dem.
- «Dagtilbud» handler om tilbudet barna og ungdommene har i hverdagen – enten det er skole, lærlingplass eller annet dagtilbud.

Spørsmålsstillinger markert i *kursiv*, er ikke med i det samlede resultatet for tematikken fordi skalaen på spørsmålet er ulik de andre spørsmålene i grupperingen. «Rettigheter» og «Dagtilbud» har ikke et samlet resultatet for sin tematikk fordi spørsmålene enten er Ja/Nei-spørsmål eller oppfølgingsspørsmålene kun har gått til noen få.

Figur 2-2 viser det samlede resultatet på undersøkelsens tematikker. Alle spørsmål er satt opp slik at et høyt gjennomsnitt er uttrykk for noe positivt (på en skala fra 1 til 4). Et høyt gjennomsnittsresultat på tematikken, skal derfor tolkes som positivt. Samlet sett er respondentene i snitt moderat positive på tvers av avhengige og forklaringsvariabler. Alle variabler har en snittskår på over 3 av 4.

Figur 2-2: Resultater på undersøkelsens tematikker

Mange av barna og ungdommene som har svart på undersøkelsen føler seg trygge på institusjonen. De har også en og god forståelse av hvorfor de er på institusjonen. Begge disse variablene har en snittskår over 3,2 av 4, hvilket representerer moderat positive holdninger.

«Helsetilbud» er tematikken som vurderes høyest blant barna og ungdommene som har svart på undersøkelsen. Det kan tyde på at mange opplever å få nødvendig helsehjelp og at de voksne på institusjonen hjelper dem med å få riktig helsetilbud.

«Sosiale medier» vurderes også relativt høyt av barna og ungdommene som har svart på undersøkelsen. Dette innebærer at barna og ungdommene oppfatter sosiale medier som viktig for dem, og at flertallet sjelden opplever at sosiale medier fører til at de blir involvert i situasjoner som oppleves ubehagelige.

Også «Medbestemmelse» vurderes relativt høyt av barna og ungdommene som har svart på undersøkelsen. Dette tyder på at mange opplever at de får være med å bestemme over hverdagen sin og at de får være med å påvirke hva slags hjelp de får.

«Støttespillere» og «Å bli tatt på alvor» får noe lavere vurdering fra barna og ungdommene som svarte på undersøkelsen, sammenlignet med de andre tematikkene. Felles for disse to tematikkene er at de omhandler fysisk sosial kontakt – relasjonen til de ansatte på institusjonen, forholdet til venner og oppfølging fra kontaktpersonen i den kommunale barnevernstjenesten. For «Støttespillere», kan de noe lavere resultatene muligens forklares av noe lavere vurdering på hvorvidt barna og ungdommene snakker med de voksne om livet på sosiale medier. For «Å bli tatt på alvor» er det jevnt over en noe lavere vurdering på alle spørsmålene som inngår i tematikken, men «Jeg stoler på de voksne her» oppnår likevel noe lavere vurdering enn de andre forholdene.

De neste kapitlene ser nærmere på resultatene for hver av de overordnede tematikkene og går inn på resultatene for hvert av spørsmålene under tematikken. Vi begynner med de avhengige variablene, trygghet og forståelse for situasjonen, før vi fortsetter inn i resultatene på forklaringsvariablene (de uavhengige variablene).

3. TRYGGHET OG FORSTÅELSE FOR EGEN SITUASJON

3.1 Introduksjon

Dette kapittelet tar for seg undersøkelsens avhengige variabler, «Hvor trygg føler du deg her?» og «Jeg forstår hvorfor jeg er her».

AVHENGIGE VARIABLER

- Hvor trygg føler du deg her?
- Jeg forstår hvorfor jeg er her

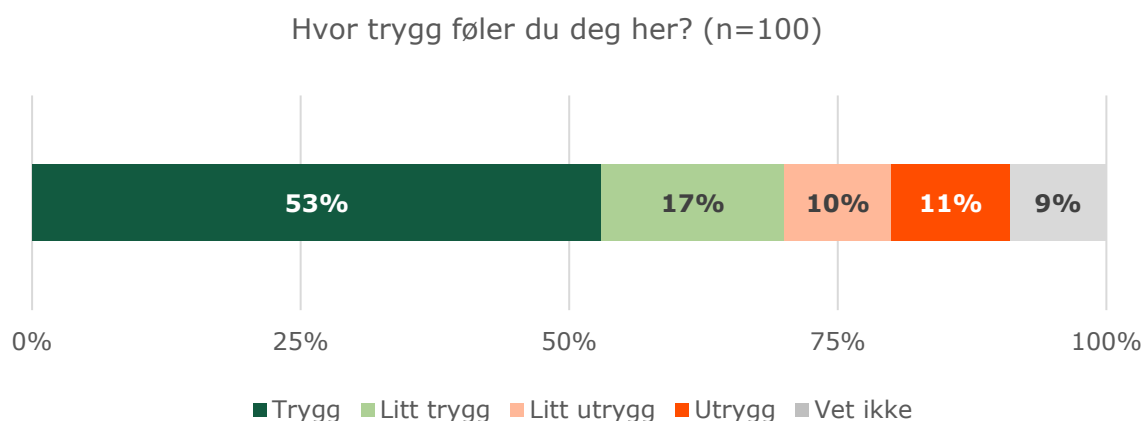
Følelsen av trygghet spiller en avgjørende rolle for barn og unges trivsel i barnevernsinstitusjoner. Dette aspektet har betydelige konsekvenser for både den psykiske og fysiske helsen deres, samt deres opplevelse av livsmestring og livskvalitet (Barneombudet, 2020, s. 36). Forskning understreker viktigheten av å skape et trygt og stabilt miljø for barn og unge som befinner seg i barnevernsinstitusjoner (Kayed et al., 2015). Tillitsbaserte relasjoner kan legge til rette for at barna/ungdommene utvikler forståelse og motivasjon til sitt opphold på institusjonen (Paulsen, 2016). Relatert til dette er det betydningsfullt å sikre at barna og ungdommene forstår og anerkjenner situasjonen de befinner seg i. Gjennom å føle på trygghet i en situasjon som gir mening har man et godt grunnlag for trivsel med god psykisk og fysisk helse.

Samlet sett viser våre funn at flertallet av barna og ungdommene føler seg trygge i barnevernsinstitusjonene, samt har forståelse rundt sin tilværelse. Videre analyser viser imidlertid at det er et betydelig skille mellom respondentenes alder og kjønn, samt eieform. Eldre ungdommer over 18 år, gutter og barn/ungdommer i private kommersielle institusjoner føler seg i snitt mer trygg enn yngre, jenter og barn og unge i statlige institusjoner. Skillet mellom gutter og jenter er signifikant, der 82 prosent av guttene, kontra 40 prosent av jentene, føler seg «Trygg» eller «Litt trygg». Blant årsakene til at barna/ungdommene ikke følte seg trygge, pekte uvisshet om fremtiden og dårlige relasjoner med ansatte og de andre ungdommene seg ut som viktige forklaringer. Vi ser også en signifikant forskjell mellom jenter og gutters forståelse, der over en fjerdedel av jentene ikke forstår hvorfor de er på barnevernsinstitusjon.

3.2 Hvor trygg føler du deg her?

Resultatene fra undersøkelsen viser at flertallet av respondentene (78 prosent) føler seg trygg i barnevernsinstitusjonen (Figur 3-1). 53 prosent føler seg «Trygg», mens 17 prosent føler seg «Litt trygg». Samtidig svarer 2 av 10 (21 prosent) at de føler seg utrygg, der 10 prosent er «Litt utrygg» og 11 prosent er «Utrygg». 9 prosent svarer at de ikke vet om de er trygg eller utrygg.

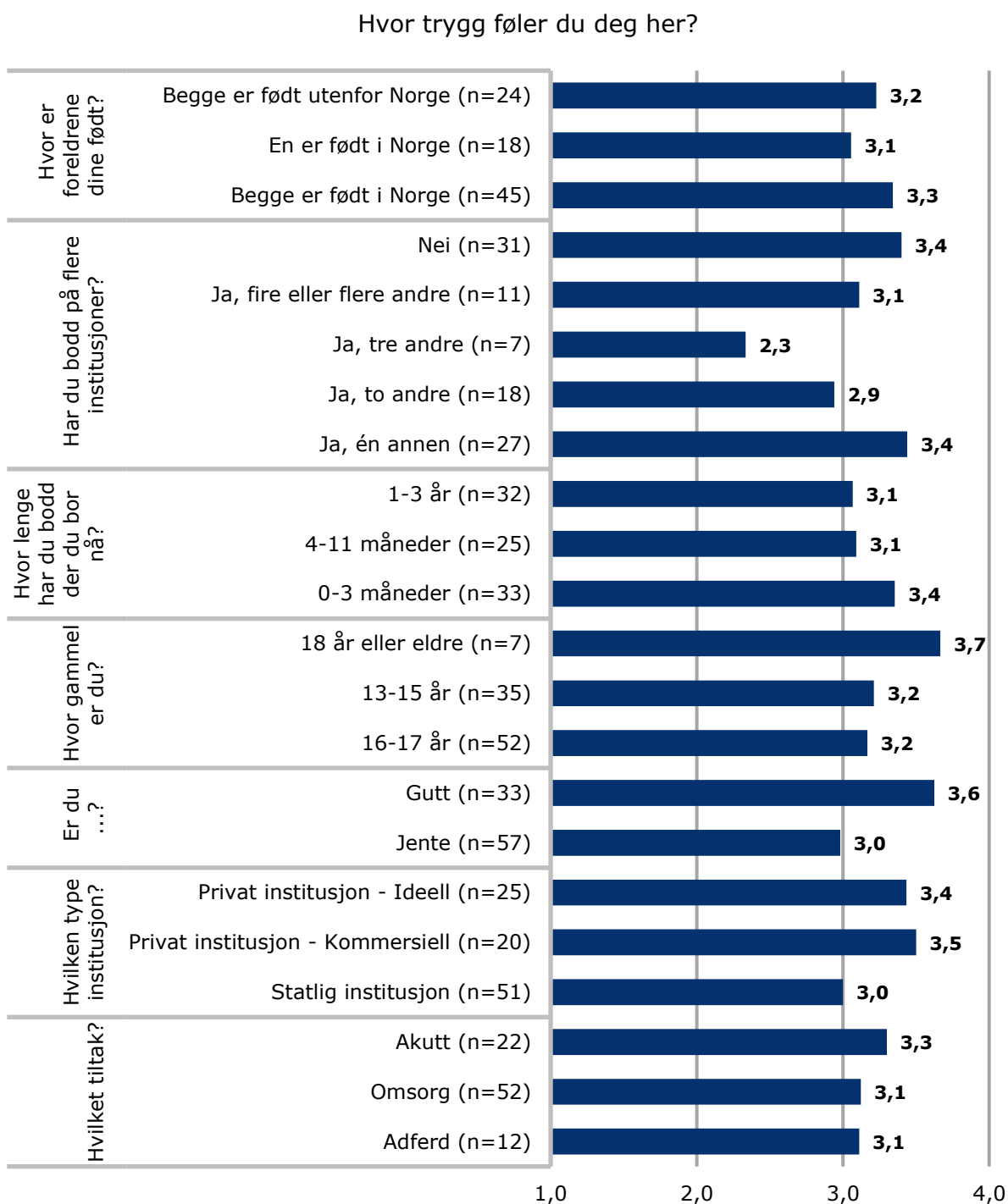
Figur 3-1: Trygghet (n=100)

I lys av dette funnet er det interessant å undersøke hvorvidt det er variasjon på tvers av bakgrunnsvariabler. Figur 3-2 viser respondentenes skårer på spørsmålet "Hvor trygg føler du deg her?" fordelt på bakgrunnsvariablene foreldrenes bakgrunn, antall institusjoner, botid, alder, kjønn, type institusjon og avdelingstype.

Figuren viser at det er tydelige skiller i skåre på bakgrunn av alder, kjønn og institusjonstype, mens det er mer moderate forskjeller blant avdelingstyper. Det største skillet ser vi er på kjønn, da gutter (3,6) føler seg tryggere enn jenter (3,0) med 0,6 høyere snittskår på spørsmålet. Videre ser vi en forskjell på 0,5 snittskår mellom respondenter som er 18 år og eldre (3,7), og yngre respondenter (3,2). Dette funnet må imidlertid tolkes med forbehold om at det er få respondenter (7stk) som er 18 år og eldre.

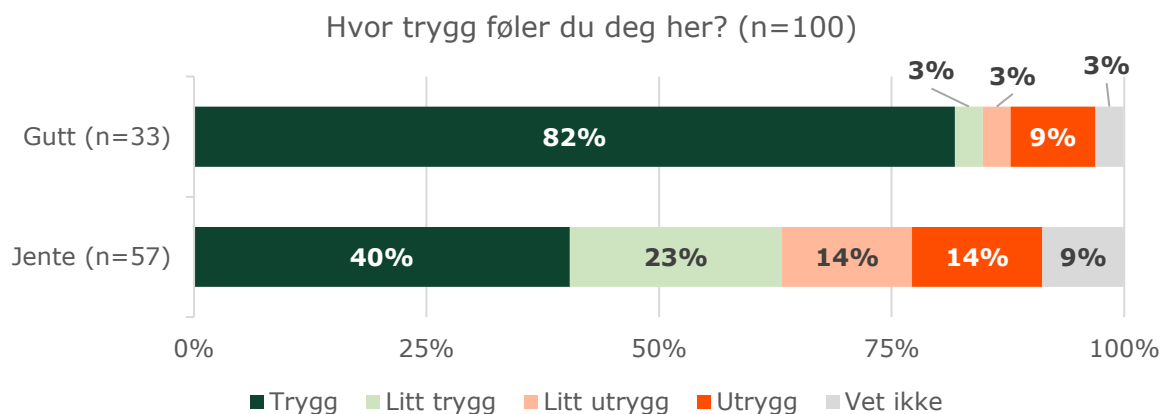
Barn og ungdom som bor i statelige institusjoner (3,0) føler seg i snitt mindre trygg enn de som bor i private institusjoner. Her skårer private kommersielle institusjoner 0,5 høyere enn statlige. Til sist er det få forskjeller på tvers av avdelingstyper, der kun akuttavdelinger skiller seg noe ut med 0,2 høyere snittskår enn omsorgs- og atferdsavdelinger.

Figur 3-2: Hvor trygg føler du deg her? *Variasjon på tvers av bakgrunnsvariabler*

Videre analyser viser at skillet mellom gutter og jenters trygghetsfølelse er signifikant. Det er en signifikant større andel gutter (82 prosent) enn jenter (40 prosent) som følger seg trygg på deres barnevernsinstitusjon. Figuren nedenfor (Figur 3-3) viser jenter og gutters svarfordeling på spørsmålet om hvor trygg de følger seg.

Vi ser at mens 85 prosent av guttene føler seg trygge, gjelder dette kun 63 prosent av jentene (andelen "Trygg" og "Litt trygg"). Videre opplever underkant av 1 av 3 jenter (28 prosent) utrygghet, mens det sammen gjelder 12 prosent av guttene (andelen "Utrygg" og "Litt utrygg"). Det er også flere jenter som stiller seg usikre til påstanden (9 prosent) enn blant guttene (3 prosent).

Figur 3-3: Trygghet (n=100)

De barna og ungdommene som svarte «Litt uenig» eller «Helt uenig» på spørsmålet «Jeg føler meg trygg her», fikk oppfølgingsspørsmålet «Hva er det som gjør at du ikke føler deg trygg her?». På dette spørsmålet var det mulig å velge flere svaralternativer.

Vi ser at det er ulike årsaker til at barn og unge føler seg utrygge på institusjon (Figur 3-4). De alternativene som utmerker seg, omhandler fremtidsutsikter og relasjonelle faktorer. Mens 48 prosent føler seg utrygge siden de ikke vet hva som vil skjer fremover, svarer samtidig 48 prosent at de blir utrygge av de andre ungdommene på institusjonen, eller av de voksne som jobber der.

Utover dette, er det enkelte som er utrygge som følge av de ikke får den hjelpen de trenger (29 prosent), at de bor langt unna vennene (29 prosent) og familien deres (24 prosent), samt at de må bytte skole (10 prosent). 24 prosent svarer at det er andre faktorer som gjør dem utrygge.

Figur 3-4: Hva gjør at du ikke føler deg trygg her? (n=21)

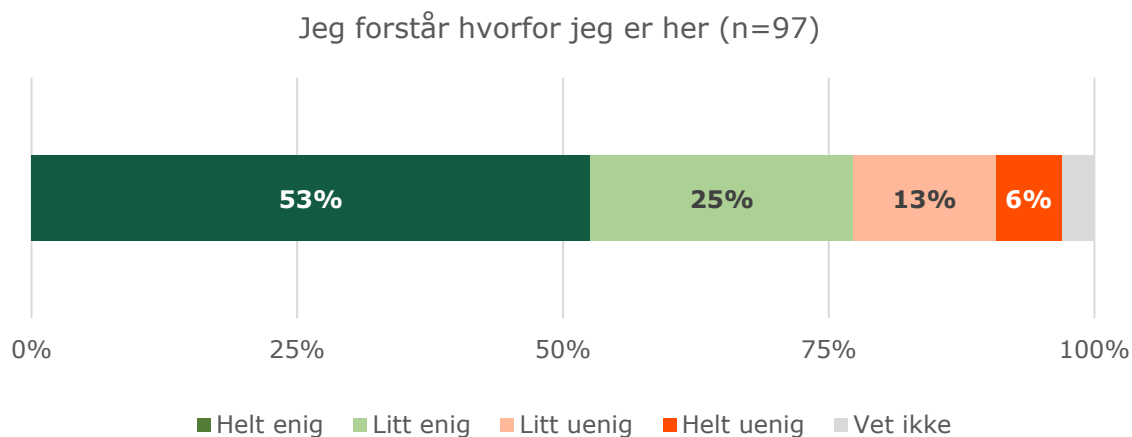
De som svarte «Andre ting» ble bedt om å utdype. Svarene viser at flere ikke føler seg trygge på grunn av at de har lite tillit til andre ungdommer og ansatte på institusjonen. Tilliten undergraves av konflikter og sårende opplevelser som følge av negative relasjoner.

3.3 Jeg forstår hvorfor jeg er her

Anerkjennelse og forståelse av situasjonen, er sentrale faktorer for opplevelse av mening og trivsel i egen livssituasjon. Ved å spørre barn og unge om hvorvidt de forstår hvorfor de er i en barnevernsinstitusjon får vi en indikasjon på hvilke følelser og tanker barn og unge har rundt sin egen tilværelse.

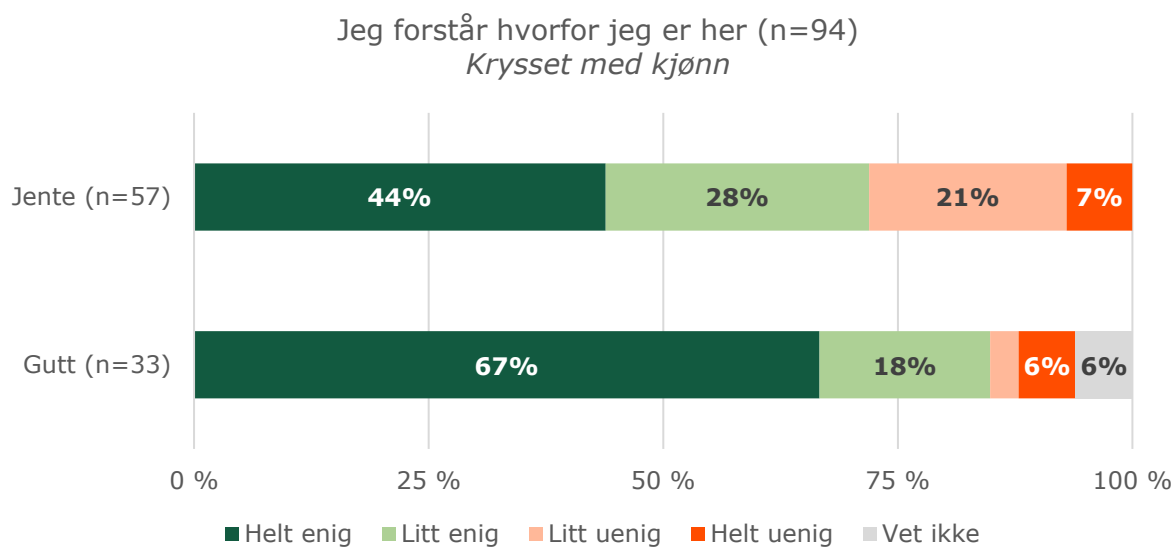
Nå vi spør barna og ungdommene om de forstår hvorfor de er i en barnevernsinstitusjon, svarer i underkant 8 av 10 (78 prosent) bekreftende (Figur 3-5). 53 prosent svarer at de er «Helt enig», mens 25 prosent er «Litt enig». Blant resterende respondenter svarer 19 prosent avkreftende, hvor 13 prosent svarer «Litt uenig», mens 6 prosent er «Helt uenig». 3 prosent svarer at ikke vet.

Figur 3-5: Forståelse (n=97)

I likhet med spørsmålet om trygghet er det også en betydelig forskjell mellom kjønn knyttet til spørsmålet om forståelse. Det er signifikant større andel gutter (67 prosent) enn jenter (44 prosent) som forstår hvorfor de er på institusjon. Samtidig er det signifikant flere jenter (21 prosent) enn gutter (3 prosent) som stiller seg litt uenig til påstanden. Figur 3-6 viser svarfordelingen på dette spørsmålet kryssset med kjønn.

Figur 3-6: Forståelse (n=94)

4. OPPLEVELSEN AV Å BLI TATT PÅ ALVOR

4.1 Introduksjon

Dette kapitlet presenterer variabler som passer inn under temaet «Å bli tatt på alvor». Variablene er illustrert nedenfor. Variablene er som følger: «De voksne her lytter til meg», «Jeg opplever at de voksne her har tro på meg» og «Hvis jeg trenger hjelp med noe har jeg en voksen her jeg kan gå til».

Å BLI TATT PÅ ALVOR

- Jeg stoler på de voksne her
- De voksne her lytter til meg
- Jeg opplever at de voksne her har tro på meg
- Hvis jeg trenger hjelp med noe har jeg en voksen her jeg kan gå til

Opplevelse av å bli tatt på alvor er en sentral faktor for å oppleve trygghet og trivsel i sosiale relasjoner (Paulsen, 2016). Mange barn og unge på barnevernsinstitusjoner har opplevd mangelfull omsorg i oppveksten preget av relasjons- og tillitsbrudd. Konsekvensene av dette kan være svekket tillit til voksne (Barneombudet, 2022). Gjennom aktiv relasjonsbygging kjennetegnet av gjensidig tillit og respekt har man et godt utgangspunkt for å skape miljø der barna/ungdommer opplever trygghet og trivsel (Paulsen, 2016). Dette fokusområdet reflekteres i barnevernsreformen og dens helhetlige perspektiv på barnets behov i sentrum (Regjeringen, 2017). Samlet sett understreker disse aspektene viktigheten av at barnas og ungdommenes behov behandles på riktig måte.

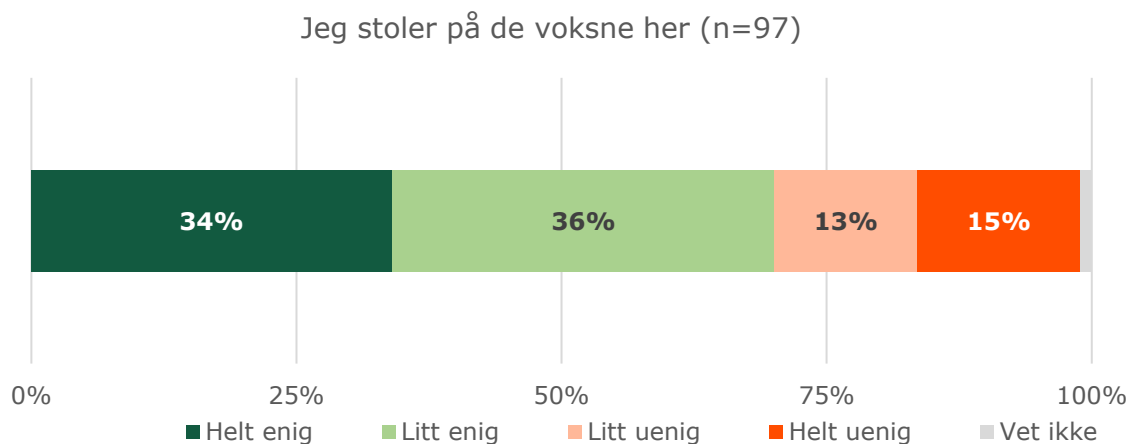
Samlet sett viser dette delkapitlet at de fleste respondentene er overordnet positive omkring deres relasjon til de ansatte på institusjonen. Flertallet opplever at de stoler på de voksne, de voksne lytter til dem, de voksne har tro på dem, i tillegg til at flesteparten har en voksen de kan gå til dersom de trenger hjelp. På den annen side ser vi også en gjennomgående tendens til at omtrent en fjerdedel av barna/ungdommene i barnevernsinstitusjoner er uenige i nevnte påstander. Dette funnet må tas på alvor, da dette innebærer at 1 av 4 barn og ungdommer i barnevernsinstitusjoner opplever lav grad av tillit og respekt med de ansatte.

4.2 Jeg stoler på de voksne her

Det å stole på de voksne som arbeider på institusjonen omhandler en sentral del av å det å bli tatt på alvor. Gjensidig tillit mellom ansatte og barna/ungdommene kan gi grobunn for trygge relasjoner kjennetegnet av anerkjennelse og anerkjennelse.

Svarfordelingene til barna/ungdommene på spørsmålet «Jeg stoler på de voksne her» viser at flertallet har tillit til de ansatte (Figur 4-1). 70 prosent svarer at de stoler på de voksne (andelen «Helt enig» og «Litt enig»), mens omtrent 1 av 4 stiller seg uenig. 14 prosent er «Litt uenig», mens 15 prosent er «Helt uenig». 1 prosent svarer at de ikke vet.

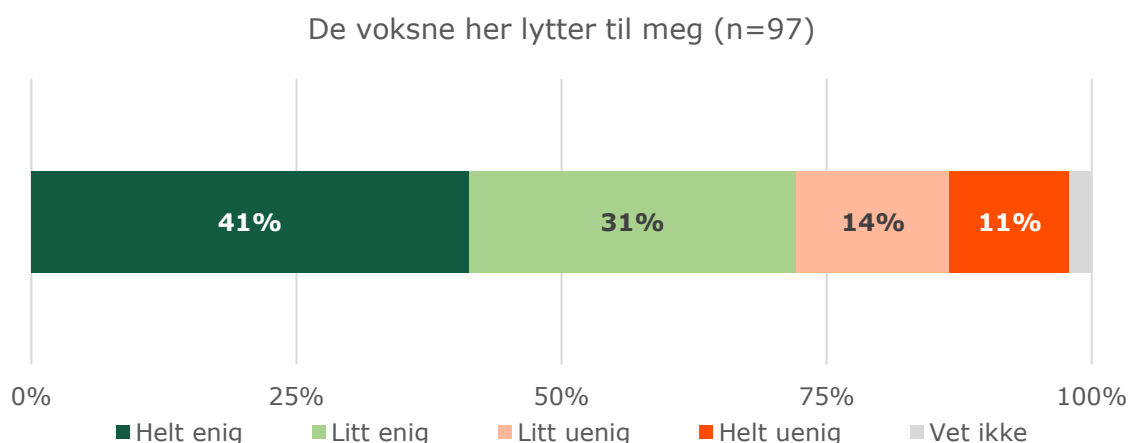
Figur 4-1: Stoler på de voksne (n=97)

4.3 De voksne her lytter til meg

Den samme tendensen ser vi også knyttet til hvorvidt barna/ungdommene opplever at de voksne lytter til dem (Figur 4-2). Her svarer 72 prosent av barn og ungdom at de ansatte på institusjonen lytter til det de har å si (andelen «Helt enig» og «Litt enig»). Til forveksling svarer en fjerdedel det motsatte, da 14 prosent er «Litt uenig» og 11 prosent er «Helt uenig». 2 prosent svarer «Vet ikke».

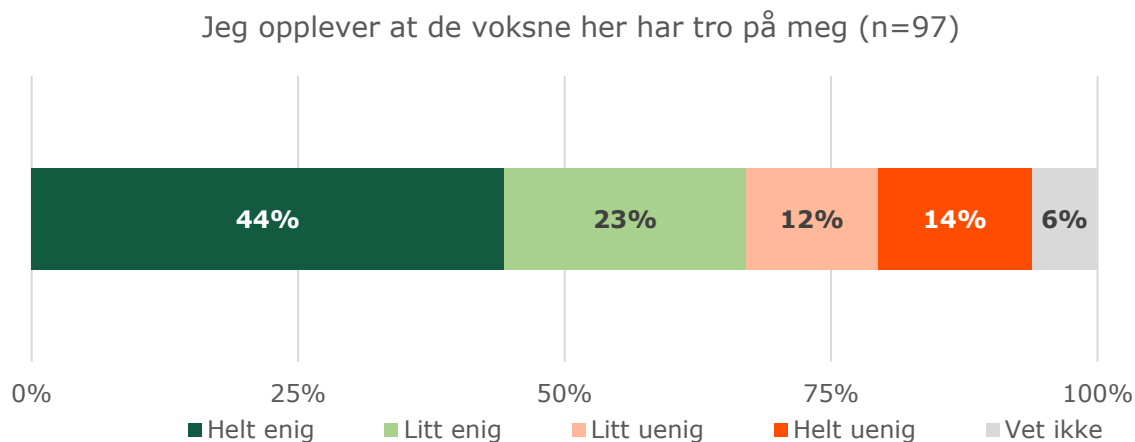
Figur 4-2: De voksne lytter (n=97)

4.4 Jeg opplever at de voksne her har tro på meg

I tillegg til nevnte aspekter, svarer to tredjedeler (67 prosent) at de voksne har tro på dem, der 44 prosent er helt enig, mens 23 prosent er litt enig (Figur 4-3). Samtidig stiller 1 av 4 (26 prosent) seg uenig til påstanden, der 12 prosent er «Litt enig» og 14 prosent er «Helt uenig». 6 prosent svarer at de ikke vet.

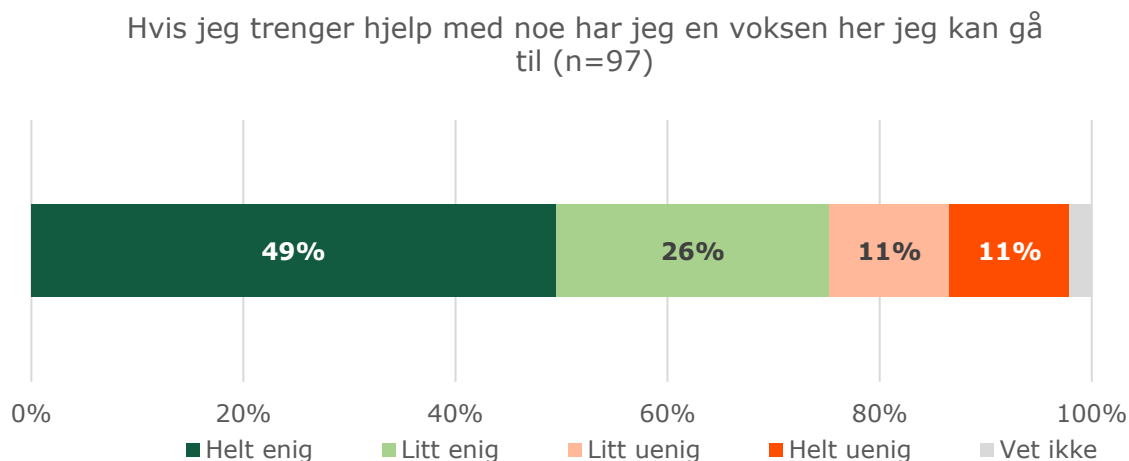
Figur 4-3: De voksne har tro på meg (n=97)

4.5 Hvis jeg trenger hjelp med noe har jeg en voksen her jeg kan gå til

Til sist er det å bli tatt på alvor også knyttet til hvor fortrolig barna/ungdommene er med å kontakte de voksne dersom de trenger hjelp (Figur 4-4). Her er det intuitivt å tenke at flere ikke vil spørre voksne om hjelp dersom de ikke føler seg tatt på alvor. Resultatene viser imidlertid at 3 av 4 barn/ungdom (75 prosent) opplever at de har en voksen å gå til dersom de trenger hjelp med noe. 49 prosent svarer «Helt enig», mens 26 prosent er «Litt enig». På den annen side er 22 prosent enten «Litt uenig» (11 prosent) og «Helt uenig» (11 prosent). 2 prosent svarer «Vet ikke».

Figur 4-4: Hjelp fra voksen (n=97)

5. MEDBESTEMMELSE

5.1 Introduksjon

Dette kapittelet tar for seg barnas og ungdommenes opplevelse av medbestemmelse. Variablene er illustrert nedenfor. Hovedvariablene er «Får du være med å bestemme over hverdagen din?» og «Får du være med å påvirke hva slags hjelp du får?». Øvrige variabler er «Har du fått god informasjon av de voksne her om dine rettigheter i barnevernet?», «Har du bedt om å få lese rapporter som skrives om deg her?» og «Får du vite hva som står i rapporter som skrives om deg når du ber om det?».

MEDBESTEMMELSE

- Får du være med å bestemme over hverdagen din?
- Får du være med å påvirke hva slags hjelp du får?
- *Har du fått god informasjon av de voksne her om dine rettigheter i barnevernet?*
- *Har du bedt om å få lese rapporter som skrives om deg her?*
- *Får du vite hva som står i rapporter som skrives om deg når du ber om det?*

Selv om mange barn og ungdom som befinner seg på institusjon er under den myndighetsalderen, er det likevel avgjørende at de får erfare en følelse av medbestemmelse og deltakelse i beslutninger som angår deres eget liv (Barneombudet, 2020). Prinsippet underbygges av barnevernsreformens og barnevernslovens fokus på barnets beste. I vurderingen av barnets beste er involvering av barn og unges mening sentral, da barnets rett til medvirkning er lovfestet jf. Bvl. §§ 1-3 og 1-4. Imidlertid har tidligere forskning vist at kravet imøtekommes i begrenset grad (Paulsen, 2016).

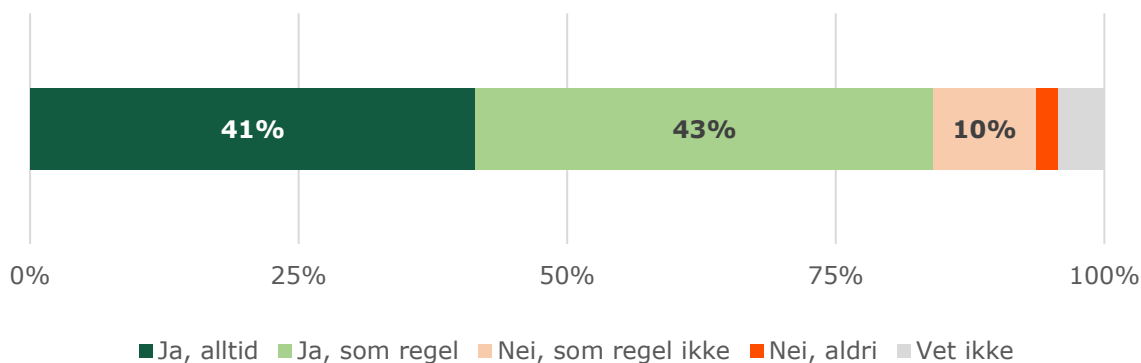
Delkapitlet viser at respondentene har relativt utbredt grad av medbestemmelse, mens de i mindre grad fremstår oppdatert omkring egne rettigheter og dagens status for barnevernet i helhet. Flertallet får være med å bestemme over deres hverdag, og mulighet til å påvirke hjelpen de får. Imidlertid er det en jevnere fordeling mellom de som har og ikke har fått god informasjon om rettighetene deres. Sett i lys av at en flertallet ikke er interessert i hva som skrives om dem i rapporter, kan dette tyde på at barna/ungdommene bryr seg i mindre grad om medbestemmelse på systemnivå.

5.2 Får du være med å bestemme over hverdagen din?

En sentral del av å det føle medbestemmelse går på om barna og ungdommene får være med å bestemme over sin egen hverdag. Et overveiende flertall av respondentene (84 prosent) stiller seg positive til denne påstanden (Figur 5-1). 41 prosent svarer at de alltid får være med å bestemme, mens 43 prosent opplever at de som regel får være med. Kun 12 prosent stiller seg negative, der 10 prosent får være med som regel, mens 2 prosent aldri får være med. 4 prosent svarer «Vet ikke».

Figur 5-1: Bestemme over hverdagen (n=94)

Får du være med å bestemme over hverdagen din? (n=94)

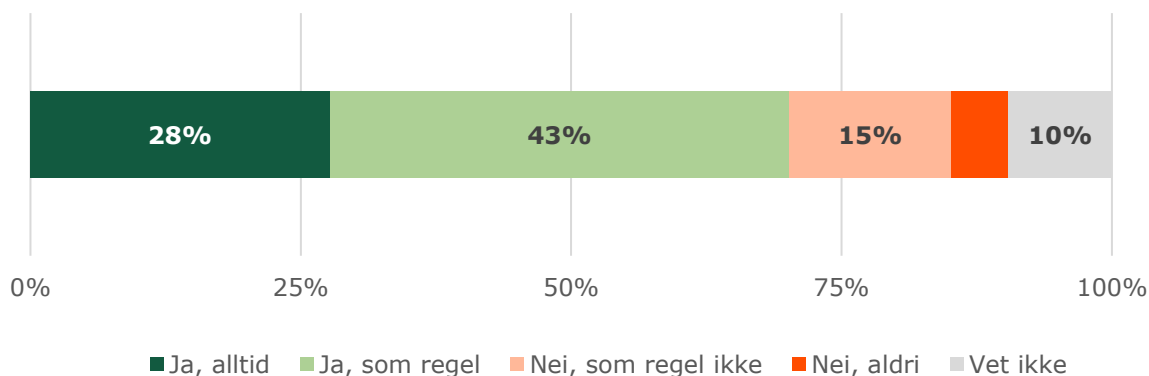

5.3 Får du være med å påvirke hva slags hjelp du får?

Sammenfallende med muligheten til å bestemme over sin egen hverdag, er det interessant å undersøke hvorvidt respondentene får påvirke hva slags hjelp de får (Figur 5-2). Resultatene viser at flertallet alltid (28 prosent) eller som regel (43 prosent) får være med å påvirke hva slags hjelp de får. 20 prosent får sjelden mulighet til å påvirke (andel av «Nei, som regel ikke» og «Nei, aldri»). 10 prosent svarer «Vet ikke».

Figur 5-2: Påvirke hjelp (n=94)

Får du være med å påvirke hva slags hjelp du får? (n=94)

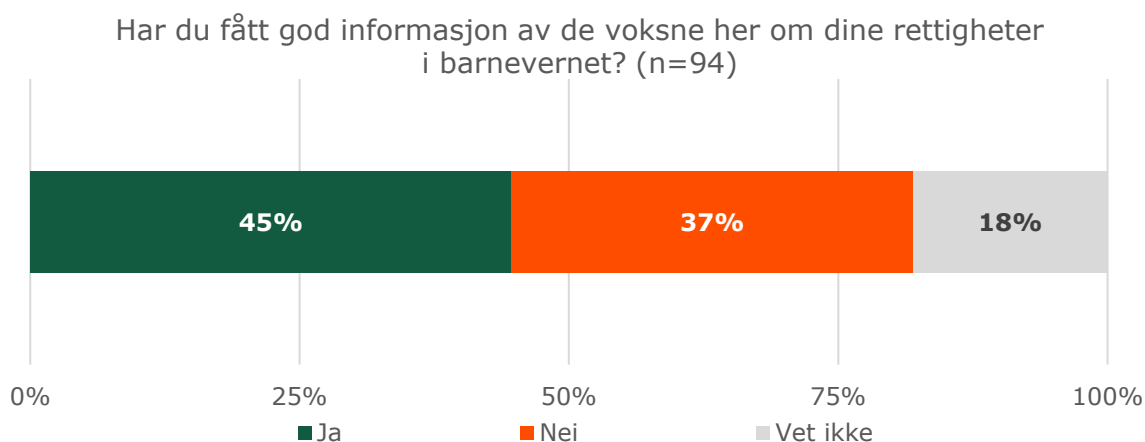

5.4 Har du fått god informasjon av de voksne her om dine rettigheter i barnevernet?

Utover å være med å bestemme over sin egen hverdag, avhenger reell medbestemmelse i stor grad om hvorvidt man har fått god informasjon om sine egne rettigheter i barnevernet. Ved å være bevisst sine egne rettigheter har en også mulighet til å medvirke, og slik inneha medbestemmelse.

Våre funn viser at det er en relativ lik fordeling mellom respondenter som har og ikke har fått god informasjon om deres rettigheter i barnevernet (Figur 5-3). 45 prosent svarer bekreftende, mens 37 prosent svarer avkreftende. Her er det også interessant at 18 prosent svarer at de ikke vet om de har fått god informasjon.

Figur 5-3: Informasjon (n=94)

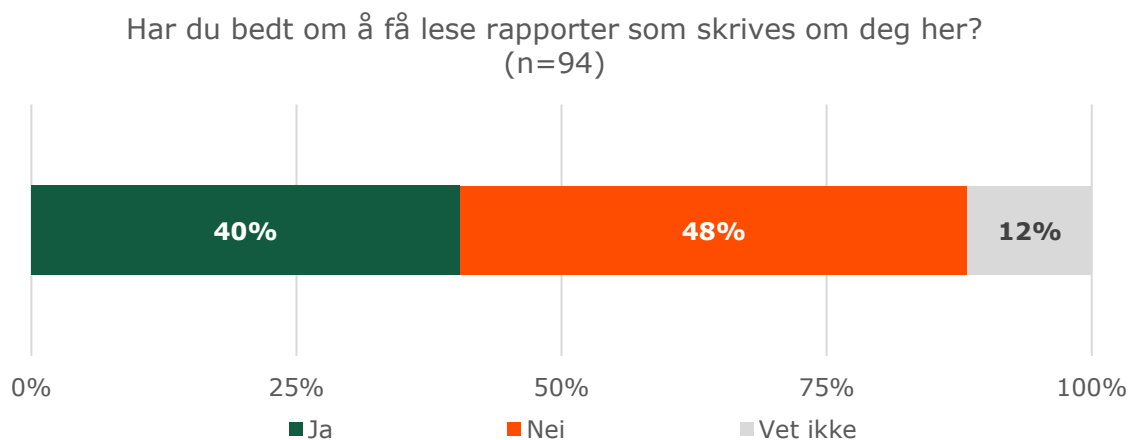

Videre analyser viser at det er signifikante forskjeller på bakgrunn hvor lenge man har bodd på institusjonen, og hvorvidt man satt alene eller fikk hjelp av en voksen. Det er en større andel av de som har bodd der i 4-11 måneder (56 prosent) som ikke har fått god informasjon om sine rettigheter sammenlignet med 0-3 måneder (30 prosent). De som satt alene og besvarte undersøkelsen svarer mer avkreftende (44 prosent) sammenlignet med de som fikk hjelp av en voksen (14 prosent). Funnene kan indikere at barn/ungdom får bedre innsikt i deres rettigheter i jo lengere de bor på institusjonen, samt at de som gjennomførte undersøkelsen alene er mer bastante på at de ikke har fått god informasjon.

5.5 Har du bedt om å få lese rapporter som skrives om deg?

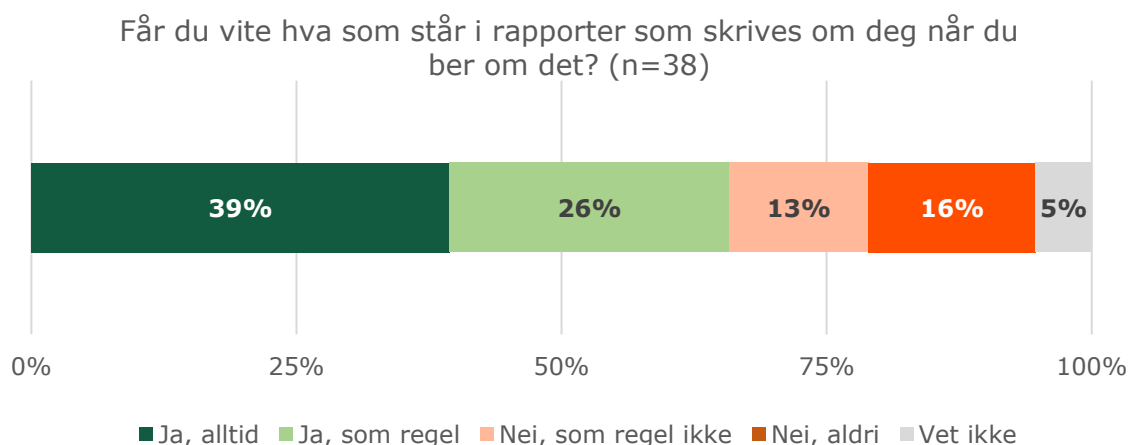
Muligheten for medbestemmelse kan antagelig henge sammen med graden av innsikt barna/ungdommene har inn dagens status for barn og unge i barnevernet. Økt innsikt og oppmerksomhet inn i temaet kan potensielt lede til styrket engasjement og medvirkning.

Figur 5-4 viser samlet sett at barna/ungdommene virker lite interessert i å vite hva som står i rapporter som er skrevet om dem. Flertallet av barna/ungdommene har ikke bedt om å få lese rapporter som skrives om dem (48 prosent). Til forveksling har 40 prosent bedt om å få lese rapporter, mens 12 prosent svarer at de ikke vet.

Figur 5-4: Rapporter (n=94)

5.6 Får du vite hva som står i rapporter som skrives om deg når du ber om det?

De som svarte «Ja» på forrige spørsmål fikk et oppfølgingsspørsmål om hvorvidt de får vite hva som står i rapporter som skrives om dem (Figur 5-5). Resultatene viser at de som er interesserte i hva som skrives, får som oftest vite dette. Mens 39 prosent alltid får vite hva som står, får 26 prosent vite dette som regel. Samtidig svarer i underkant 2 av 10 (19 prosent) at de som regel ikke (13 prosent) og aldri (16 prosent) får innsikt i rapportene. 5 prosent svarer at de ikke vet.

Figur 5-5: Innsikt i rapporter (n=38)

Videre analyser viser at det er signifikante forskjeller på bakgrunn av bovarigheten til respondentene. Det er signifikant større andel blant de som har bodd på én annen (50 prosent) og to andre (46 prosent) institusjoner som svarer at de alltid får vite hva som står i rapporter, sammenlignet med de som har bodd på tre eller fire andre institusjoner (begge har en andel på 0 prosent). Resultatet kan indikere ulik erfaringsgrad, der de som har bodd på flere institusjoner har deltatt i utforming av flere rapporter.

6. HELSEHJELP

6.1 Introduksjon

En tredje forklaringsvariabel er «Helsehjelp». Hovedvariablene er «Får du den helsehjelpen du trenger?» og «Får du hjelp av de voksne her til å få den helsehjelpen du trenger (både fysisk og psykisk)?». Øvrige variabler er «Jeg har fått tilbud om psykisk helsehjelp, men takket nei», «Har du fått behandling på BUP?», og «Jeg er fornøyd med behandlingen jeg fikk fra BUP».

HELSEHJELP

- Får du den helsehjelpen du trenger?
- Får du hjelp av de voksne her til å få den helsehjelpen du trenger (både fysisk og psykisk)?
- *Jeg har fått tilbud om psykisk helsehjelp, men takket nei*
- *Har du fått behandling på BUP?*
- *Jeg er fornøyd med behandlingen jeg fikk fra BUP*

Tidligere forskning har vist at et høyt antall barn og unge i barnevernsinstitusjoner har psykiske lidelser og komplekse problemer (Kayed et al., 2015). Samtidig ser man et misforhold mellom andelen som behøver behandling og de som mottar dette (Kanestrøm et al., 2023). Komorbiditet og kompleksitet utfordrer problemstillingene, der tiltak i institusjonene er sentrale for å imøtekommen utfordringene.

Oppsummert viser delkapitlets resultater at flertallet av respondentene er overordnet fornøyd med helsetilbudet de får. Flertallet får nødvendig helsehjelp, samt god støtte fra de ansatte med å få tilgang til denne helsehjelpen. Herunder har flertallet fått behandling på BUP. Imidlertid ser vi at de som har fått slik behandling har varierte opplevelser. Mens 46 prosent er fornøyd så er 40 prosent misfornøyd. Avslutningsvis ser vi at mindretallet har takket nei til tilbud om helsehjelp.

Utover dette er det interessant at det signifikante skiller mellom gutter og jenters erfaringer. Jenter opplever i mindre grad å få nødvendig helsehjelp, og opplever i tillegg at de voksne er mindre behjelpelige med å gi nødvendig helsehjelp. Dette funnet er interessant i lys av at jenter opplever seg mindre trygge og har mindre forståelse av egen situasjon.

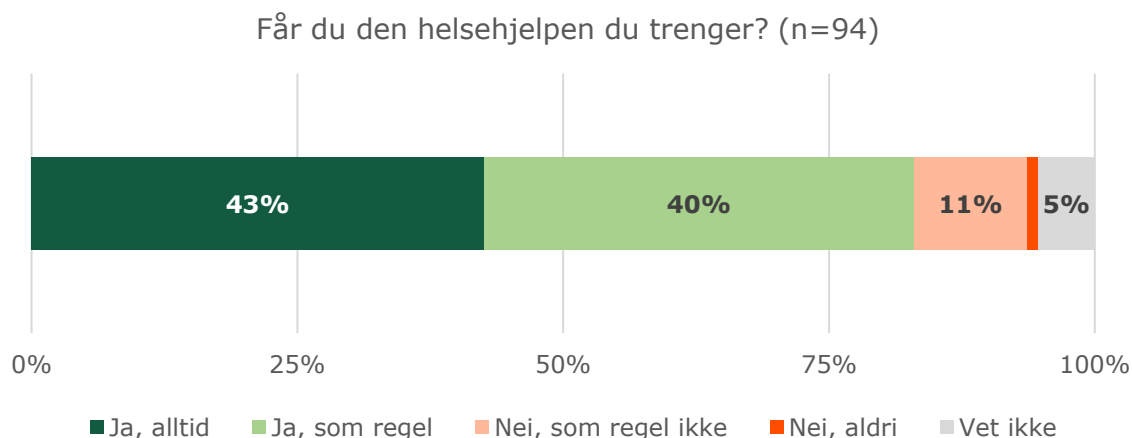
6.2 Får du den helsehjelpen du trenger?

Tidligere forskning har funnet at en betydelig andel barn og unge i barnevernsinstitusjoner ikke får tilstrekkelig helsehjelp. Relatert til dette er det interessant å undersøke hvorvidt respondentene opplever at de får den helsehjelpen de trenger (Figur 6-1).

Svarfordelingen viser at et stort flertall opplever at de får den helsehjelpen de trenger, da 83 prosent svarer at de enten alltid (43 prosent) eller som regel (40 prosent) får nødvendig

helsehjelp. Kun 11 prosent får som regel ikke (10 prosent) eller aldri (1 prosent) helsehjelpen de trenger. 5 prosent svarer at de ikke vet.

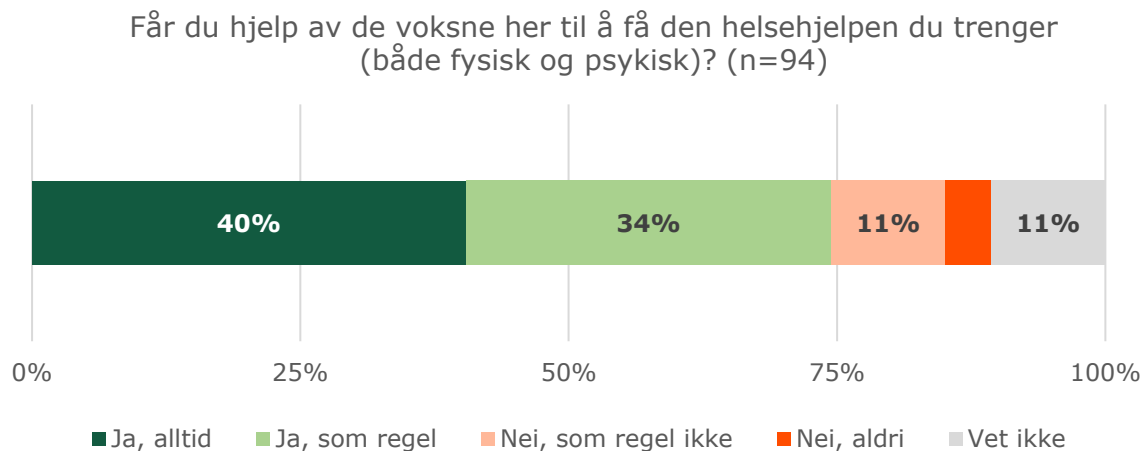
Figur 6-1: Nødvendig helsehjelp (n=94)

Videre analyser viser at det er signifikante forskjeller mellom gutter og jenter på dette spørsmålet. Større andel gutter (64 prosent) enn jenter (33 prosent) opplever at de alltid får den helsehjelpen de trenger. Funnet går imot tidligere norsk forskning som viser at en betydelig større andel jenter enn gutter får nødvendig helsehjelp i barnevernsinstitusjoner (Kayed et al., 2015). Dette er likt med tendensen i den øvrige befolkningen, der jenter oftere får psykisk helsehjelp enn gutter. Eksempelvis viser resultatene fra Ungdataundersøkelser at andelen jenter som rapporterer om psykiske plager er tre ganger høyere enn andelen gutter (Bakken, 2021; 2022). Kjønnforskjellen samsvarer også med Helsedirektoratets statistikk (2024) over ungdommers bruk av psykisk helsevern. Samlet sett tyder våre funn på at barn og unge i barnevernsinstitusjoner opplever å få den helsehjelpen de trenger. Imidlertid eksisterer det en signifikant kjønnforskjell mellom gutter og jenter, der førstnevnte stiller seg mer positiv til påstanden. Sett i lys av at funnet går imot tendensen blant øvrig befolkning tyder dette på et udekket behov for mer helsehjelp til jenter i barnevernsinstitusjoner. Samtidig må funnet tolkes med forbehold om studiens lave antall respondenter.

6.3 Får du hjelp av de voksne her til å få den helsehjelpen du trenger?

De ansatte på institusjonen har ansvar for å gi barna og ungdommene forsvarlig omsorg. Det inkluderer å bidra til at barns rett til nødvendig helsehjelp blir ivaretatt (Kvalitets- og godkjenningforskriften, 2024, § 10). Figur 6-2 viser at flertallet er positive til den hjelpen de får fra de ansatte (74 prosent). 40 prosent svarer at de alltid får hjelp til helsehjelp, mens 34 prosent som regel får hjelp. 14 prosent stiller seg negativ til påstanden, da 11 prosent som regel ikke får tilstrekkelig helsehjelp, mens 4 prosent aldri får hjelp. Samtidig er det relativt mange som svarer «Vet ikke» (11 prosent).

Figur 6-2: Hjelp til helsehjelp (n=94)

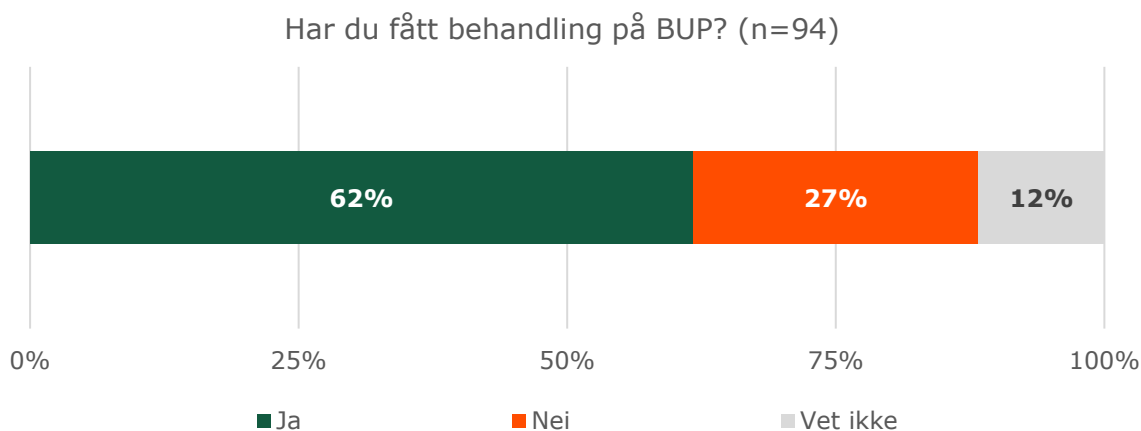
Videre analyser viser at også her er det signifikant forskjell mellom gutter og jenter, da større andel gutter (64 prosent) enn jenter (30 prosent) opplever at alltid får denne hjelpen. Blant jentene er det heller en større andel som er moderate, da de opplever at de som regel får slik hjelp (42 prosent kontra 21 prosent).

6.4 Psykisk helsetilbud

I tillegg til forklaringsvariablene vi har presentert, er det flere variabler som passer inn under den sammen tematikken. Disse tar for seg helsetilbudet barna/ungdommene får, og undersøker deres opplevelse av denne. Temaet er særlig interessant i lys av det faktum at psykiske lidelser er svært utbredt blant barna og ungdom som bor i norske barnevernsinstitusjoner (Kayed et al., 2015; Kanestrøm et al., 2023). Tilbud om psykisk helsehjelp er et aktivt tiltak for å imøtekomme dette utfordringsbildet.

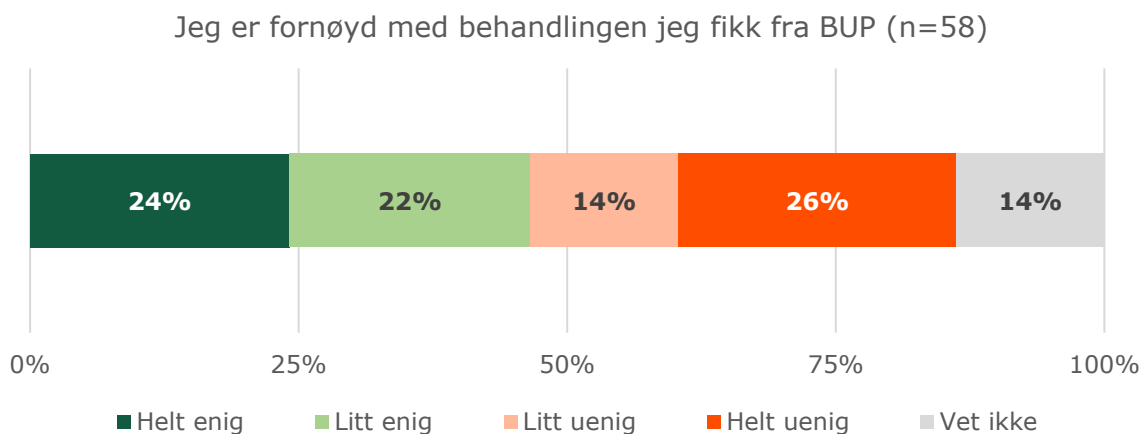
6.4.1 Har du fått behandling på BUP?

Når vi ser nærmere på hvorvidt respondentene får tilbud om psykisk helsehjelp (Figur 6-3), viser resultatene at i underkant av to tredjedeler har fått behandling på BUP (62 prosent). 27 prosent har ikke fått tilbud, mens 12 prosent ikke vet om de har fått behandling på BUP.

Figur 6-3: Behandling på BUP (n=94)

6.4.2 Jeg er fornøyd med behandlingen jeg fikk fra BUP

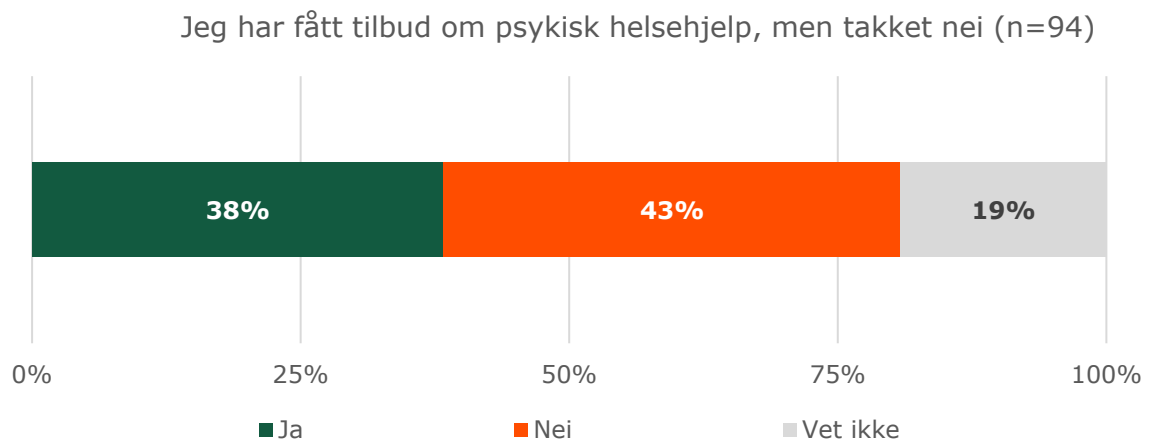
De som svarte bekreftende på om de har fått behandling på BUP fikk et oppfølgingsspørsmål om hvorvidt de er fornøyd med behandlingen de fikk (Figur 6-4). Her er det interessant at resultatene er svært spredt mellom de som stiller seg positive og negative til påstanden. 46 prosent stiller seg positive, der 24 prosent er helt enig og 22 prosent er litt enig. Samtidig er 40 prosent negative til behandlingen de fikk, der 26 prosent er helt uenige og 14 prosent er litt uenige. 14 prosent svarer «Vet ikke».

Figur 6-4: Opplevelse av behandling fra BUP (n=58)

6.4.3 Jeg har fått tilbud om psykisk helsehjelp, men takket nei

I tillegg til at vi er interessert i de som har fått psykisk behandling, er det også nyttig å vite andelen som har fått tilbud om psykisk helsehjelp, men som imidlertid har takket nei (Figur 6-5). Resultatene viser at dette gjelder mindretallet, da 43 prosent stiller seg negativ til påstanden, mens 38 prosent er positive. 19 prosent svarer «Vet ikke». Resultatene må imidlertid tolkes med varsomhet, da negative svar enten indikerer at man har takket ja til tilbudet, eller ikke fått tilbud i det hele tatt.

Figur 6-5: Takket nei til tilbud (n=94)

7. STØTTESPILLERE

7.1 Introduksjon

En annen forklaringsvariabel som også omhandler sosiale relasjoner, er «Støttespillere». Variablene er «Jeg stoler på de voksne her», «De voksne her har tid til meg», «Jeg får hjelp av de voksne her til å drive med fritidsaktiviteter», «Jeg snakker med de voksne her om livet mitt på sosiale medier», «Følger kontaktpersonen din i barnevernstjenesten deg opp på en god måte?», «Jeg har noen å være sammen med på fritiden», «Jeg har en eller flere gode venner i livet mitt» og «Jeg får den hjelpen jeg ønsker til å holde kontakt med familien min»

STØTTESPILLERE

- Jeg stoler på de voksne her
- De voksne her har tid til meg
- Jeg får hjelp av de voksne her til å drive med fritidsaktiviteter
- Jeg snakker med de voksne her om livet mitt på sosiale medier
- Følger kontaktpersonen din i barnevernstjenesten deg opp på en god måte?
- Jeg har noen å være sammen med på fritiden
- Jeg har en eller flere gode venner i livet mitt
- Jeg får den hjelpen jeg ønsker til å holde kontakt med familien min

Sosial kontakt og følelsen av aksept er avgjørende for styrket psykisk helse. Gjennom å praktisere disse aspektene i hverdagen, kan de ansatte skape et sunt og bærekraftig miljø rundt barnet og ungdommen (Paulsen, 2016).

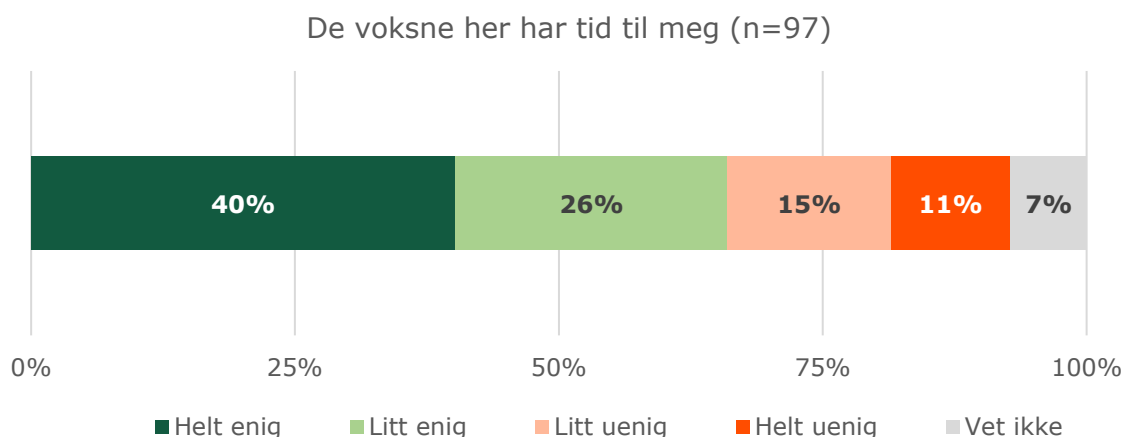
Delkapitlet presenterer funn som tilsier at en betydelig overvekt opplever å få god støtte fra de rundt seg. Flertallet opplever at de ansatte har tid til dem og legger til rette for at de kan utøve fritidsaktiviteter. De fleste mener også at kontaktpersonen følger dem opp på en god måte, samt barna/ungdommene i stor grad får den hjelpen de ønsker til å holde kontakt med familien sin. Dette gjelder i særlig grad respondenter fra private kommersielle institusjoner og i mindre grad de fra statlige institusjoner. Utover dette har flesteparten noen å være sammen med på fritiden, der 8 av 10 har en eller flere gode venner deres i liv.

På den annen side ser vi at kun 1 av 3 snakker med de ansatte om livet deres på sosiale medier. Dette indikerer at det er potensielt store deler av hverdagen til barna/ungdommene som de ansatte ikke får innsikt i. På en side kan sosiale medier slik fungere som en kilde til privatliv og trygghet for de unge. Samtidig synliggjør det en potensiell barriere for etablering av fortrolige relasjoner mellom barna/ungdommen og de ansatte (Aamodt & Mossinge, 2018).

7.2 De voksne her har tid til meg

Gjennom at de voksne uttrykker at de har, og setter av, tid til barna/ungdommen skapes muligheter for fortrolige relasjoner. Resultatene viser at flertallet (66 prosent) bekrefter denne påstanden (Figur 7-1). 40 prosent svarer «Helt enig», mens 26 prosent er «Litt enig». Imidlertid er i overkant av en fjerdedel negativ (26 prosent), der 15 prosent er litt uenig, og 11 prosent er helt enig. 7 prosent svarer at de ikke vet.

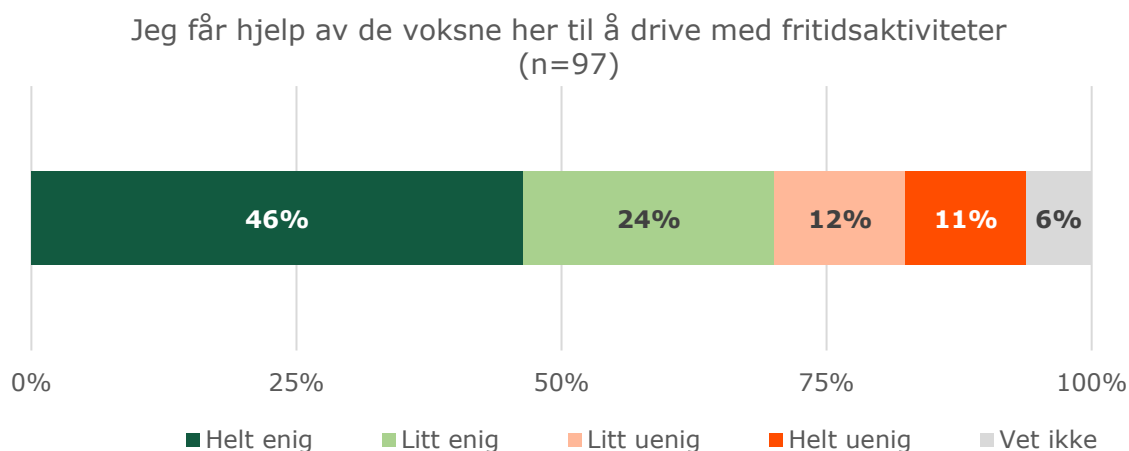
Figur 7-1: De voksne har tid (n=97)

7.3 Jeg får hjelp av de voksne her til å drive med fritidsaktiviteter

Videre er det interessant hvorvidt de ansatte legger til rette for at respondenten kan drive med fritidsaktiviteter (Figur 7-2). Også her er barna/ungdommene i høy grad positive, da i underkant av halvparten stiller seg helt enig til påstanden (46 prosent), samt at 24 prosent er litt enige. 12 prosent er litt uenige, mens 11 prosent er helt uenige. 6 prosent svarer «Vet ikke».

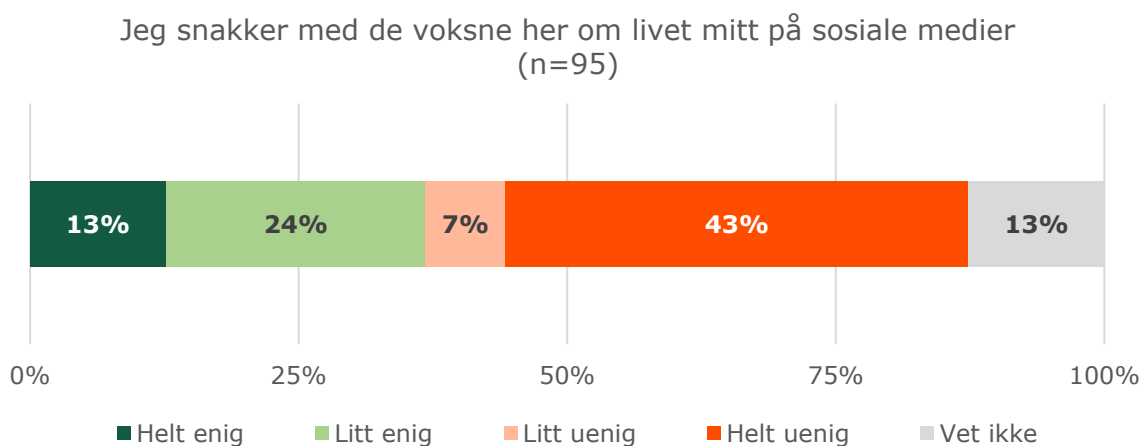
Figur 7-2: Hjelp av voksne til fritidsaktiviteter (n=97)

7.4 Jeg snakker med de voksne her om livet mitt på sosiale medier

For å oppleve støtte er det ofte nødvendig å la andre få innsikt i hva som foregår i ditt liv. Herunder er det interessant å undersøke hvorvidt barna/ungdommene snakker med de voksne om livet deres på sosiale medier (Figur 7-3). Resultatene viser at dette gjelder fåtallet, da flertallet (50 prosent) stiller seg enten "Helt uenig" (43 prosent) eller "Litt uenig" (7 prosent). På den annen side svarer i overkant av en tredjedel (37 prosent) bekreftende på påstanden, da 13 prosent er "Helt enig" og 24 prosent er "Litt enig". 13 prosent svarer «Vet ikke».

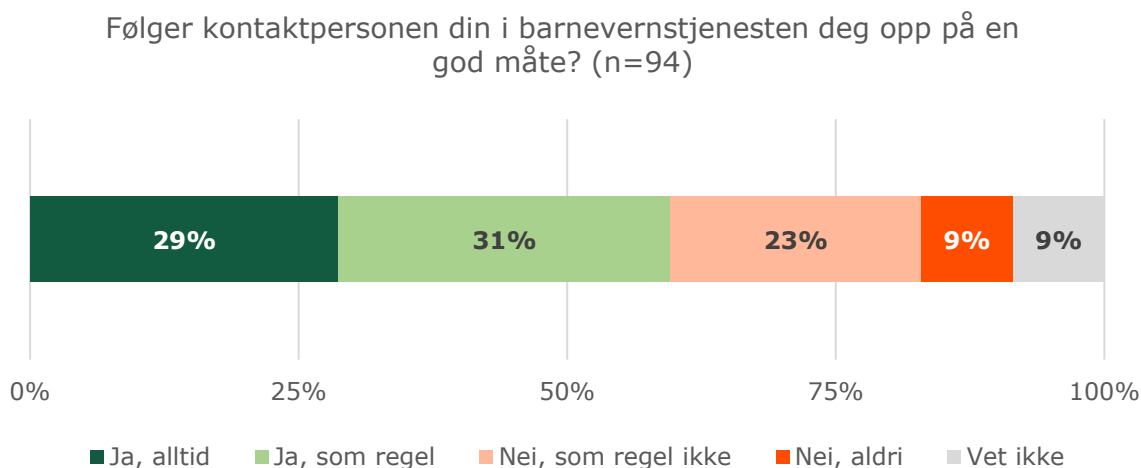
Figur 7-3: Samtaler med voksne om livet på sosiale medier (n=95)

7.5 Følger kontaktpersonen din i barnevernstjenesten deg opp på en god måte?

En viktig støttespiller for mange barn i barnevernet er kontaktpersonen. Svarfordelingen i Figur 7-4 viser at flertallet (60 prosent) opplever å få god oppfølging. 29 prosent opplever alltid å få god oppfølging, mens 31 prosent får som regel dette. På den annen side opplever i overkant av en tredjedel (32 prosent) å ikke få god oppfølging, hvor 23 prosent som regel ikke får god oppfølging, mens 9 prosent aldri får god oppfølging. 9 prosent svarer at de ikke vet.

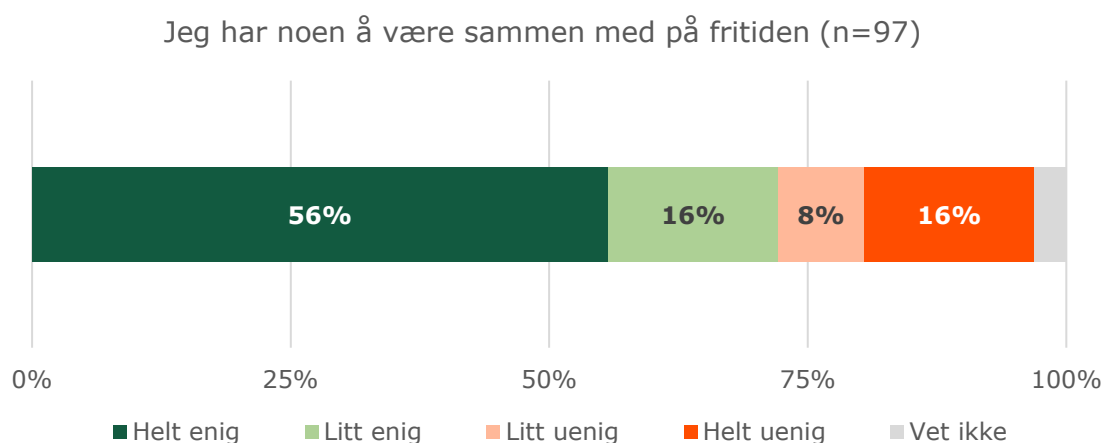
Figur 7-4: Oppfølging fra kontaktperson (n=94)

7.6 Jeg har noen å være sammen med på fritiden

I lys av at relativt få deler erfaringer fra sosiale medier med de ansatte (Figur 7-3), er det interessant å se hvorvidt barna/ungdommene har noen å være sammen med på fritiden. Svarfordelingen viser at flertallet av respondentene (79 prosent) har slik sosial kontakt (Figur 7-5). 56 prosent er "Helt enig" og 16 prosent er "Litt enig". Samtidig har en fjerdedel (25 prosent) ingen å være sammen med, der 8 prosent er "Litt uenig" og 16 prosent er "Helt uenig". 3 prosent vet ikke.

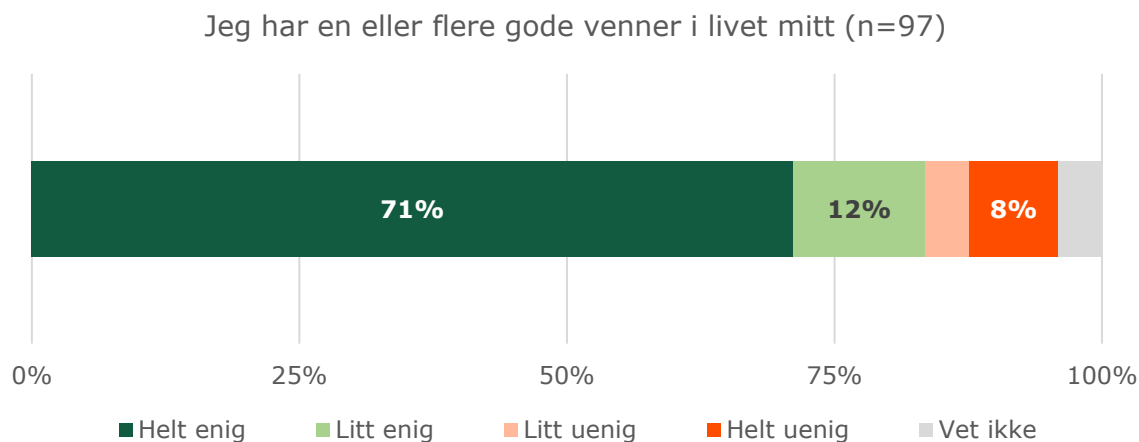
Figur 7-5: Noen å være sammen med på fritiden (n=97)

7.7 Jeg har en eller flere gode venner i livet mitt

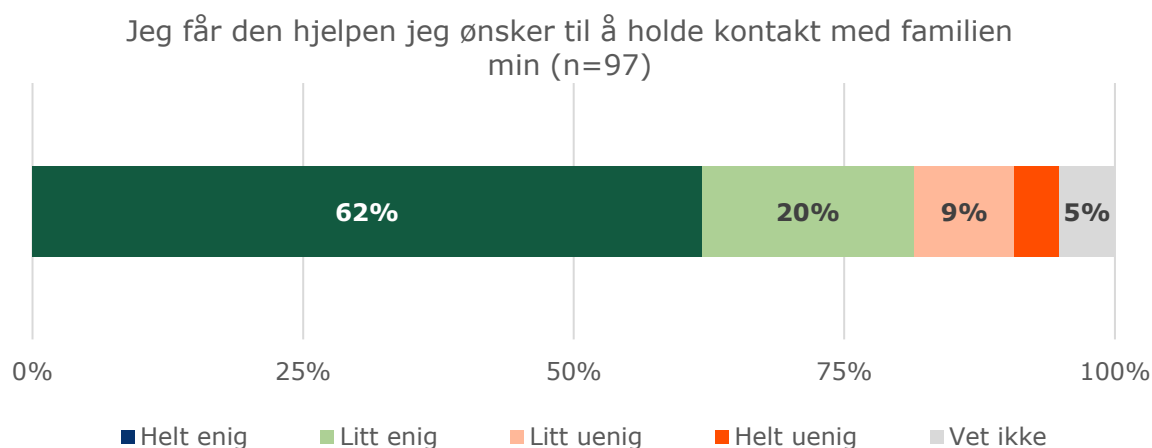
Videre er det interessant å undersøke i hvilken grad barna/ungdommene har en eller flere gode venner i livet sitt. Tilstedeværelsen av gode venner kan begrense behovet for støtte og fortrolighet med de ansatte, da man heller kan ha slike relasjoner med vennene. Relatert til dette, kan spørsmålet også belyse hvorvidt de man er med på fritiden er venner eller ansatte.

Våre funn viser at barna/ungdommene i utbredt grad har en eller flere gode venner i livet, da 83 prosent svarer at de er "Helt enig" (71 prosent) og "Litt enig" (12 prosent) i påstanden (Figur 7-6). Samtidig svarer 1 av 10 (12 prosent) at de har få gode venner, hvor 4 prosent svarer "Litt uenig" og 8 prosent svarer "Helt uenig". 4 prosent svarer at de ikke vet.

Figur 7-6: En eller flere gode venner i livet (n=97)

7.8 Jeg får den hjelpen jeg ønsker til å holde kontakt med familien min

Utover ansatte, kontaktperson og venner, kan familien være en sentral støttespiller. Dette avhenger imidlertid av i hvilken grad de ansatte legger til rette for at man kan holde kontakt med familien (Figur 7-7). Vi ser at flertallet opplever at de får den hjelpen de ønsker til å holde kontakt med familien. 62 prosent er helt enig i påstanden, mens 20 prosent er litt enige. 9 prosent er litt uenig, og 4 prosent er helt uenig. 5 prosent svarer at de ikke vet.

Figur 7-7: Hjelp til å holde kontakt med familien (n=97)

I tillegg til disse funnene, viser ytterligere analyser at det er signifikant forskjell i svarfordelingen mellom respondenter fra private kommersielle og statlige institusjoner. Mens 79 prosent av respondentene fra førstnevnte er helt enig i påstanden, gjelder dette kun 50 prosent av sistnevnte.

8. SOSIALE MEDIER

8.1 Introduksjon

En tredje forklaringsvariabel er «Sosiale medier». Hovedvariablene er: «Å ha kontakt med venner på sosiale medier er svært viktig for meg» og «Sosiale medier har ført til at jeg har blitt involvert i situasjoner jeg opplever som ubehagelige». En øvrig variabel er: «Hvor mye tid bruker du typisk på mobiltelefonen din i løpet av dagen?».

SOSIALE MEDIER

- Å ha kontakt med venner på sosiale medier er svært viktig for meg
- Sosiale medier har ført til at jeg har blitt involvert i situasjoner jeg opplever som ubehagelige
- Hvor mye tid bruker du typisk på mobiltelefonen din i løpet av dagen?

Mange barn og unge er eksperter i bruk av sosiale medier og opplever det som en nødvendig del av sin daglige tilværelse (Folkehelseinstituttet, 2022). For barn og unge som bor på barnevernsinstitusjoner, utgjør sosiale medier ofte et særlig viktig verktøy for å opprettholde kontakt med venner og omverdenen. Imidlertid presenterer sosiale medier også et utfordrende dilemma i slike institusjoner. På den ene siden kan sosiale medier virke beroligende og fungere som en kilde til trøst for barna og ungdommene. På den andre siden kan tilgjengeligheten av sosiale medier samtidig hindre utviklingen av relasjoner med andre omsorgspersoner (Aamodt & Mossinge, 2018). Sosiale medier representerer også en risiko for økt forekomst av negative og ubehagelige opplevelser. Redd Barna argumenterer i sin rapport (2020) for at barn og unge på barnevernsinstitusjoner er spesielt utsatt for slike situasjoner, og sårbare for lovbrudd i form av seksuell utnyttning over nett. Tilstrekkelige rammer og tiltak for å håndtere denne risikoen er avgjørende for at ansatte kan bidra til trygghet blant barn og unge i barnevernsinstitusjoner.

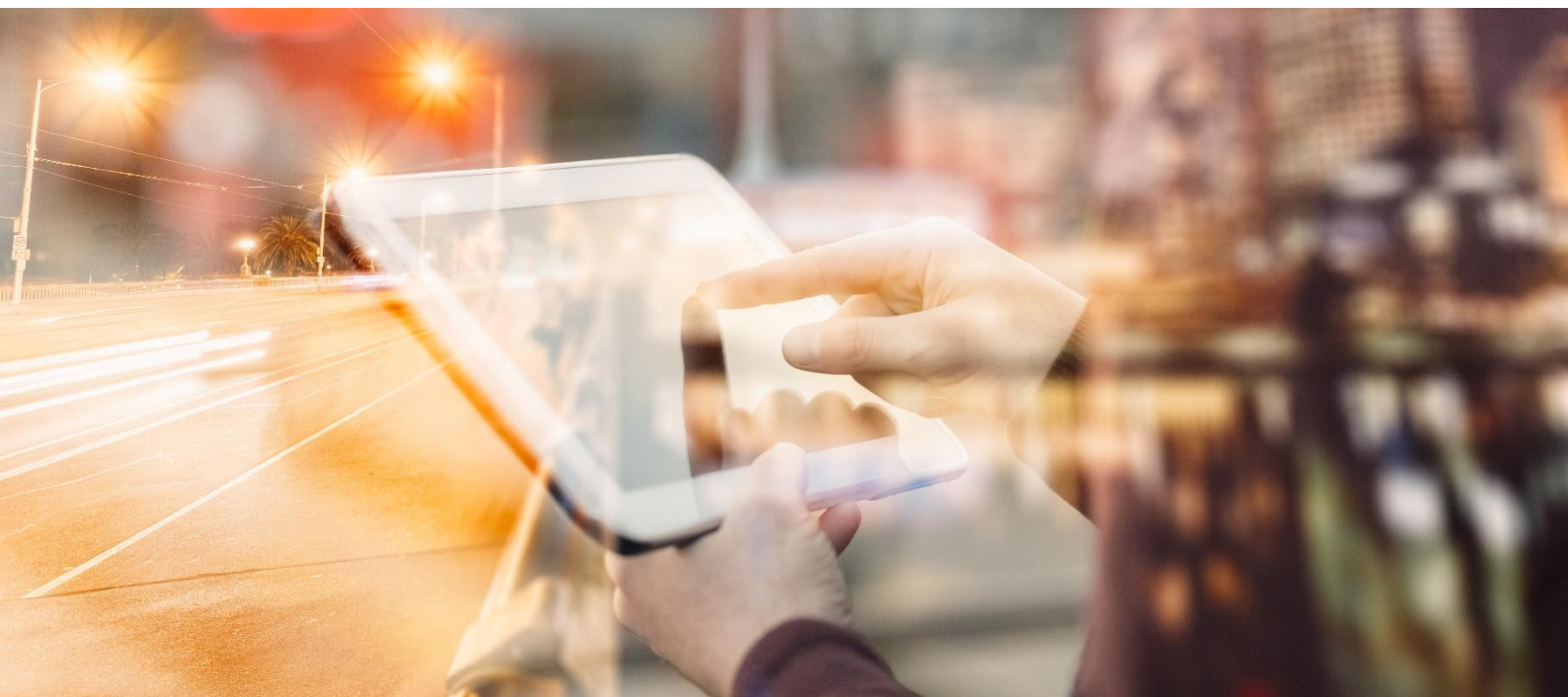
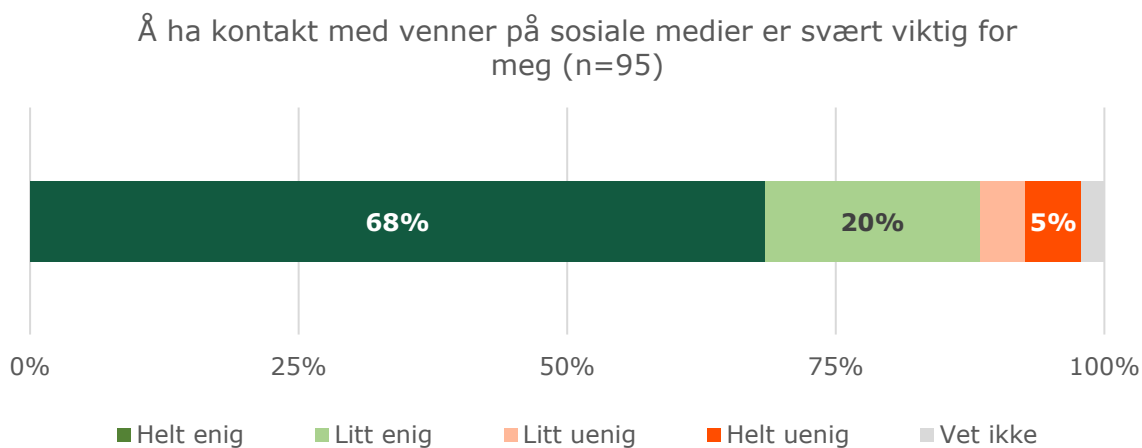
Samlet sett viser resultatene i delkapitlet om sosiale medier at barna/ungdommen setter stor pris på mobiltelefonen og sosiale medier. I underkant av 9 av 10 mener at det å ha kontakt med venner på sosiale medier er svært viktig for dem, i tillegg til at nærmest halvparten bruker mer enn 6 timer på mobiltelefonen per dag. Relatert til betydningen av gode relasjoner internt på barnevernsinstitusjonen, representerer sosiale medier en betydningsfull variabel. I lys av at vi tidligere har sett at barna/ungdommene i liten grad deler med de voksne om livet sitt på sosiale medier, understreker dette behovet for ytterligere fokus på dette temaet. Poenget forsterkes ytterligere av at en tredjedel svarer at de har blitt involverte i ubehagelige situasjoner på sosiale medier.

8.2 Å ha kontakt med venner på sosiale medier er svært viktig for meg

For å få innblikk i barna og ungdommenes bruk og nytte av sosiale medier, er det interessant å kartlegge hvilke behov de forbinder med mobiltelefonen og sosiale medier. Et eksempel på et slikt behov er kontakten med venner (Figur 8-1).

Figur 8-1 viser respondentenes svar på hvorvidt kontakt med venner på sosiale medier er svært viktig for dem. Påstanden blir i stor grad bekreftet av barna/ungdommene, da 88 prosent svarer at de er «Helt enig» (68 prosent) og «Litt enig» (20 prosent). Kun 10 prosent er uenige, hvor 4 prosent er «Litt uenig» og 5 prosent er «Helt uenig». 2 prosent vet ikke om sosiale medier er viktig for dem.

Figur 8-1: Kontakt med venner på sosiale medier er viktig (n=95)

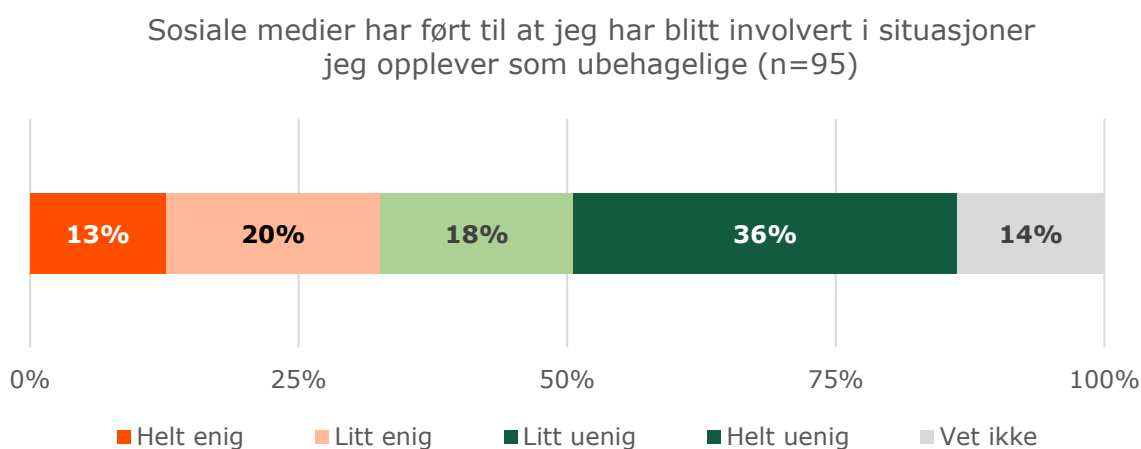

8.3 Sosiale medier har ført til at jeg har blitt involvert i situasjoner jeg opplever som ubehagelige

Samtidig som sosiale medier er et nyttig kommunikasjonsverktøy, er det også en døråpner til ubehagelige opplevelser i form av uønskede interaksjoner og informasjon.

Våre funn viser imidlertid at flertallet (54 prosent) av respondentene ikke har blitt involvert i ubehagelige situasjoner (Figur 8-2). 36 prosent er "Helt uenig" og 18 prosent er "Litt uenig". Samtidig har en tredjedel (33 prosent) opplevd ubehagelige situasjoner, da 13 prosent er "Helt enig" og 20 prosent er "Litt enig". 14 prosent vet ikke.

Figur 8-2: Ubehagelige situasjoner på sosiale medier (n=95)

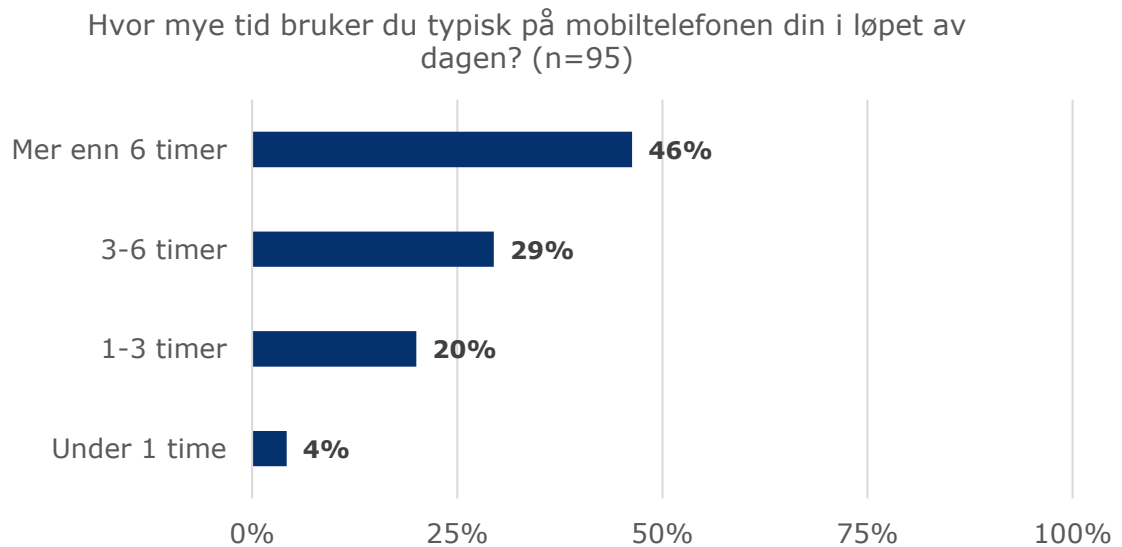

8.4 Hvor mye tid bruker du typisk på mobiltelefonen din i løpet av dagen?

For å få innblikk i formen for sosial kontakt som barna/ungdommene har, er det interessant å se hvor mye av dagen de bruker på mobiltelefonen (Figur 8-3).

Våre funn viser at respondentene bruker mobiltelefonen i svært stor grad, da nær halvparten (46 prosent) bruker den i mer enn 6 timer per dag. Videre bruker nærmest 1 av 3 (29 prosent) mobiltelefonen mellom 3-6 timer av dagen, mens 20 prosent benytter den mellom 1-3 timer. Kun 4 prosent bruker under 1 time på mobiltelefonen.

Figur 8-3: Tidsbruk på mobiltelefonen (n=95)

Videre analyser viser at det er signifikant flere i aldersgruppen 16-17 år (54 prosent) enn aldergruppen 18 år eller eldre (14 prosent) som bruker mobiltelefonen mer enn 6 timer per dag. Denne forskjellen kan antagelig delvis skyldes at gruppene har ulike hverdager, der sistnevnte kan ha flere forpliktelser med jobb, lærlingeplass eller dagtilbud. Samtidig kan det indikere at mobilbruken kan ha negativ innvirkning på skolehverdagen/dagtilbudet/lærlingetiden til ungdommene mellom 16 og 17 år.

9. DAGTILBUD

9.1 Introduksjon

Det siste temaet i analysen er «Dagtilbud». I tillegg til variablene vi har presentert som inngår i temaet «Støtte», er det flere variabler som passer inn under den samme tematikken. Disse tar for seg hvorvidt barna/ungdommene har noen faste dagtilbud, og hvorvidt de trives med disse.

DAGTILBUD

- *Hva stemmer best for deg?*
- *Trives du på skolen/på læringsplassen/på dagtilbudet?*
- *Får du hjelp av de voksne her til å følge opp skolen/dagtilbudet?*

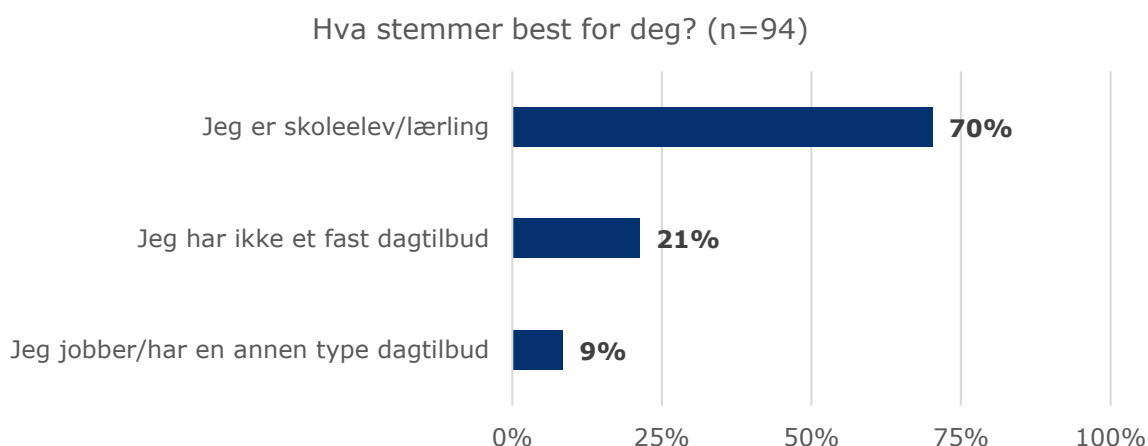
Oppholdet på barnevernsinstitusjon kan innebære endret hverdag i form av ny skole, lærlingeplass eller dagtilbud. Lite kjennskap og tillit til skole og lignende kan være årsaker til at barn og unge i barnevernsinstitusjoner føler seg mindre trygge (Rambøll Management Consulting, 2022). God oppfølging fra de ansatte kan være en viktig faktor for å styrke dette inntrykket.

Delkapitlet viser at de som er skoleelev, lærling eller har et dagtilbud trives med dette. Flertallet får i tillegg hjelp av de voksne til å følge opp skolen/dagtilbudet. Videre analyser viser imidlertid at dette gjelder i større grad guttene enn jentene. Resultatet indikerer et behov for mer likestilte rutiner for oppfølging av skolen/dagtilbudet.

9.2 Sysselsetting

Vi ser av Figur 9-1 at flertallet av respondentene (70 prosent) enten er skoleelev eller lærling, mens 21 prosent ikke har et fast dagtilbud. 9 prosent jobber eller har en annen type dagtilbud.

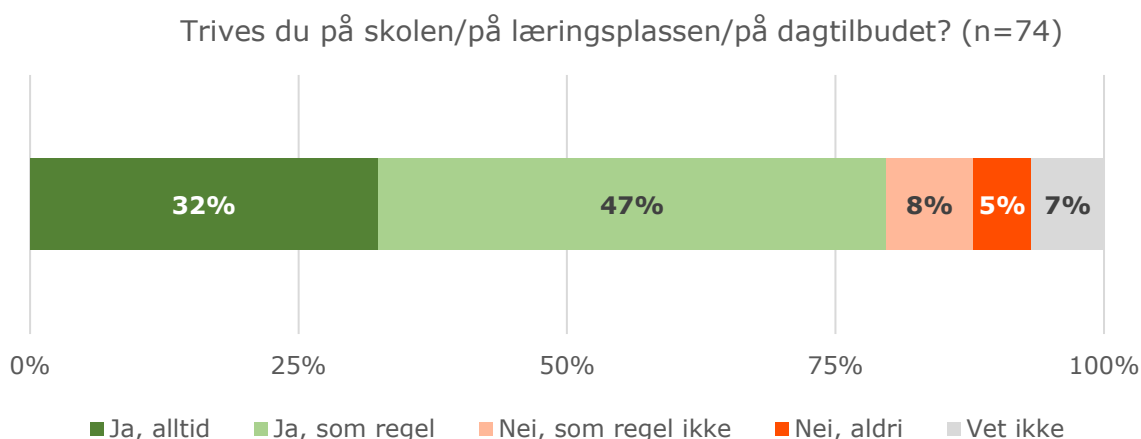
Figur 9-1: Sysselsetting (n=94)

9.3 Trives du på skolen/på læringsplassen/på dagtilbudet?

De som svarte at de er skolelev, lærling eller har et dagtilbud, fikk et oppfølgingsspørsmål om hvorvidt de trives i disse tilbudene. Funnene visere at flertallet (79 prosent), om enn i moderat grad, trives (Figur 9-2). 32 prosent svarer at de alltid trives, mens 47 prosent trives som regel. Samtidig svarer 8 prosent at de trives som regel ikke, mens 5 prosent aldri trives. 7 prosent svarer at de ikke vet.

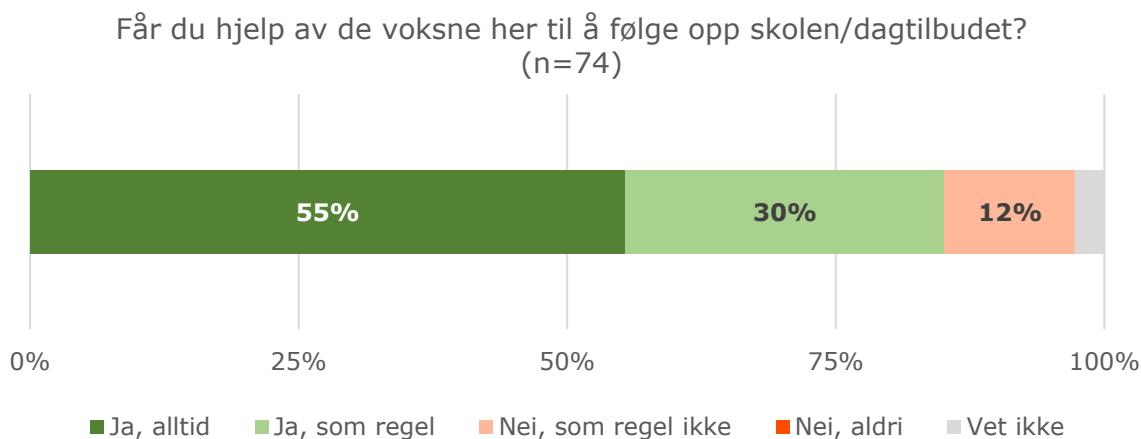
Figur 9-2: Trivsel på skolen/læringsplassen/dagtilbudet (n=74)

9.4 Får du hjelp av de voksne her til å følge opp skolen/dagtilbudet?

Til sist er det interessant å se hvorvidt barna/ungdommene får hjelp av de voksne til å følge opp skolen/dagtilbudet. Som vi ser av Figur 9-3 gjelder dette flesteparten av respondentene. Over halvparten får alltid hjelp (55 prosent), mens 30 prosent som regel får hjelp. 12 prosent får som regel ikke hjelp, mens ingen respondenter svarer at de aldri får hjelp. 2 prosent svarer «Vet ikke».

Figur 9-3: Hjelp av voksne til å følge opp skolen/dagtilbudet (n=74)

Videre analyser viser at det er signifikant forskjeller mellom gutter og jenter på dette spørsmålet.

Større andel av guttene (76 prosent) kontra jentene (47 prosent) får hjelp av de voksne til å følge opp skolen/dagtilbudet. Sammen med tidligere funn forsterker dette inntrykket av at jentene har det verre enn guttene.

10. HVA GJØR AT BARN OG UNGE FØLER SEG TRYGGE PÅ BARNEVERNSINSTITUSJONEN?

Vi har tidligere i rapporten sett at mange barn og unge som svarte på undersøkelsen føler seg trygge på institusjonen. Gitt at opplevelsen av trygghet er en psykologisk dimensjon som avhenger av en rekke forhold, er det intuitivt å anta at forklaringsvariablene direkte og indirekte virker inn på barna og ungdommenes trygghet. I dette kapitlet ser vi nærmere på hvilke av forklaringsvariablene som har en statistisk signifikant sammenheng med barnas og ungdommenes opplevelse av trygghet. Dette har vi gjort i en regresjonsanalyse.

Gjennom å gjennomføre en regresjonsanalyse er det mulig å predikere i hvilken grad det eksisterer en samvariasjon mellom forklaringsvariablene og opplevelsen av trygghet. Analysen gir et mål på hvor mye av variansen blant respondentenes trygghet som kan forklares av forklaringsvariablene.

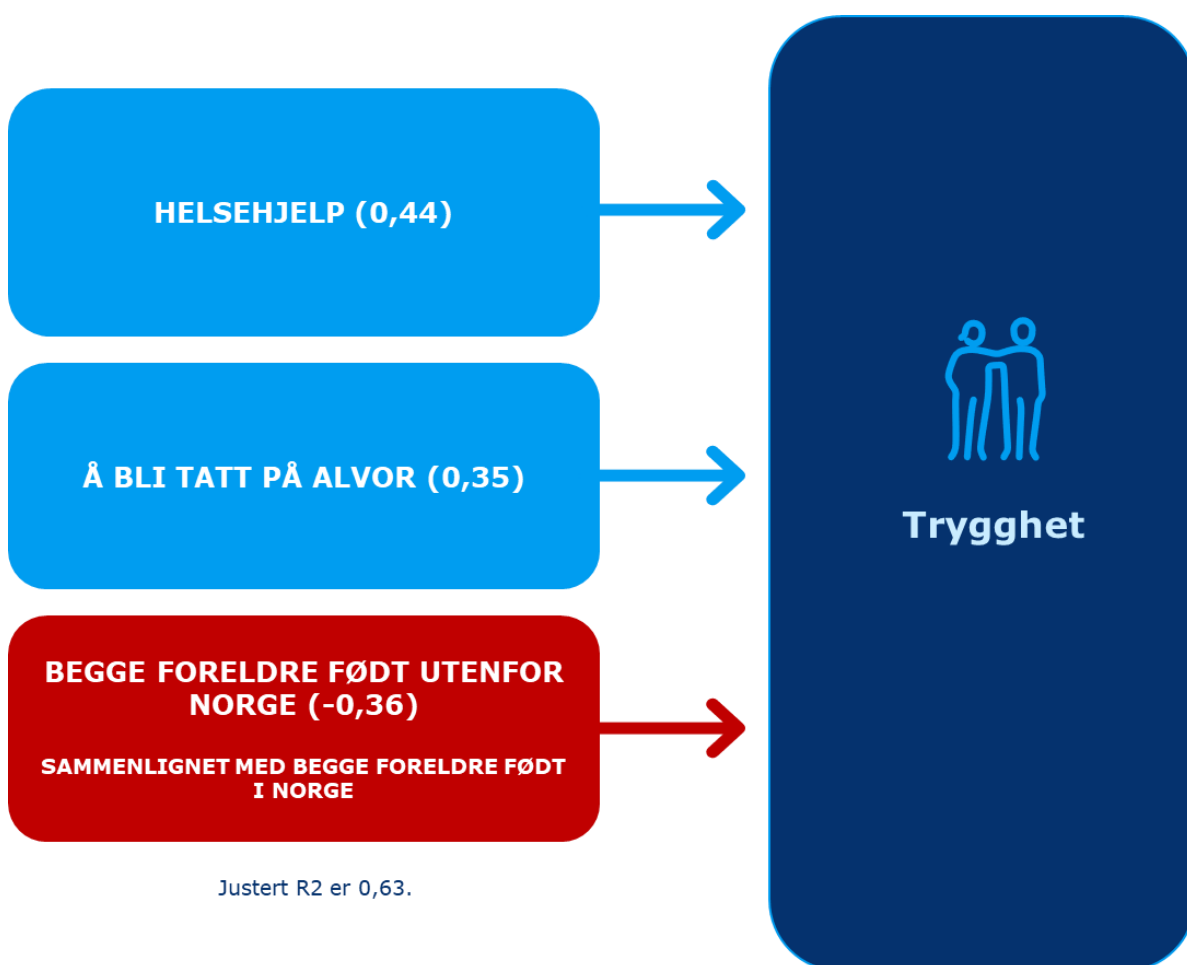
Regresjonsanalysen viser at forklaringsvariablene «Helsehjelp» og «Å bli tatt på alvor» har en signifikant samvariasjon med «Hvor trygg føler du deg her?». «Helsehjelp» har en standardisert beta-verdi på 0,44. Det vil si at én enhets økning i skalaen i opplevelsen av å få tilstrekkelig helsehjelp, øker graden av trygghet med 0,44 – noe som i samfunnsvitenskapen tilsvarer en sterk sammenheng. «Å bli tatt på alvor» har en standardisert beta-verdi på 0,35 og har dermed en noe lavere, men fremdeles sterk, samvariasjon med opplevelsen av trygghet. Samlet sett indikerer disse resultatene at det som er viktig for barnas og ungdommenes opplevelse av trygghet på barnevernsinstitusjonen er at de opplever å få nødvendig helsehjelp og å bli tatt på alvor av de voksne på institusjonen.

Sammenhengen mellom «Å bli tatt på alvor» og «Hvor trygg føler du deg her?» er imidlertid ikke lenger signifikant når vi kontrollerer for hvor lenge respondenten har bodd på institusjonen. Hvor lenge man har bodd på institusjonen har ikke i seg selv en signifikant sammenheng med opplevelsen av trygghet. Imidlertid kan dette tyde på at det er visse forhold under tematikken «Å bli tatt på alvor» som også kan forklares av andre variabler som for eksempel hvor lenge man har bodd på institusjonen. Derfor forsvinner noe av styrken i sammenhengen mellom «Å bli tatt på alvor» og «Hvor trygg føler du deg her?» når vi kontrollerer for bakgrunnsvariablene.

Én bakgrunnsvariabel som imidlertid har en selvstendig signifikant sammenheng med opplevelsen av trygghet, er at begge foreldrene er født utenfor Norge sammenlignet med at begge foreldrene er født i Norge. Her ser vi en negativ sammenheng, med en standardisert beta-verdi på -0,36. Det innebærer at barn og unge med foreldre født utenfor Norge føler seg vesentlig mindre trygge på barnevernsinstitusjonen enn barn og unge med foreldre som begge er født i Norge.

Regresjonsmodellen har en justert R^2 verdi på 0,63, som indikerer at forklaringsvariablene forklarer 63 prosent av variasjonen i opplevelsen av trygghet. Dette er en relativt høy verdi, som signaliserer at regresjonsmodellen har en relativt sterk forklaringskraft. Bakgrunnsvariabler det ble kontrollert for var: Kjønn, alder botid, antall institusjoner barnet eller ungdommen har bodd på, tiltaksplassering og institusjonens eieform.

Figur 10-1: Sammenhenger i regresjonsanalysen

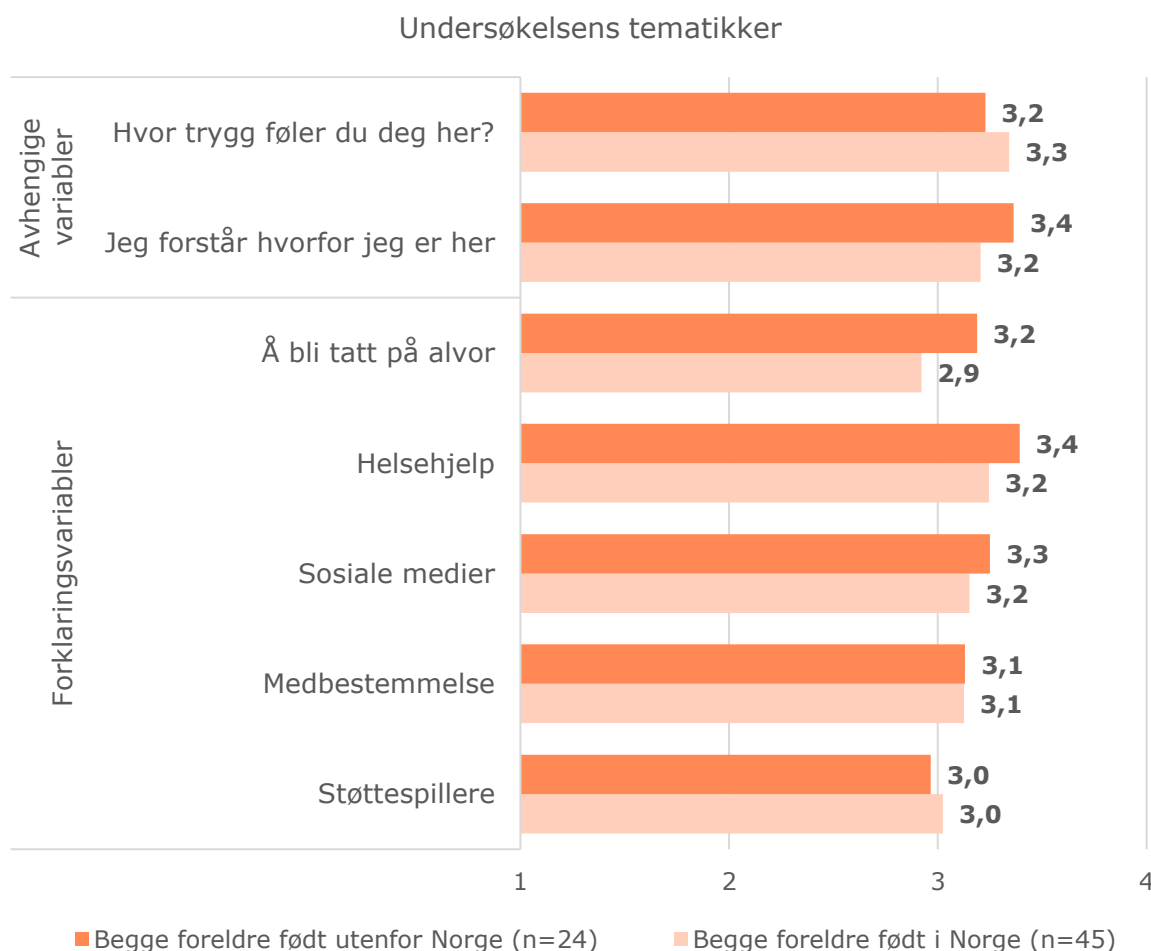
Gitt resultatene av regresjonsanalysen og sammenhengen mellom opplevelsen av trygghet og barnets / ungdommens bakgrunn, er det å se på eventuelle forskjeller mellom gruppene selv om mange av bakgrunnsvariablene ikke har en signifikant sammenheng med opplevelsen av trygghet i regresjonsanalysen. De neste avsnittene tar derfor for seg forskjellene mellom barn og unge med foreldre født i Norge og foreldre født utenfor Norge, kjønnene og institusjonens eieform. Kjønn og institusjonenes eieform er valgt ut fordi det er de bakgrunnsvariablene der det er flest signifikante forskjeller i undergruppene.

10.1 Betydningen av foreldrenes bakgrunn

Som vist i regresjonsanalysen har foreldrenes bakgrunn (å være født i eller utenfor Norge) en negativ sammenheng med barnets og ungdommens opplevelse av trygghet. Ser vi nærmere på respondentenes vurdering av undersøkelsens tematikker for gruppen av barn og ungdommer med foreldre som begge er født i Norge sammenlignet med gruppen av barn og ungdommer med foreldre som begge er født utenfor Norge, viser resultatene et overraskende bilde (Figur 10-2). Det er relativt liten forskjell i opplevelsen av trygghet mellom gruppene, selv om dette kom opp som en signifikant sammenheng i regresjonsanalysen. Faktisk ser vi at barn og unge med foreldre

som begge er født utenfor Norge, vurderer de fleste tematikkene i undersøkelsen høyere enn barn og unge med foreldre som begge er født i Norge. Dette kan tyde på at det er andre forhold som ikke er målt i denne undersøkelsen som i større grad påvirker trygghetsfølelsen til barn og unge med foreldre født utenfor Norge.

Figur 10-2: Resultater på undersøkelsens tematikker etter foreldres bakgrunn

10.2 Betydningen av kjønn

Tidligere i rapporten har vi identifisert et signifikant skille mellom gutters og jenters opplevelse av trygghet, samt i flere av undersøkelsen andre variabler. I lys av dette, er det interessant å se disse forskjellene i sammenheng.

Figur 10-3 viser resultatet på undersøkelsens tematikker for gutter og for jenter. Figuren viser at det er vesentlige forskjeller i opplevelsen blant gutter og jenter – og at gutter i større grad enn jenter vurderer undersøkelsens forhold positivt. Gutter er generelt tryggere og har større forståelse for situasjonen enn jenter. Av figuren kan vi lese at det er tydelig skille mellom gutter og jenters vurdering av "Å bli tatt på alvor". Det er innenfor denne tematikken vi ser de største forskjellene mellom gutter og jenter. Skillet er på hele 0,9 skalapoeng, hvilket nærmest plasserer jenter ett skalapoeng lavere enn gutter på en skala fra 1-4. Videre analyser viser attpåtil at det er signifikante forskjeller mellom gutter og jenters svar enkeltpørsmålene knyttet til

forklaringsvariabelen. Samlet sett tyder funnene på at jenter har svakere relasjoner med de ansatte sammenlignet med guttene. Videre analyser viser at det er signifikante forskjeller mellom jenter og gutters svar på samtlige variabler i tematikken:

- Jeg stoler på de voksne her
- De voksne her lytter til meg
- Jeg opplever at de voksne her har tro på meg
- Hvis jeg trenger hjelp med noe har jeg en voksen her jeg kan gå til

Videre viser resultatene at jenter vurderer «Helsehjelp» lavere enn gutter, noe som kan indikere at de i mindre grad opplever å få tilstrekkelig helsehjelp og støtte fra de voksne for å få den helsehjelpen de trenger. Det er signifikante forskjeller mellom gutter og jenter på begge spørsmålene som inngår i temaet. Mens de fleste guttene oppgir at de alltid får støtte og hjelp til helseutfordringer, oppgir jenter en noe mer varierende praksis.

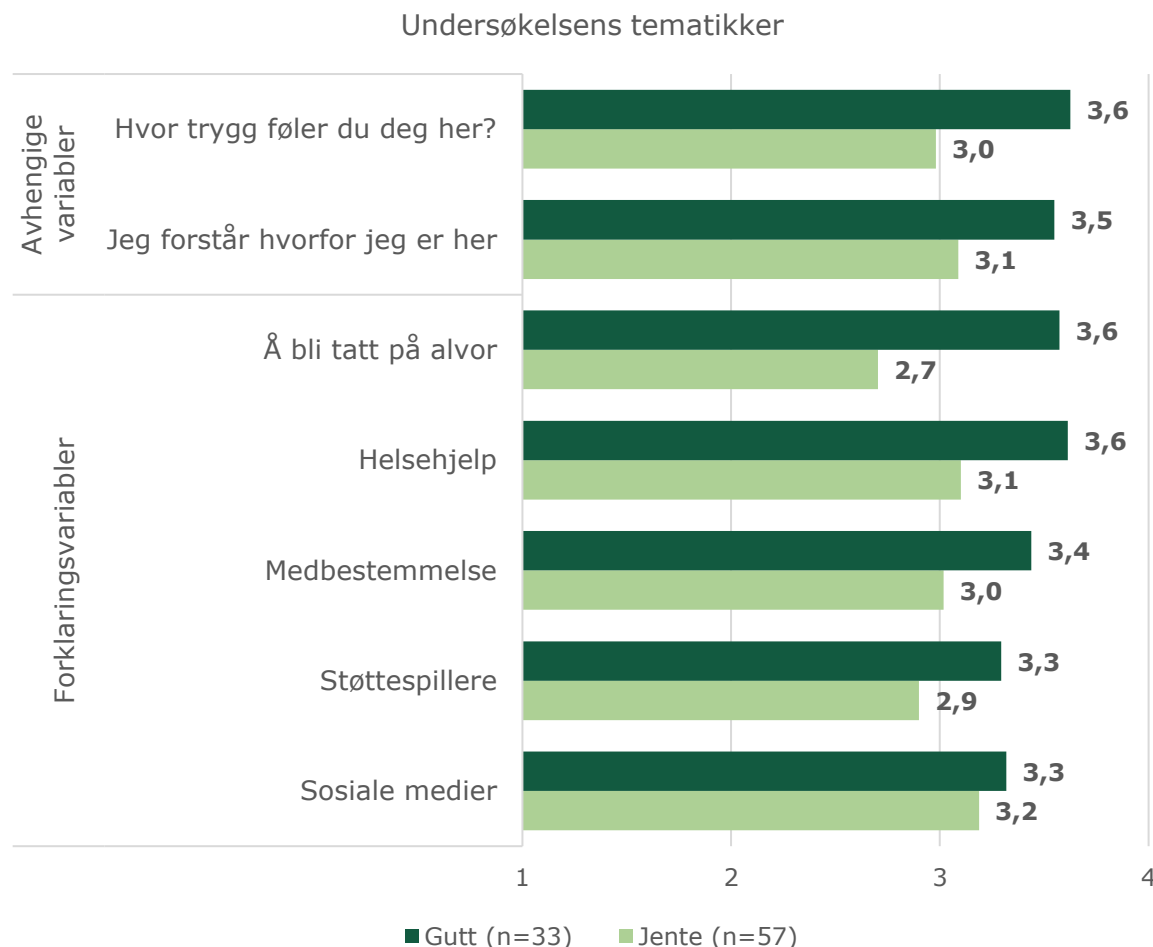
Kayed mfl. (2015) finner at jenter har en historikk med flere flyttinger enn det guttene har, og de har også høyere forekomst av internaliserende lidelser, som angst og depresjon. Samtidig viser resultatene at jentene oftere får hjelp for sine vansker enn det guttene får. Sett i lys av Helsetilsynets rapport fra 2023, der det kom frem at åtte jenter i alderen 13-18 har mistet livet fra 2018-2023 mens de bodde på barnevernsinstitusjon, er disse resultatene viktige å huske på i oppfølgingen av undersøkelsen. Helsetilsynet påpeker at barna i sakene som ble gjennomgått måtte flytte flere ganger i løpet av korte tidsrom på grunn av manglende forståelse for deres behov (Helsetilsynet, 2023, s. 5). Våre resultater viser at jenter i større grad enn gutter har bodd på flere institusjoner. Mens 45 % av guttene som svarte på undersøkelsen kun har bodd på institusjonene de nå bor på, er denne andelen kun 26 % blant jentene som svarte på undersøkelsen. Det er en betydelig større andel jenter enn gutter som har bodd på tre eller flere institusjoner (46 prosent blant jentene mot 24 prosent blant guttene). Dette kan derfor være en medvirkende årsak til forskjellene i opplevelsen av helsehjelp mellom gutter og jenter.

Utover disse tematikkene, er det forskjeller mellom gutter og jenter på tematikkene "Medbestemmelse" og "Støttespillere". Begge temaresultatene har en differanse på 0,4 i guttenes favør.

Med tanke på siste tematikk, «Sosiale medier» er det små forskjeller mellom gutter og jenter. Det bør likevel nevnes at guttene skårer høyere enn jentene også på denne.

Samlet sett viser våre resultater at jentene som har svart på undersøkelsen har et betydelig mer negativt blikk på hverdagen sin enn guttene som har svart på undersøkelsen.

Figur 10-3: Resultater på undersøkelsens tematikker for gutter og for jenter

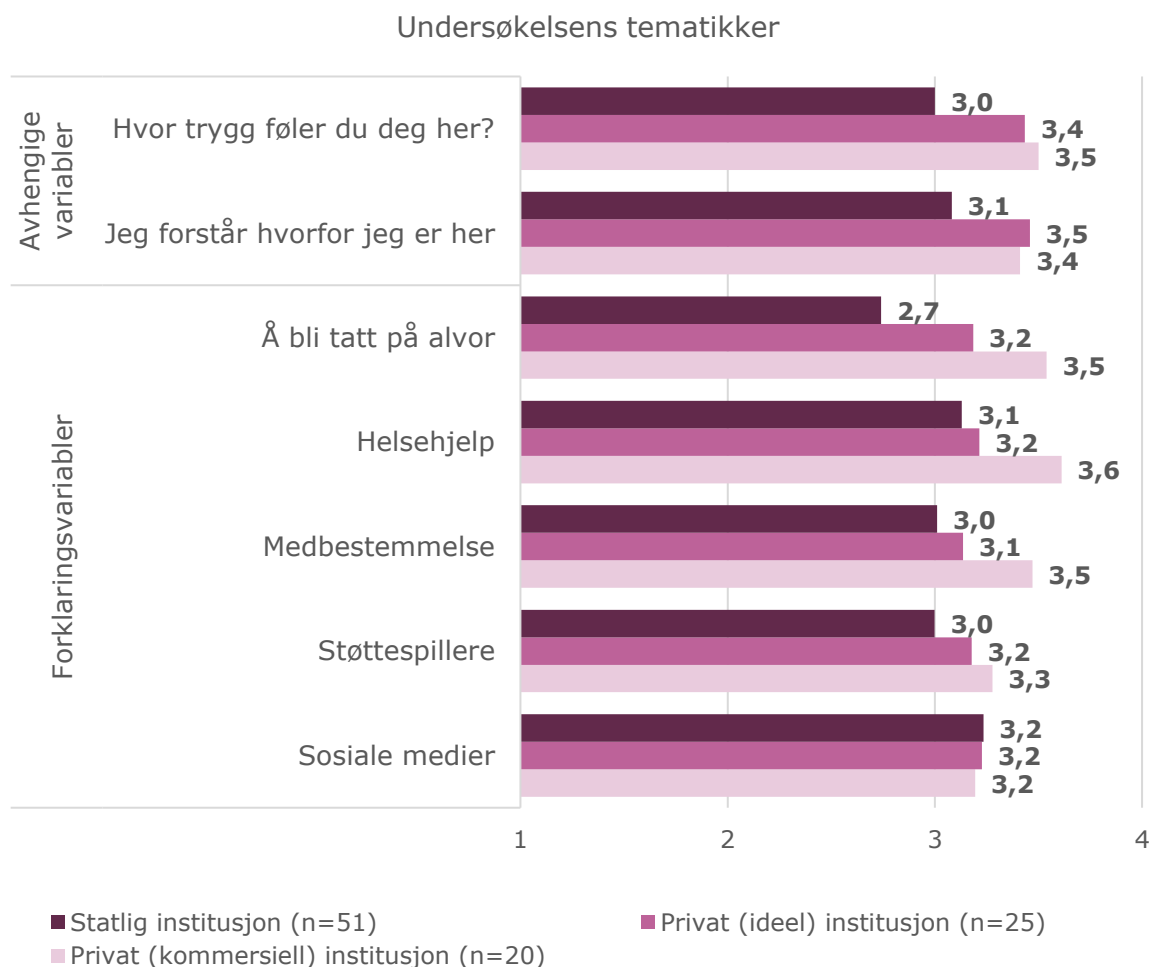
10.3 Betydningen av institusjonens eieform

Ser vi nærmere på resultater på undersøkelsens tematikker etter institusjonens eieform, viser resultatene at respondenter i private institusjoner vurderer undersøkelsens tematikker høyere enn respondenter i statlige institusjoner. Respondentene i statlige institusjoner oppgir i mindre grad enn respondenter i private institusjoner at de føler seg trygge og at de forstår hvorfor de er på institusjonen. De oppgir også i mindre grad å bli tatt på alvor. Her ser vi også en forskjell mellom de private eieformene. Respondenter i kommersielle institusjoner vurderer disse forholdene høyere enn respondenter i ideelle institusjoner. Den samme trenden gjør seg gjeldene også for «Helsehjelp» og «Medbestemmelse». Disse tematikkene blir vurdert høyere av respondenter fra private kommersielle institusjoner enn av respondenter fra både statlige og private ideelle institusjoner. Også «Støttespillere» vurderes noe høyere av respondenter i private institusjoner enn i statlige. Når det kommer til «Sosiale medier» er det ingen målbare forskjeller mellom institusjonstypene.

Samlet sett viser resultatene et bilde av at respondentene i private institusjonene føler seg tryggere, har større forståelse for hvorfor de er der, opplever i større grad å bli tatt på alvor og å få den helsehjelpen de har behov for, sammenlignet med respondenter fra statlige institusjoner.

OBS! 60 % av jentene som svarte på undersøkelsen bor på statlige institusjoner. 42 % av guttene bor på statlige institusjoner. 14 % av jentene og 27 % av guttene bor på privat kommersiell institusjon. Noe av forskjellen vi ser mellom eieform kan derfor muligens forklares av variasjonene mellom kjønnene, slik vi så i delkapittel 10.2. Samtidig kan vi ikke utelukke at noe av variasjonen vi ser mellom kjønnene, også kan forklares av eieform. Resultatene må tolkes med varsomhet.

Figur 10-4: Resultater på undersøkelsens tematikker etter institusjonens eieform

11. HISTORISK SAMMENLIGNING

Dette kapittelet sammenligner årets resultater fra resultatene fra «Brukerundersøkelsen 2016» og «Barn og unge i barnevernet» fra 2022, gjennomført av Rambøll Management Consulting på oppdrag fra Bufdir. Det er også sammenligninger mot brukerundersøkelsen 2011 og 2013 (i regi av Bufdir) der spørsmålene er sammenlignbare.

Tallene for 2024 er årets resultater, mens tallene fra undersøkelsen i 2016 og 2022 er funnet i nevnte rapporter. Også tallene fra 2011 og 2013 er hentet fra rapporten «Brukerundersøkelsen 2016». Andelen som har svart «Vet ikke» er tatt ut av figurene, ettersom disse ikke var å finne i rapporten fra 2016. Samtidig er det verdt å nevne at enkelte spørsmål fra årets rapport har fått en annen formulering og svaralternativer enn de har hatt tidligere. Et eksempel på sistnevnte er «Trygg, litt trygg, litt utrygg, utrygg» fremfor «Helt enig, litt enig, litt uenig, helt uenig». Disse spørsmålene er likevel inkludert på bakgrunn av den formening at spørsmålenes meningsinnhold er det samme.

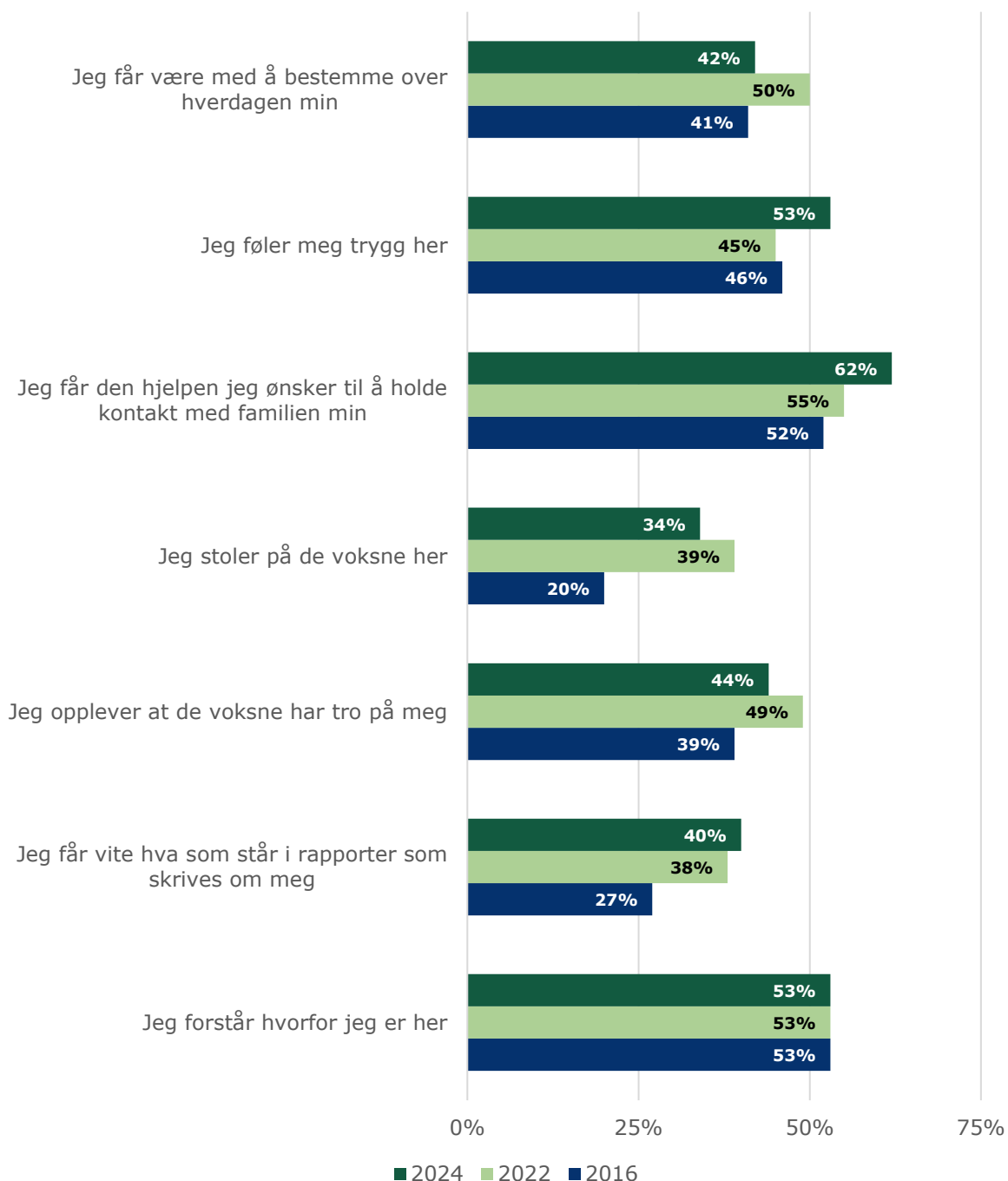
Deltakelsen er betydelig lavere i år enn ved gjennomføringen av «Brukerundersøkelsen 2016» og «Barn og unge i barnevernet» i 2022. I år er det samlet inn 103 svar fra barn og unge i barnevernsinstitusjoner, mens det i 2016 ble samlet inn 728 besvarelser fra barn og unge i barnevernsinstitusjoner og 159 besvarelser i 2022. (Rambøll Management Consulting, 2016, s. 1, og 2022, s.3; Rambøll Management Consulting, 2022, s.3). Sammenligning med tidligere resultater må derfor tolkes med forsiktighet.

Overordnet sett er det en jevn fordeling av sammenlignbare spørsmål med en positiv, nøytral eller negativ utvikling siden 2022. Mens opplevelsen av trygghet og hjelp til kontakt med familie øker, er det liten eller ingen endring i forståelse og innsikt i rapporter. Videre er det en reduksjon i medbestemmelse, samt gjensidig tillit med de voksne. Imidlertid ser vi at det er en økning i andel på tvers av spørsmålene sammenlignet med resultatene fra 2016.

Figur 11-1 viser andelen «Helt enig» på sammenlignbare spørsmål i 2024, 2022 og i 2016. Vi ser at det er en jevn fordeling av sammenlignbare spørsmål med en positiv, nøytral eller negativ utvikling i andel barn og unge som svarer «Helt enig» sammenlignet med 2022 og 2016. Den største positive utviklingen siden 2022 er på spørsmålet «Jeg føler meg trygg her». På dette spørsmålet har skåren økt med 8 prosentpoeng fra 45 prosent i 2022 til 53 prosent i 2024. Med tanke på 2016, så er den største positive utviklingen knyttet til «Jeg stoler på de voksne her» Økningen her er på 14 prosentpoeng fra 20 til 34 prosent.

Sett i forhold til resultatene fra 2022 har de fleste spørsmålene enten en nøytral eller negativ utvikling. Størst negativ utvikling ser vi på spørsmålet «Jeg får være med å bestemme over hverdagen min» med 8 prosentpoeng nedgang, fra 50 til 42 prosent.

Figur 11-1: Utvikling siden forrige undersøkelse på sammenlignbare spørsmål sortert etter spørsmål med størst utvikling på andel «Helt enig»

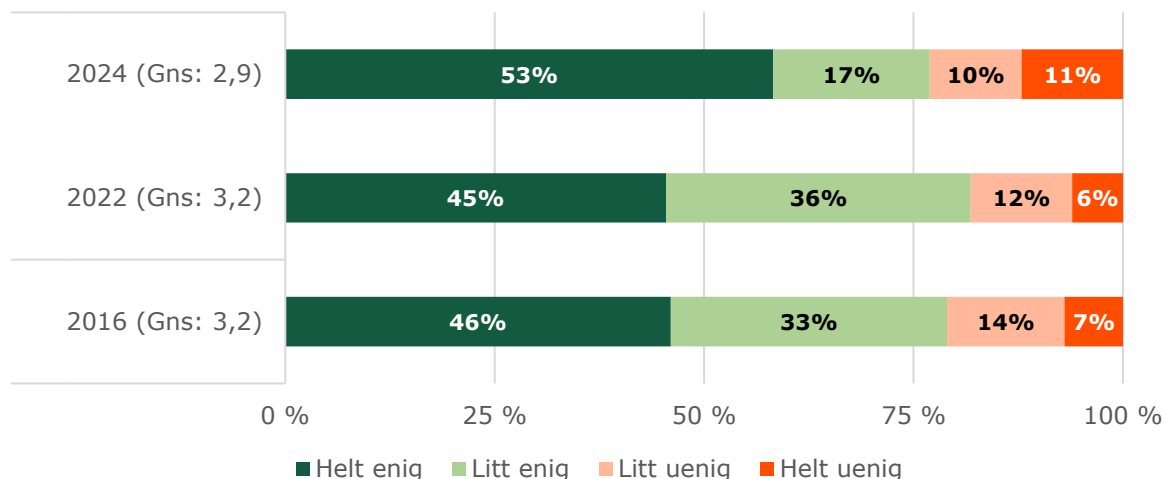

11.1 Trygghet og relasjoner

Andelen som føler seg trygg på barnevernsinstitusjoner øker i 2024 sammenlignet med 2022 og 2016 (Figur 11-2). I 2024 er andelen som svarer «Helt enig» på spørsmålet 53 prosent, mens andelen var på 45 prosent i 2022 og 46 prosent i 2016. Økningen er på henholdsvis 8 og 7 prosentpoeng. Det har imidlertid vært en omformulering på spørsmålet fra «Jeg føler meg trygg her» i 2016 og 2022 til «Hvor trygg føler du deg her?» i 2024. Svaralternativet «Helt enig» i 2016

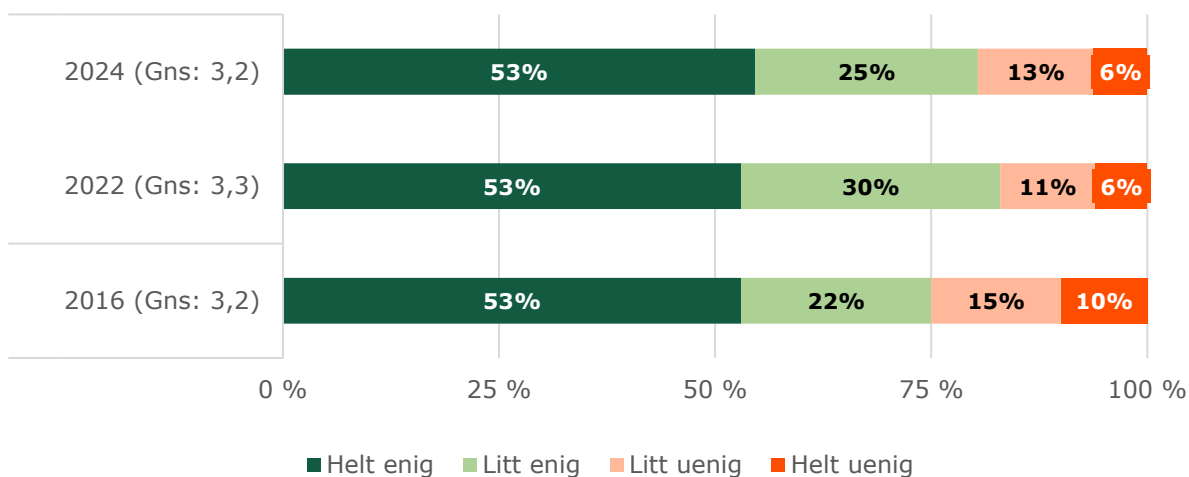
og 2022, tilsvarer «Trygg» i årets måling. Noe av endringen kan dermed muligens forklares av omformuleringen i spørsmålet.

Figur 11-2: Historikk på «Jeg føler meg trygg her»

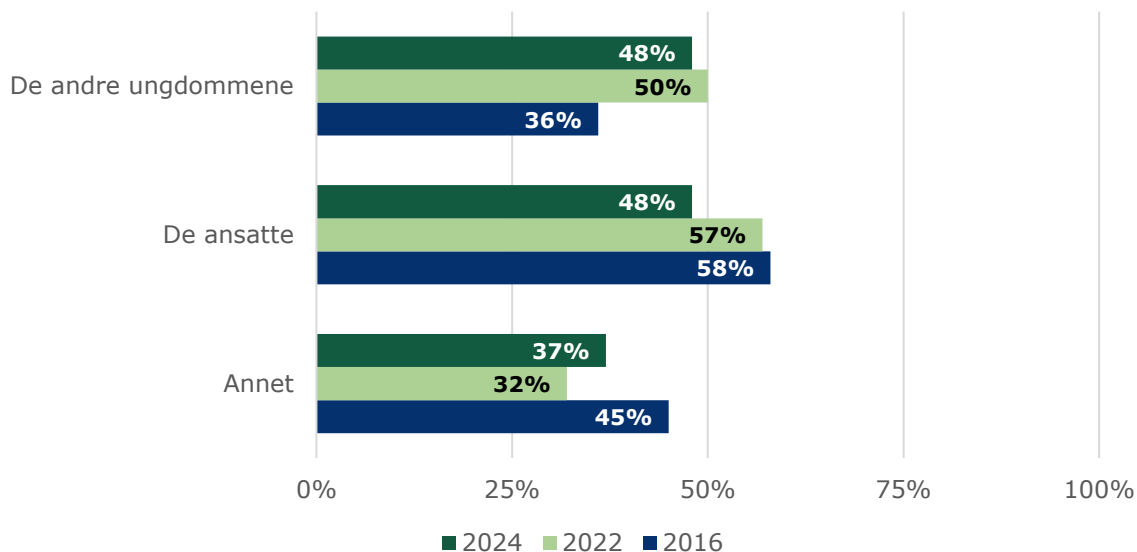
Overordnet sett er andelen som godt forstår hvorfor det er på barnevernsinstitusjonen presis lik det den var i 2022 og 2016 (Figur 11-3). Vi ser imidlertid at andelen som er «Litt enig» er redusert med 5 prosent siden 2022.

Figur 11-3: Historikk på «Jeg forstår hvorfor jeg er her»

Vi ser at andelen som ikke føler seg trygg på grunn av de andre ungdommene og de ansatte har blitt redusert siden 2022 (Figur 11-4). Nedgangen er størst knyttet til de ansatte med reduksjon på 9 prosentpoeng, fra 57 til 48 prosent. Andelen som oppgir «Annet» har økt med 5 prosent fra 32 til 37 prosent, etter at andelen ble redusert etter 2016.

Figur 11-4: Historikk på oppfølging til «Jeg føler meg trygg her»: «Hva er det som gjør at du ikke føler deg

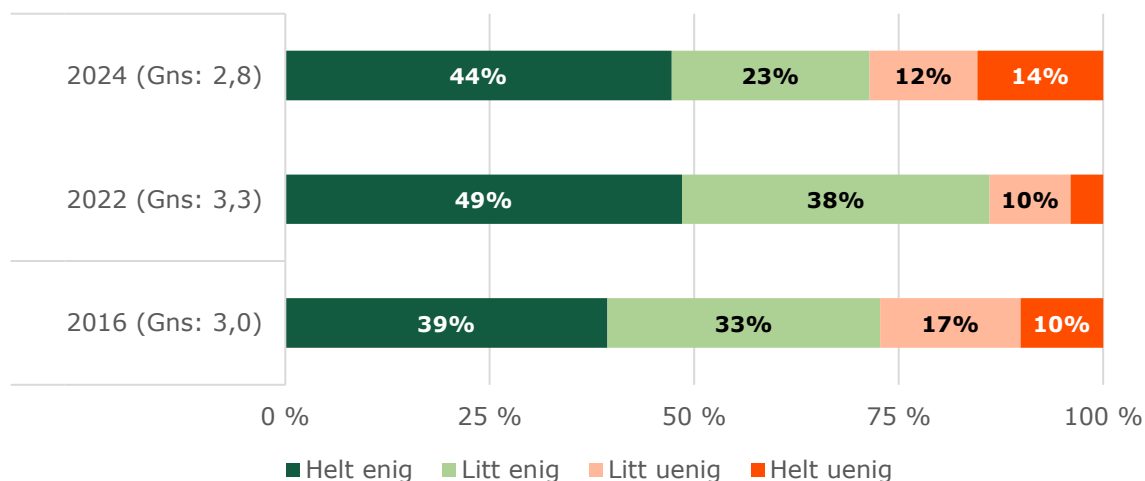

Note: I årets undersøkelse var det flere alternativer i dette spørsmålet enn i 2016. De nye alternativene er samlet i kategorien «Annet» i figuren over.

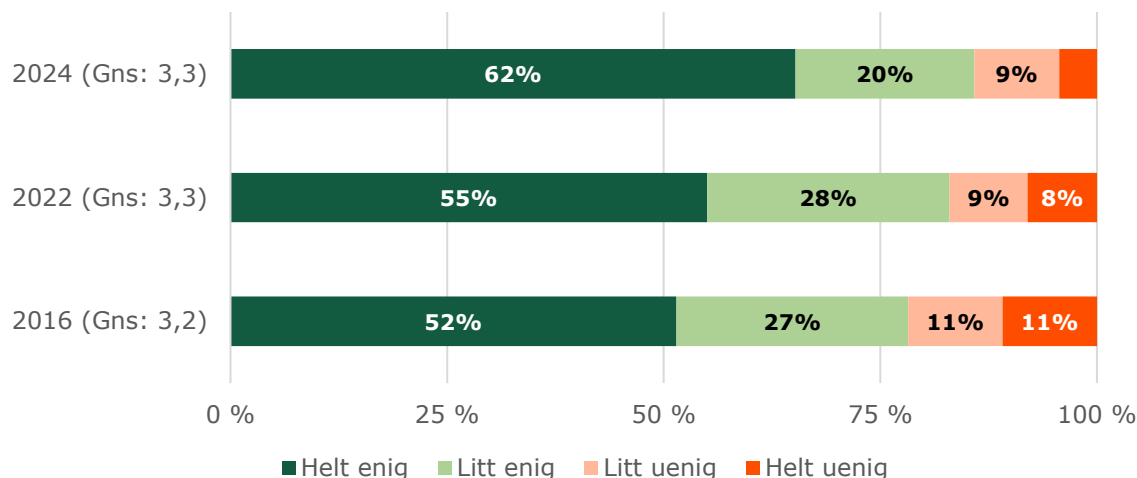
11.1.1 De voksne på institusjonen

Av Figur 11-5 ser vi at andelen som opplever at de voksne har tro på dem har blitt redusert siden 2022 og er på nivå med andelen fra 2016 (sum av andelen «Helt enig» og «Litt enig»).

Figur 11-5: Historikk på «Jeg opplever at de voksne har tro på meg»

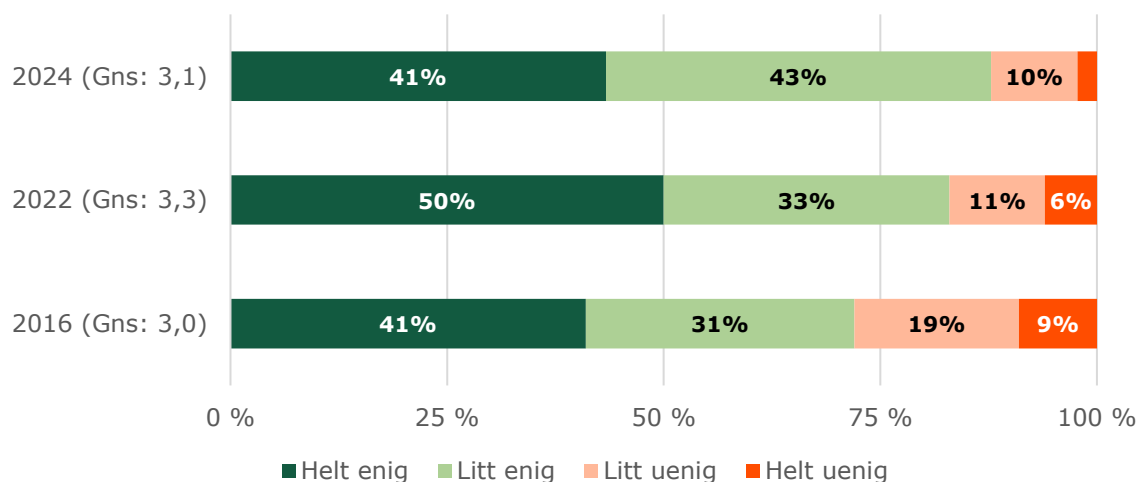

Imidlertid ser vi at andelen barn og unge som opplever at de får den hjelpen de ønsker til å holde kontakt med familien sin, øker sammenlignet med 2022 og 2016 (Figur 11-6). Mens andelen som er helt enig var på 55 prosent i 2022, er den i 2024 på 62 prosent.

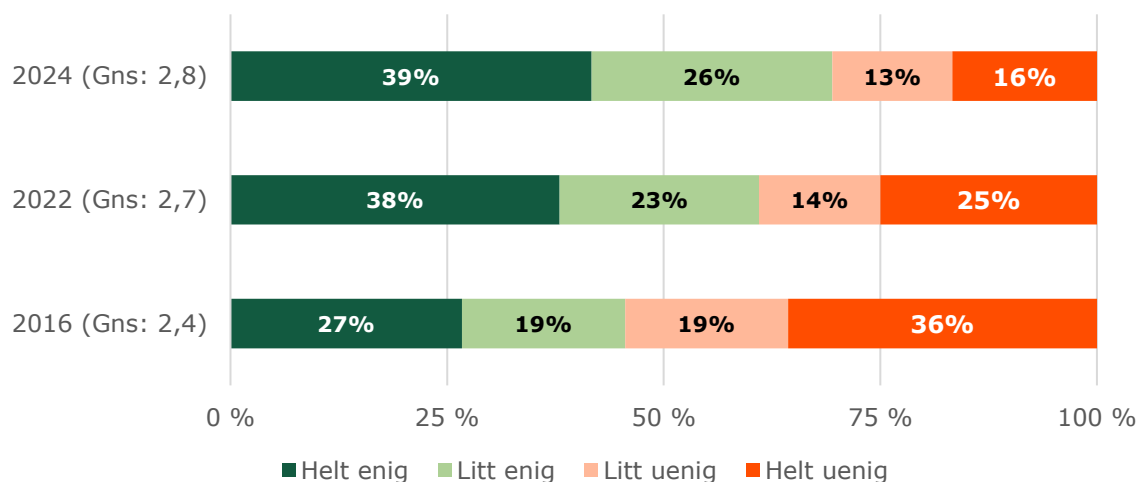
Figur 11-6: Historikk på «Jeg får den hjelpen jeg ønsker til å holde kontakt med familien min»

11.2 Rettigheter

Over på rettigheter ser vi at andelen som opplever å få bestemme over egen hverdag er relativt lik med 2022 (Figur 11-7). Imidlertid er andelen «Helt enig» redusert med 9 prosentpoeng fra 50 prosent i 2022 til 41 prosent i 2024. Det har imidlertid vært en omformulering på spørsmålet fra «Jeg får være med å bestemme over hverdagen min» i 2016 og 2022 til «Får du være med å bestemme over hverdagen din?» i 2024. Svaralternativet «Helt enig» i 2016 og 2022, tilsvarer «Ja, alltid» i årets måling. Noe av endringen kan dermed muligens forklares av omformuleringen i spørsmålet.

Figur 11-7: Historikk på «Jeg får være med å bestemme over hverdagen min»

Det er en større andel barn og unge som får vite hva som står i rapporter som skrives om dem sammenlignet med 2022 og 2016 (Figur 11-8). Andelen som svarer «Helt enig» og «Litt enig» er på 65 prosent, hvilket er 4 prosentpoeng høyere enn 2022 (61 prosent) og 19 prosentpoeng høyere enn 2016 (46 prosent).

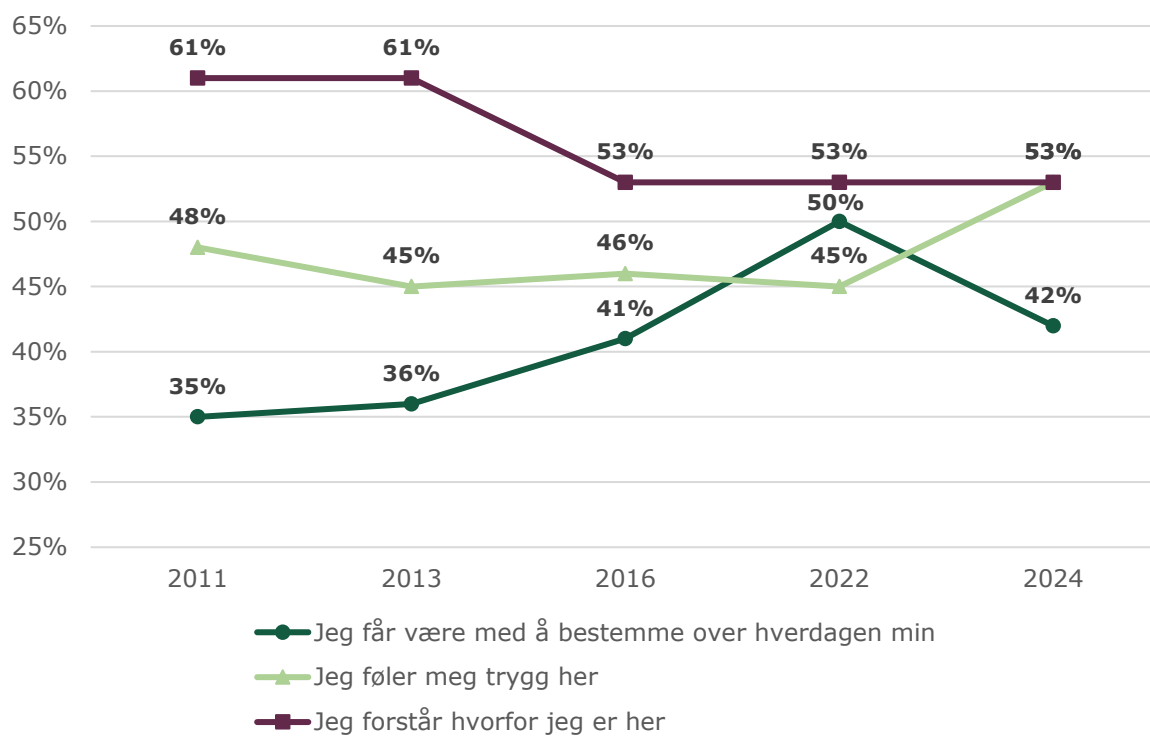
Figur 11-8: Historikk på «Jeg får vite hva som står i rapporter som skrives om meg»

11.3 Utvikling over lengere tidsserier

Figur 11-9 viser utviklingen på sammenlignbare spørsmål fra 2011 til 2024. *OBS!* Det har vært noen endringer i spørsmålsstillingen fra 2022 til 2024. «Jeg får være med å bestemme over hverdagen min» ble i år stilt som «Får du være med å bestemme over hverdagen din?». «Jeg føler meg trygg her» ble i år stilt som «Hvor trygg føler du deg her?». Noe av endringen vi ser kan derfor muligens forklares av justeringer i spørsmålet.

Når det er sagt, viser sammenligningen at det er ulike utviklinger over tid på tvers av spørsmålene «Jeg får være med å bestemme over hverdagen min», «Jeg føler meg trygg her» og «Jeg forstår hvorfor jeg er her». Førstnevnte har redusert med 8 prosentpoeng siden 2022, etter å ha hatt en jevn økning siden 2011. Videre ser vi at andelen som føler seg trygg har økt siden 2022, etter å ha hatt en noe negativ utvikling siden 2011. Til sist er det færre som forstår hvorfor de er på barnevernsinstitusjoner i 2024 sammenlignet med 2011. Andelen «Helt enig» på dette spørsmålet har ligget stabilt på 53 prosent siden 2016.

Figur 11-9: Utvikling over tid på sammenlignbare spørsmål – andel «Helt enig»

REFERANSER

- Aamodt, H. A. & Mossinge, S. (2018). Kontakt på sosiale medier mellom foreldre og barn under offentlig omsorg. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 95 (2-03).
<https://www.idunn.no/doi/10.18261/ISSN.1891-1838-2018-02-03-04>
- Bakken, A. (2021). *Ungdata 2021 – Nasjonale resultater*. OsloMet – ODA.
<https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/11250/2767874>
- Bakken, A. (2022). *Ungdata 2022 – Nasjonale resultater*. Oslomet – ODA.
<https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/11250/3011548>
- Barnevernsloven. (2022). Hentet fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-97>
- Barne- og likestillingsdepartementet. (2016). *Endringer i barnevernloven (barnevernsreformen)*. Hentet fra Prop. 73 L (2016-2017):
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-73-l-20162017/id2546056>
- Barne- og familiedepartementet. (2021). *Styrker rettssikkerheten for barn og unge*.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/bld/nyheter/2021/ny-barnevernslov/id2843407/>
- Barneombudet. (2020). De tror vi er shitkids.
<https://www.barneombudet.no/uploads/documents/Publikasjoner/Fagrapporter/De-tror-vi-er-shitkids.pdf>
- Barneombudet. (2015). Grenseløs omsorg – om bruk av tvang mot barn i barnevern og psykisk helsevern.
<https://www.barneombudet.no/uploads/documents/Publikasjoner/Fagrapporter/Grenselos-omsorg.pdf>
- Bartlett, J., Kotrlik, J. & H. Chadwik. (2001). Organizational research: Determining appropriate sample size in survey research appropriate sample size in survey research. *Information technology, learning, and performance journal* 19 (1).
- Bufdir. (2023a). *Ansvarsfordeling i barnevernet*. <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnevern/ansvarsfordeling-i-barnevernet1/id2353984/>
- Bufdir. (2023b). *Tjenestekatalog. Institusjon*.
https://www2.bufdir.no/globalassets/global/nbbf/institusjon/tjenestekatalog_institusjon_oppdatert_versjon_januar-2023.pdf
- Bufdir. (2022a). *Barnevern*. <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnevern/id1058/>
- Bufdir. (2022b). *Behandlingsinstitusjon jf. bvl §§ 4-24 og 4-26*.
https://www.bufdir.no/Barnevern/Inntak/Inntak_til_institusjon/Inntak_til_institusjon_jf_bvl_4_24_og_4_26/
- Bufdir. (2022c). *Barn i barnevernet og skolerresultater*. <https://www.bufdir.no/statistikk-og-analyse/barnevern/barn-i-barnevernet-og-skolerresultater>
- Bufdir. (2022d). *Barn og unge i institusjon*.
https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnevern/Barn_og_unge_med_tiltak_fra_barnevernet/barn_i_institusjon/
- Bufdir. (2021a). *Endringer i barnevernloven fra 1. januar 2022*.
https://bufdir.no/Barnevern/reform/ny_barnevernslov_er_vedtatt/endringer_i_barnevernloven_fra_1._januar_2022/
- Bufdir. (2021b). *Organisering og oppgaver*.
https://www.bufdir.no/Barnevern/Om_barnevernet/Organisering_og_oppgaver/
- Bufdir. (2021c). *Tjenestekatalog – institusjon*.
https://www2.bufdir.no/globalassets/global/nbbf/institusjon/tjenestekatalog_institusjon_oppdatert_versjon_januar-2023.pdf
- Bufdir. (2019). *Rettigheter for deg som bor på institusjon*.

- https://www.bufdir.no/barnevern/Rettigheter_lover_og_forskrifter/Rettigheter_for_barn_og_unge_i_barnevernet/Rettigheter_for_deg_som_bor_pa_institusjon/
- Bufdir. (2015). *Ulike typer barnevernsinstitusjoner*.
https://www.bufdir.no/Barnevern/Tiltak_i_barnevernet/Barnevernsinstitusjoner/Ulike_typer_barnevernsinstitusjoner/
- Bufdir. (u.d.) *Om Bufdir og Bufetat*. <https://www.bufdir.no/om/>
- del Valle, J. F., Bravo, A. & López, M. (2009). Perceived social support among adolescents in Residential Youth Care. *Journal of Community Psychology* 38 (1).
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/jcop.20348>
- del Valle, J. F., Bravo, A., & López, M. (2010). Parents and peers as providers of support in adolescents' social network: a developmental perspective. *Journal of Community Psychology*, 38(1), 16-27. doi: 10.1002/jcop.20348
- Drange, N. & Hernæs, Ø. M. (2020). *Kvantitativ beskrivelse av institusjonspopulasjonen*. Oslo: Bufdir, Rapport 3/2020.
https://www.bufdir.no/globalassets/global/nbbf/institusjon/kvantitativ_beskrivelse_av_institusjonspopulasjonen.pdf
- Folkehelseinstituttet. (2022). *Hele verden er et tastetrykk unna – Ungdommers bruk og opplevelser med sosiale medier og online gaming*.
<https://www.fhi.no/publ/2022/hele-verden-er-et-tastetrykk-unna---ungdommers-bruk-og-opplevelser-med-sosi/>
- Grünfeld, L., Hansen, E., B., Guldvik, M., Kjelsaas, I., Winje, E., Engebretsen, L., S. & Westberg, N. (2020). *Institusjonstilbudet i barnevernet*. Oslo: Barne- og familiedepartementet.
https://www.regjeringen.no/contentassets/f03d973e20604b828b07de478199c360/institusjonstilbudet_i_barnevernet_sluttrapport.pdf
- Helsedirektoratet. (2024, 19. januar). Befolkningens bruk av psykisk helsevern. Helsedirektoratet.no. <https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/samdata-spesialisthelsetjenesten/befolkningens-bruk-av-psykisk-helsevern>
- Helsetilsynet. (2023). «Gjennomgang av saker der barn med tilknytning til barnevernsinstitusjon har mistet livet». Rapport fra Helsetilsynet 3/2023.
https://www.helsetilsynet.no/globalassets/opplaster/publikasjoner/rapporter2023/barnevernsrapport_til_bfd_med_vedlegg_2023.pdf
- Helsetilsynet. (2021a). *Rettigheter under opphold i barnevernsinstitusjon*.
<https://www.helsetilsynet.no/rettigheter-klagemuligheter/barnevernet/klageretten-hva-du-kan-klage-pa-og-hvordan-du-kan-klage/rettigheter-under-opphold-i-barnevernsinstitusjon/>
- Helsetilsynet. (2021b). *Om tilsyn med barnevern*. <https://www.helsetilsynet.no/tilsyn/barnevern/>
- Kanestrøm, H., Stallvik, M., Lydersen, S., Skokauskas, N., & Kaasbøll, J. (2023). Adolescents in therapeutic residential care: treatment needs and characteristics. *European Journal of Social Work*, 1-15.
- Kvalitets- og godkjenningsforskriften. (2024). Forskrift om krav til kvalitet og godkjenning av barnevernsinstitusjoner. (FOR-2023-06-20-990). Lovdata.
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2022-12-22-2474>
- Kayed, N., Jozefiak, T., Rimehaug, T., Tjeflaa, T., Brubakk, A.-M. & Wichstrøm, L. (2015). *Psykisk helse hos barn og unge i barnevernsinstitusjon*. Trondheim: NTNU.
https://www.ntnu.no/documents/10293/1263899358/Barnevernsrapport_RKBK.pdf/fb0b753b-bdab-4224-b607-5bfe2f1ee32e
- Rambøll Management Consulting. (2022). *Barn og unge i barnevernsinstitusjoner*.
<https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/sites/469/2023/01/Barn-og-unge-i-barnevernsinstitusjoner.pdf>

- Rambøll Management Consulting. (2016). *Brukerundersøkelsen 2016*.
https://bibliotek.buudir.no/BUF/101/Brukerundersokelsen_2016_Ramboll.pdf
- Rambøll Management Consulting. (2015a). *Opplæring i barnevernsinstitusjoner*.
<https://www.udir.no/globalassets/upload/forskning/2015/rapporten.pdf>
- Rambøll Management Consulting. (2015b). *Kartlegging av skoleoppfølging av barn og unge på institusjon*.
[https://bibliotek.buudir.no/BUF/101/Kartlegging av holdninger til skolegang for barn og unge med tiltak fra barnevernet.pdf?_gl=1*jtrooq*_ga*NDkxMTgxMDQ2LjE2NDYxMjE1MjM.*_ga_E0HBE1SMJD*MTY1NTkwMjIzMy4xNy4xLjE2NTU5MDU4MDcuMA](https://bibliotek.buudir.no/BUF/101/Kartlegging_av_holdninger_til_skolegang_for_barn_og_unge_med_tiltak_fra_barnevernet.pdf?_gl=1*jtrooq*_ga*NDkxMTgxMDQ2LjE2NDYxMjE1MjM.*_ga_E0HBE1SMJD*MTY1NTkwMjIzMy4xNy4xLjE2NTU5MDU4MDcuMA)
- Redd Barna. (2020). «Internett er et stort mørkt rom» - Håndtering av risiko for seksuell utnyttning over internett på barnevernsinstitusjon.
<https://www.reddbarna.no/content/uploads/2020/11/Internett-er-et-stort-rom%C3%B8rkt-rom.pdf>
- Regjeringen. (2017). *Prop. 73 L (2016 –2017) Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak) Endringer i barnevernloven (barnevernsreform)*. Hentet fra:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/67954c9d29dd4c0ca3134e0931f32fdc/no/pdfs/prp201620170073000dddpdfs.pdf>
- Singstad, M. T., Wallander, J. L., Lydersen, S., Wichstrøm, L. & Kaye, N., S. (2020). Perceived social support among adolescents in Residential Youth Care. *Child & Family Social Work* 25 (2). <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/cfs.12694>
- Paulsen, V. (2016). Ungdommers erfaringer med medvirkning i barnevernet. *Fontene* (9). s.4-15.
https://www.researchgate.net/profile/Veronika-Paulsen-2/publication/304325121_Ungdommers_erfaringer_med_medvirkning_i_barnevernet/links/5b504189aca27217ffa2652f/Ungdommers-erfaringer-med-medvirkning-i-barnevernet.pdf

VEDLEGG 1: SPØRRESKJEMA

SPØRREUNDERSØKELSE BLANT BARN OG UNGE I BARNEVERNSTILTAK SLIK SVARER DU PÅ SPØRSMÅLENE

Svar på spørsmålene ved å sette et kryss ved det svaralternativet som passer best for deg. Du kan også svare "Vet ikke", eller velge å ikke svare på spørsmålet. Svar så godt du kan. Det finnes ingen riktige eller gale svar.

Du kan gå fram og tilbake mellom spørsmålene ved å klikke på "Neste" og "Forrige" nederst i spørreskjemaet.

Når du har startet med å svare på undersøkelsen, «låses» besvarelsen din. Når du går ut av undersøkelsen, kan du derfor ikke gå inn igjen på et senere tidspunkt. Det er derfor viktig at du fullfører hele undersøkelsen på en gang.

INGEN KAN SE HVA DU HAR SVART

Rambøll - vi som gjennomfører undersøkelsen - garanterer at ingen i Bufdir, barnevernet eller der du bor kan se hva du har svart. Dine svar vises bare sammen med mange andre svar. Alle meninger og opplevelser er viktige.

Vi håper du har tid og lyst til å bidra med dine erfaringer. Det er frivillig å delta i undersøkelsen.

Tusen takk for din hjelp!

Ønsker du å delta i undersøkelsen?

- (1) m Ja
- (2) m Nei

Hvor trygg føler du deg her?

- (4) m Trygg
- (3) m Litt trygg
- (2) m Litt utrygg
- (1) m Utrygg
- (99) m Vet ikke

Hva er det som gjør at du ikke føler deg trygg her?

Her har du mulighet til å velge flere alternativer.

- (1) q De voksne som jobber her
- (2) q De andre ungdommene her
- (3) q At jeg bor langt unna familien min
- (4) q At jeg bor langt unna vennene mine
- (5) q At jeg måtte bytte skole
- (6) q At jeg ikke vet hva som vil skje fremover
- (7) q Jeg får ikke den hjelpen jeg trenger
- (8) q Andre ting, skriv inn hvis du vil: _____
- (9) q Vet ikke

Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg forstår hvorfor jeg er her	(4) m	(3) m	(2) m	(1) m	(99) m
Jeg stoler på de voksne her	(4) m	(3) m	(2) m	(1) m	(99) m
De voksne her har tid til meg	(4) m	(3) m	(2) m	(1) m	(99) m
De voksne her lytter til meg	(4) m	(3) m	(2) m	(1) m	(99) m
Hvis jeg trenger hjelp med noe har jeg en voksen her jeg kan gå til	(4) m	(3) m	(2) m	(1) m	(99) m
Jeg opplever at de voksne her har tro på meg	(4) m	(3) m	(2) m	(1) m	(99) m

Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg har noen å være sammen med på fritiden	(4) m	(3) m	(2) m	(1) m	(99) m
Jeg har en eller flere gode venner i livet mitt	(4) m	(3) m	(2) m	(1) m	(99) m
Jeg får hjelp av de voksne her til å drive med fritidsaktiviteter	(4) m	(3) m	(2) m	(1) m	(99) m
Jeg får den hjelpen jeg ønsker til å holde kontakt med familien min	(4) m	(3) m	(2) m	(1) m	(99) m

Hvor mye tid bruker du typisk på mobiltelefonen din i løpet av dagen?

- (1) m Under 1 time
 (2) m 1-3 timer

- (3) m 3-6 timer
- (4) m Mer enn 6 timer

Hvor enig eller uenig er du i følgende?

Å ha kontakt med venner på sosiale medier er svært viktig for meg	(4) m Helt enig (3) m Litt enig (2) m Litt uenig (1) m Helt uenig (99) m Vet ikke
Sosiale medier har ført til at jeg har blitt involvert i situasjoner jeg opplever som ubehagelige	(1) m Helt enig (2) m Litt enig (3) m Litt uenig (4) m Helt uenig (99) m Vet ikke
Jeg snakker med de voksne her om livet mitt på sosiale medier	(4) m Helt enig (3) m Litt enig (2) m Litt uenig (1) m Helt uenig (99) m Vet ikke

Får du den helsehjelpen du trenger?

- (4) m Ja, alltid
- (3) m Ja, som regel
- (2) m Nei, som regel ikke
- (1) m Nei, aldri
- (99) m Vet ikke

Får du hjelp av de voksne her til å få den helsehjelpen du trenger (både fysisk og psykisk)?

- (4) m Ja, alltid
- (3) m Ja, som regel
- (2) m Nei, som regel ikke
- (1) m Nei, aldri
- (99) m Vet ikke

Jeg har fått tilbud om psykisk helsehjelp, men takket nei

- (1) m Ja
- (0) m Nei
- (99) m Vet ikke

Har du fått behandling på BUP?

- (1) m Ja
- (0) m Nei
- (99) m Vet ikke

Jeg er fornøyd med behandlingen jeg fikk fra BUP

- (4) m Helt enig
- (3) m Litt enig
- (2) m Litt uenig
- (1) m Helt uenig
- (99) m Vet ikke

Hva stemmer best for deg?

- (1) m Jeg er skoleelev/lærling
- (2) m Jeg jobber/har en annen type dagtilbud
- (3) m Jeg har ikke et fast dagtilbud

Trives du på skolen/på læringplassen/på dagtilbudet?

- (4) m Ja, alltid
- (3) m Ja, som regel
- (2) m Nei, som regel ikke
- (1) m Nei, aldri
- (99) m Vet ikke

Får du hjelp av de voksne her til å følge opp skolen/dagtilbudet?

- (4) m Ja, alltid
- (3) m Ja, som regel
- (2) m Nei, som regel ikke
- (1) m Nei, aldri
- (99) m Vet ikke

Hva stemmer best for deg?

	Ja, alltid	Ja, som regel	Nei, som regel ikke	Nei, aldri	Vet ikke
Får du være med å bestemme over hverdagen din?	(4) m	(3) m	(2) m	(1) m	(99) m
Får du være med å påvirke hva slags hjelp du får?	(4) m	(3) m	(2) m	(1) m	(99) m

Har du bedt om å få lese rapporter som skrives om deg her?

- (1) m Ja
- (0) m Nei
- (99) m Vet ikke

Får du vite hva som står i rapporter som skrives om deg når du ber om det?

- (4) m Ja, alltid
- (3) m Ja, som regel
- (2) m Nei, som regel ikke
- (1) m Nei, aldri
- (99) m Vet ikke

Har du fått god informasjon av de voksne her om dine rettigheter i barnevernet?

- (1) m Ja
- (0) m Nei
- (99) m Vet ikke

Følger kontaktpersonen din i barnevernstjenesten deg opp på en god måte?

- (4) m Ja, alltid
- (3) m Ja, som regel
- (2) m Nei, som regel ikke
- (1) m Nei, aldri
- (99) m Vet ikke

Hvor gammel er du?

- (1) m 9-12 år
- (2) m 13-15 år
- (3) m 16-17 år
- (4) m 18 år eller eldre

Er du ...?

- (1) m Gutt
- (2) m Jente
- (5) m Ikke-binær
- (3) m Annet
- (4) m Ønsker ikke svare

Hvor lenge har du bodd der du bor nå?

- (1) m 0-3 måneder
- (2) m 4-11 måneder
- (3) m 1-3 år
- (4) m Mer enn 3 år

Har du bodd på flere institusjoner?

- (1) m Ja, én annen
- (2) m Ja, to andre
- (3) m Ja, tre andre
- (4) m Ja, fire eller flere andre
- (5) m Nei

Hvor er foreldrene dine født?

- (1) m Begge er født i Norge

- (2) ☐ En er født i Norge
- (3) ☐ Begge er født utenfor Norge
- (4) ☐ Vet ikke
- (5) ☐ Ønsker ikke å svare

Satt du alene da du besvarte denne undersøkelsen?

- (1) ☐ Ja, alene
- (2) ☐ Nei, fikk hjelp av de voksne her
- (3) ☐ Nei, fikk hjelp av noen andre

Tusen takk for dine svar!

Svarene dine er nå lagret, og du kan gå ut av undersøkelsen ved å trykke på "Avslutt" eller lukk siden.

Trenger du noen å snakke med?

Hvis du trenger noen å snakke med, kan du kontakte **Kors på halsen** i regi av Røde Kors. Ring på telefon 800 333 21, eller ta kontakt via e-post eller chat. Det er åpent mandag-søndag kl. 14-22.

Det er gratis, trygt og anonymt for deg opp til 18 år. Der kan du prate med eller skrive til voksne som er frivillige i Røde Kors. De hører på det du har å si og hjelper deg om du vil. Du kan også snakke med andre på din egen alder.

Du kan også ringe **Alarmtelefonen** på 116 111 dersom du er redd, eller opplever vold og mishandling.

VEDLEGG 2: FRAFALLSANALYSE

	Antall barn og unge i barnevernsinstitusjon per 31.12.2023 / 31.01.2024	Andel i populasjonen	Antall svar fra gruppen	Andel gruppen utgjør i besvarelsene	Differanse i prosentpoeng
Kjønn					
Gutt	418	52 %	33	33 %	-19
Jente	380	48 %	57	57 %	9
Alder					
13-15 år	309	41 %	35	35 %	-6
16-17 år	375	50 %	52	52 %	2
18 år pluss	67	9 %	7	7 %	-2
Region					
Øst	246	30 %	26	26 %	-4
Sør	153	19 %	18	18 %	-1
Vest	212	26 %	27	27 %	1
Midt	128	16 %	20	20 %	4
Nord	69	9 %	5	5 %	-4
Type tiltak					
Akutt	106	11 %	22	22 %	11
Omsorg	510	51 %	52	52 %	1
Atferd	386	39 %	12	12 %	-27
Eieform					
Statlig institusjon	321	40 %	51	51 %	11
Privat institusjon	486	60 %	45	45 %	-15